

Projekts

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Informatīvais ziņojums par
Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas
finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices
sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam**

Satura rādītājs

Kopsavilkums.....	6
1. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību.....	8
2. 2004.-2006.gada plānošanas perioda KF projektu slēgšana.....	10
3. 2007. -2013.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana	14
3.1. Darbības programmu un darbības programmu papildinājumu grozījumi	14
3.2. ES fondu investīciju progress	15
3.2.1. Kopējais ES fondu investīciju progress un mērķu sasniegšana.....	15
3.2.2. Risku vadība	30
3.2.3. Konstatētie riski ES fondu ieviešanas uzraudzības procesā un rīcības plāns..	31
3.3. Lielo projektu īstenošana.....	34
3.4. 2007. -2013.gada plānošanas perioda slēgšana	37
4. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešana	37
5. Šveices programmas ieviešana	41
6. Neatbilstības ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektos.....	42
6.1. Neatbilstības ar finansiālu ietekmi ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā ES fondos līdz 2015.gada 30.jūnijam	43
6.2. Neatbilstības EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos un Šveices programmā	47
7. 2014.–2020.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana	48
7.1. Ex-ante nosacījumu izpildes progress	54
7.2. Valsts budžeta izdevumi 2014.-2020.gada plānošanas periodam	56
7.3. Virssaistību finansējuma plānošana	58
8. ES fondu ieviešanas, vadības, kontroles un uzraudzības sistēmas darbība un pasākumi tās pilnveidošanai ES fondu 2007.-2013. un 2014.-2020.gada plānošanas periodiem.....	59
9. Turpmākā rīcība un nākamā pārskata perioda aktualitātes	63

PIELIKUMS:

1. „2007. – 2013.gada plānošanas perioda ES fondu finanšu investīcijas prioritāšu līmenī līdz 2015.gada 30.jūnijam”.

Saīsinājumi

AI	-	ES fondu atbildīgā iestāde
ALTUM	-	Valsts akciju sabiedrība „Latvijas attīstības finanšu institūcija ALTUM”
CFLA	-	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DP	-	Darbības programma
DPP	-	Darbības programmas papildinājums
EEZ	-	Eiropas Ekonomikas zona
EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenti	-	2009. – 2014.gada perioda Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments un Norvēģijas finanšu instruments
EK	-	Eiropas Komisija
ERAF	-	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	-	Eiropas Savienība
ESF	-	Eiropas Sociālais fonds
ES fondi	-	2007. – 2013. g. plānošanas perioda 1.mērķa ¹ Eiropas Sociālais fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds
EM	-	Ekonomikas ministrija
FM	-	Finanšu ministrija
IKP	-	Iekšzemes kopprodukts
IUB	-	Iepirkumu uzraudzības birojs
IZM	-	Izglītības un zinātnes ministrija
KDG	-	Koalīcijas partneru darba grupa “Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda jautājumiem”
KF	-	Kohēzijas fonds
KM	-	Kultūras ministrija
JASPERS	-	Joint Assistance to Support Projects in European Regions (Kopējā palīdzība projektu sagatavošanai Eiropas reģionos)
LIAA	-	Valsts aģentūra „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra”
LGA	-	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Garantiju aģentūra”
LM	-	Labklājības ministrija
MK	-	Ministru kabinets
MVK	-	Mazie un vidējie komersanti
NVA	-	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	-	Nevalstiskā organizācija
P&A	-	Pētniecība un attīstība
PPIV	-	Pārbaudes projektu īstenošanas vietās
RI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu revīzijas iestāde
SAM	-	Specifiskais atbalsta mērķis
SM	-	Satiksmes ministrija
SI	-	ES fondu sadarbības iestāde
SIA	-	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIF	-	Sabiedrības integrācijas fonds
Šveices programma	-	Latvijas un Šveices sadarbības programma
TM	-	Tieslietu ministrija
TP	-	ES fondu tehniskā palīdzība

¹ Ar EK regulu (EK) Nr. 1080/2006, kas stājās spēkā 2006.gada 1.augustā, tiek noteikti trīs mērķi fondu pasākumu īstenošanai. 1.mērķis ir konverģence, kas paredzēts vismazāk attīstīto dalībvalstu un reģionu konverģences paātrināšanai, uzlabojot pieauguma un nodarbinātības nosacījumus un tiek finansēs no ERAF, ESF un KF līdzekļiem. Latvija ir tiesīga saņemt finansējumu šī mērķa ietvaros.

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

UK	-	Uzraudzības komiteja
VARAM	-	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas vadošā iestāde
VID	-	Valsts ieņēmumu dienests
VIAA	-	Valsts Izglītības attīstības aģentūra
VIS	-	ES fondu vadības informācijas sistēmas
VKanc	-	Valsts kanceleja
VM	-	Veselības ministrija
VRAA	-	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VSS	-	Valsts sekretāru sanāksme
VVD	-	Valsts vides dienests
ZM	-	Zemkopības ministrija

Kopsavilkums

Nemot vērā statistikas publicēšanas periodiskumu, informācija par makroekonomiskās situācijas attīstību ietver informāciju par 2015.gada pirmo ceturksni. 2014.gadā un 2015.gada pirmajā ceturksnī iekšzemes kopprodukta pieaugums ir palēninājies, veidojot attiecīgi 2,4% un 1,9%. To noteikusi galvenokārt ārējās vides negatīvā ietekme, tajā skaitā saspīlētā ģeopolitiskā situācija reģionā un eirozonas ekonomiskās izaugsmes lēnā atjaunošanās. Lai gan izaugsmes tempi samazinās, tas joprojām vērtējams kā salīdzinoši labs sniegums. Galvenais ekonomiskās izaugsmes nodrošinātājs pēdējos ceturkšņos bijis privātais patēriņš, kas 2015.gada pirmajā ceturksnī palielinājies par 2,6%. Saskaņā ar Finanšu ministrijas novērtējumu, ES fondu investīcijas 2014.gadā IKP izaugsmi palielināja par 1,3 procentpunktiem, privātā patēriņa izaugsmes tempu palielināja par 0,9 procentpunktiem, kā arī saglabāja pozitīvu ietekmi uz nodarbinātības dinamiku, palielinot nodarbināto skaita pieauguma tempu par 0,4 procentpunktiem. Savukārt, ES fondu ietekme uz pieprasījumu pēc ārvalstu precēm un pakalpojumiem 2014.gadā nedaudz samazinājusies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, sekmējot importa pieauguma tempu par 1,1 procentpunktu.

Kopumā 2007.-2013.gada plānošanas perioda investīciju progress vērtējams pozitīvi, līdz 2015.gada 30.jūnijam noslēgti līgumi par projektu īstenošanu 5,3 mljrd. *euro* apmērā, t.i. par 106,6% no pieejamā publiskā finansējuma. Savukārt, 2015.gada pusgada mērķis maksājumiem finansējuma saņēmējiem ir izpildīts 101,4% apmērā no plānotā līdz 2015.gada 30.jūnijam. Nozīmīgākās investīcijas līdz attiecināmības perioda beigām veicamas transporta, vides, enerģētikas un uzņēmējdarbības un inovāciju jomās. Vienlaikus valsts izdevumu plāns 2015.gada pirmajam pusgadam izpildīts par 97,9%, neizpilde – 5,9 milj. *euro*.

Aktuālie izaicinājumi darbības programmā “Uzņēmējdarbība un inovācijas” būs saistīti ar finanšu instrumentu ieviešanu, sīkāk skat. sadaļu “Finanšu instrumenti”. Tāpat saglabājas riski DP “Infrastruktūra un pakalpojumu” ietvaros, īpaši lielajos projektos, kur būtiska veiksmīga Krievu salas projekta īstenošana.

Pārskata periodā veikti vairāki nozīmīgi soļi ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda plānošanas dokumentu izstrādē. Pārskata periodā notika divdesmit četras ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda apakškomiteju sēdes par:

- 1) pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovāciju jautājumiem;
- 2) informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamības, e-pārvaldes un pakalpojumu jautājumiem;
- 3) mazo un vidējo komersantu konkurētspējas jautājumiem;
- 4) pārejas uz ekonomiku, kura rada mazas oglekļa emisijas visās nozarēs, jautājumiem;
- 5) vides aizsardzības un resursu izmantošanas efektivitātes jautājumiem;
- 6) ilgtspējīgas transporta sistēmas jautājumiem;
- 7) nodarbinātības, darbaspēka mobilitātes, sociālās iekļaušanas un nabadzības apkarošanas jautājumiem;
- 8) izglītības, prasmju un mūžizglītības jautājumiem.

Diskusiju rezultātā ar partneriem tika panākta vienošanās par vairāku jaunā plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu un to pasākumu projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju tālāku virzību 2014.–2020.gada plānošanas perioda Eiropas Savienības struktūrfondu un FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

Kohēzijas fonda Uzraudzības komitejā, lai nodrošinātu to uzsākšanu. Tai pat laikā valsts budžeta līdzekļu izlietojums 2015.gada pirmajam pusgadam izpildīts 98,9%, neizpilde – 0,3 milj. *euro*.

Turpinās darbs pie 2014.-2020.gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas ieviešanas. Pamatojoties uz Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda vadības likumā ietverto deleģējumu izstrādāti un MK apstiprināti ES fondu ieviešanas sistēmu regulējošie normatīvie akti. Šobrīd vēl tiek saskaņots MK noteikumu projekta “Konstatēto neatbilstību ziņošanas un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas kārtība Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā 2014.-2020.gada plānošanas periodā”, kurš ir iesniegts izskatīšanai MK komitejas 2015.gada 24.augusta sēdē.

EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu un Šveices programmas ieviešana

Pārskata periodā turpinājās 7 EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu līdzfinansēto programmu ieviešana, tai skaitā tika izsludināti un noslēdzās pēdējie atklātie projektu konkursi, un tika pabeigts 21 projekts: SIF programmā “NVO fonds” - 20 un EM programmā “Inovācijas „zaļās” ražošanas jomā” – 1.

Šveices programmā turpinās 6 projektu īstenošana, savukārt 6 projektu īstenošana jau ir noslēgusies. 25.martā notika Šveices programmas ikgadējā sanāksme, kurā Šveices pārstāvji aicināja Latvijas pusi izmantot labvēlīgās Šveices franka valūtas kursa svārstības, lai nodrošinātu pēc iespējas lielāku Šveices programmas finansējuma izlietojumu projektos. No projektu ieviešējiem ir saņemti priekšlikumi papildus aktivitāšu īstenošanai, kurus Šveices puse ir atbalstījusi, tādējādi 3 projektos plānots sasniegt lielākus rezultātus kā sākotnēji plānots. Investīciju progresa ziņā Latvija nemainīgi ir līderu vidū starp 12 saņēmējvalstīm Šveices programmas līdzekļu apgūšanā.

Ziņojumā iekļautie protokollēmuma punkti paredz

- 1) Ņemot vērā informatīvajā ziņojumā minēto par Eiropas Komisijas piemērotajām finanšu korekcijām 2004.-2006.gada plānošanas perioda Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu ietvaros, atļaut nepieprasīt no līgumu īstenošanai izmaksātā finansējuma atmaksu un uzskatīt par atgūtiem konstatētos neatbilstošos izdevumus SIA “Liepājas ūdens” projekta “Ūdenssaimniecības attīstība Liepājā, II kārtā” ietvaros, Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” projekta “Bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide Latvijā, I kārtā” ietvaros.
- 2) Ņemot vērā VRAA īstenoto ERAF projektu „Pašvaldību funkciju atbalsta sistēmas izveides 1.kārta” un „E-pakalpojumi un to infrastruktūras attīstība” ietvaros neatbilstoši veiktos izdevumus un līdzekļu neesamību atmaksas veikšanai, uzskatīt tos par atgūtiem.
- 3) Ņemot vērā informatīvajā ziņojumā sniegto informāciju, VARAM un VRAA izvērtēt 2.punktā minēto neatbilstošo izdevumu rašanās cēloņus un nekavējoties veikt pasākumus turpmākai trūkumu novēršanai, stiprinot vadības un kontroles sistēmu.

- 4) Uzskatīt par atgūtiem neatbilstoši veiktus izdevumus, ņemot vērā Eiropas Komisijas audita Nr.2013/LV/REGIO/C2/1285/1 ziņojumā iekļautos ieteikumus par finanšu korekcijas piemērošanu.
- 5) Ņemot vērā, ka ar 2014.gada 1.janvāri notikusi Latvijas nacionālās valūtas maiņa, gadījumos, kad konstatēti neatbilstoši veikti izdevumi valsts budžeta iestādes īstenotajā projektā apmērā iepriekš noteikto 85 LVL vietā nosakāmi 120 *euro*.

1. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību²

Ņemot vērā statistikas publicēšanas periodiskumu, šī ziņojuma ietvaros tiek sniegts apskats par makroekonomiskās situācijas attīstību, ietverot 2015.gada pirmo ceturksni. Informācija par tautsaimniecības attīstību līdz 2015.gada 30.jūnijam tiks iekļauta nākamajā ziņojumā par pārskata periodu līdz 2015.gada 31.decembrim.

Saskaņā ar CSP datiem Latvijas IKP 2014.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bija palielinājies par 2,4%, kas ir zemāks pieaugums nekā iepriekšējos gados. 2015.gada 1.ceturksnī ekonomikas izaugsme palēninājusies līdz 1,9%. IKP pieauguma palēnināšanos pēdējos ceturkšņos ir noteikusi galvenokārt ārējās vides negatīvā ietekme, tajā skaitā saspīlētā ģeopolitiskā situācija reģionā un eirozonas ekonomiskās izaugsmes lēnā atjaunošanās. Lai gan izaugsmes tempi samazinās, tas joprojām vērtējams kā salīdzinoši labs sniegums, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju, Krievijas ekonomikas kritumu un Krievijas noteikto aizliegumu ES ražoto pārtikas preču importam. Analīzes dati apliecina, ka 2014.gadā bez ES fondu ieguldījumiem (plašākā izpratnē)³ IKP pieaugums būtu par aptuveni 1,3 procentpunktiem zemāks. Līdzīga pozitīva ES fondu ietekme būs vērojama arī turpmāk, un saskaņā ar FM novērtējumu, ES fondu investīcijas 2015.gadā palielinās Latvijas reālo IKP izaugsmi par 1,4 procentpunktiem.

No izlietojuma puses lielāko pozitīvo devumu izaugsmē 2014.gadā un arī 2015.gada pirmajā ceturksnī deva privātais patēriņš, atspoguļojot uzlabojumus darba tirgū un algu pieaugumu. 2015.gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, privātais patēriņš palielinājās par 2,6%. Prognozējams, ka 2015.gadā ES fondu investīcijas labvēlīgi ietekmēs privātā patēriņa izaugsmi, palielinot pieauguma tempu par 0,8 procentpunktiem. 2015.gada pirmajā ceturksnī spēcīgi palielinājies arī sabiedriskais patēriņš – par 3,4% un preču un pakalpojumu eksports – par 3,5%. Savukārt investīcijas, neskatoties uz pēdējo gadu kopējo ekonomikas izaugsmi, saglabājas salīdzinoši zemā līmenī. 2014.gadā kopā investīcijas palielinājās tikai par 1,2%, bet 2015.gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar 2014.gada pirmo ceturksni, saruka par 0,9%. Kopējo investīciju dinamiku ietekmē lielā nenoteiktība ārējā vidē saistībā ar augstajiem ģeopolitiskajiem riskiem austrumu reģionā un eirozonas attīstības perspektīvām, kā arī komercbanku piesardzīgā kreditēšanas politika. Lai nodrošinātu stabili

² Šajā Ziņojumā ES fondu ietekmes analīze balstās uz SIA „Projektu un kvalitātes vadība” pētījuma par izpīešanas efektu un publiskā kapitāla elastību Latvijā ES fondu ietekmes izvērtēšanas metodoloģijas attīstībai (<http://www.esfondi.lv/page.php?id=1104>) rezultātiem. ES fondu ietekme uz makroekonomiskajiem rādītājiem sniegta balstoties uz 2010.gada salīdzināmajām cenām.

³ Saskaņā ar Latvijas Modeļa metodoloģiju novērtēta ESF, ERAF, KF/ISPA, ES pirmsiestāšanās finanšu instrumentu Phare un SAPARD, INTERREG, ES Kohēzijas politikas 3.mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” programmas (ERAF), EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu, kā arī Latvijas un Šveices sadarbības programmas ietekme.

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

izaugsmi, investīciju loma kļūs arvien svarīgāka. Vēl jo vairāk to apstiprina rūpniecības apakšnozarēs vērojams augstās jaudu noslodzes, kas liecina par nepieciešamību investēt.

Neskatoties uz ārējās vides pasliktināšanos, preču un pakalpojumu eksports pirmajā ceturksnī uzrādījis pieaugumu, galvenokārt pateicoties pakalpojumu eksporta kāpumam. Par spīti Krievijas noteiktajām sankcijām, audzis arī preču eksports, naudas izteiksmē salīdzinājumā ar 2014.gada pirmo ceturksni palielinoties par 1,7%. Lai gan preču eksports uz Krieviju pirmajā ceturksnī krities par 28,5%, to kompensējis eksporta pieaugums uz tādiem tirgiem kā Lietuva, Dānija, Lielbritānija un ASV. Novērtēts, ka ES fondu ietekme uz preču un pakalpojumu eksporta pieauguma 2015.gadā būs aptuveni 0,2 procentpunkti. Preču un pakalpojumu imports 2015.gada pirmajā ceturksnī samazinājās par 1,2%. Jāatzīmē, ka prognozējamā ES fondu ietekme uz pieprasījumu pēc ārvalstu precēm un pakalpojumiem 2015.gadā nedaudz samazināsies salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, sekmējot importa pieauguma tempu par 0,9 procentpunktiem.

Nozaru griezumā lielākie pieaugumi 2015.gada pirmajā ceturksnī reģistrēti finanšu un apdrošināšanas nozarē - par 14,8% un izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozarē – par 5,7% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni. Jāatzīmē arī apstrādes rūpniecības pieaugums par 4,4%, ko pozitīvi ietekmēja arī darbības atjaunošana AS "KVV Liepājas metalurģs", taču pārējās rūpniecības nozarēs fiksēts kritums. Samazinājums bijis arī lauksaimniecības, būvniecības, kā arī transporta un uzglabāšanas nozarēs. Kritums šajās nozarēs saistīts gan ar ārējās ekonomiskās vides negatīvo ietekmi, gan īstermiņa sezonāliem faktoriem, tajā skaitā elektroenerģijas ražošanā.

Saglabājoties ekonomikas izaugsmei, turpina uzlaboties situācija darba tirgū. Pēc CSP veiktā darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2015.gada pirmajā ceturksnī nodarbināto skaits 15-74 gadu vecumā palielinājās par 0,3% līdz 884,1 tūkstošiem. ES fondu projektu īstenošana saglabās pozitīvu ietekmi uz nodarbinātības dinamiku arī 2015.gadā, palielinot nodarbināto skaita pieauguma tempu aptuveni par 0,4 procentpunktiem, un jāatzīmē, ka ES fondu investīcijas pēdējos gados ir būtiski stimulējušas cilvēkkapitāla attīstību.

Darba meklētāju īpatsvars 2014.gadā un 2015.gadā turpināja samazināties, 2015.gada pirmajā ceturksnī veidojot 10,2% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, kas ir par 1,7 procentpunktiem mazāk nekā pirms gada. Vidējā termiņā nodarbinātības pieaugums turpinās pakāpeniski samazināsies, un ekonomikas izaugsme galvenokārt balstīsies uz produktivitātes pieaugumu.

Lai gan ekonomikā saglabājās samērā augsti izaugsmes tempi, patēriņa cenas vidēji 2014.gadā palielinājās tikai par 0,6%, bet 2015.gada pirmajā ceturksnī saglabājās iepriekšējā gada attiecīgā ceturkšņa līmenī. Zemo inflācijas līmeni turpina noteikt ārējie procesi jeb tā sauktā importētā inflācija, pirmkārt energoresursu un pārtikas izejvielu cenu kritums. Preču cenas, ko vairāk ietekmē importētā inflācija, pirmajā ceturksnī samazinājās par 0,1%, bet pakalpojumu cenas pieauga par 2,4%. Inflāciju paaugstinošu efektu rada ES fondi – prognozējams, ka Kohēzijas politikas investīcijas 2015.gadā palielinās inflāciju par 0,5 procentpunktiem.

2. 2004.-2006.gada plānošanas perioda KF projektu slēgšana

2004.-2006.gada plānošanas perioda KF slēgšanas ietvaros 2015.gada 2.ceturksnī EK ir veikusi Latvijai pēdējos divus noslēguma maksājumus 1,3 milj. *euro* apmērā no periodā kopā EK maksājumiem Latvijai 669,6 milj. *euro*. Tādējādi, ir slēgti visi 45 KF līdzfinansētie projekti transporta un vides jomā, kas ir vērsti uz autoceļu izbūvi un atjaunošanu, dzelzceļu rekonstrukciju, ūdenssaimniecības attīstību, ostu un lidostu darbības uzlabošanu. No visām ES dalībvalstīm, kas pilnībā slēgušas 2004.-2006.gada plānošanas periodu, Latvija ir otrā aiz Maltas (kas īstenoja tikai vienu KF projektu). Nacionāli projektos jāturpina pēcuzraudzības un projektu ilgtspējas nodrošināšana saskaņā ar projektu līgumiem.

Saskaņā ar EK gala lēmumiem par finanšu korekciju⁴ EK samazināja līdzfinansējuma apjomu 3 KF projektos, kas šobrīd uzskatāmi par slēgtiem: Nr. 2004LV16CPE003 “Ūdenssaimniecības attīstība Liepājā, II kārtā”, Nr. 2005LV16CPE002 “Bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide Latvijā, I kārtā” (turpmāk – vides sektora projekti) un valsts akciju sabiedrības (turpmāk – VAS) “Latvijas dzelzceļš” īstenojamā līgumā⁵ “Vilcienu kustības vadības sistēmas modernizācijas – 1.posma darbu uzraudzība” projekta Nr.2005LV16CPA001 “Tehniskā palīdzība Kohēzijas fonda vadošajai iestādei Latvijā” (turpmāk – tehniskās palīdzības projekts) ietvaros. Detalizēta informācija par EK ierosinātajām korekcijām, pirms-uzklausišanas procedūras ietvaros notikušajām diskusijām ar EK un panākto vienošanos ir sniegta informatīvajos ziņojumos MK par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2014.gada 31.decembrim un līdz 2014.gada 30.septembrim un attiecīgajiem ziņojumiem pievienotajos protokollēmumos⁶.

Finansējuma saņēmēji (pasūtītāji un sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji attiecīgo publisko iepirkumu jomas tiesību aktu izpratnē) attiecīgajā laika posmā iepirkumos un noslēgto līgumu izpildē vadījās no Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un to piemērošanas prakses attiecībā uz izmaiņu pieļaujamību iepirkuma līgumu slēgšanas un izpildes laikā. Diemžēl, minētā prakse vairākos būtiskos aspektos ir atšķirīga no tās ES tiesību aktu interpretācijas, ko šobrīd piemēro EK un auditu veicošās iestādes. Līdz ar to attiecībā uz KF 2004.-2006.gada plānošanas perioda ietvaros veiktajiem iepirkumiem vairākos gadījumos (arī vides sektora projektos) EK konstatēja pārkāpumus saistībā ar izmaiņām iepirkuma līgumos, ko finansējuma saņēmēji pieļāvuši līgumu slēgšanas un izpildes procesā. EK viedoklis, izskatot identificētās neatbilstības, balstījās uz pozīciju, ka iepirkuma līgumu grozījumi nav veikti saskaņā ar iepriekš paredzētiem līgumu pārskatīšanas noteikumiem, kā arī to veikšanas pamatā nav pierādīta objektīvi neparedzamu apstākļu iestāšanās. Tā rezultātā arī 2015.gadā no EK puses tika piemērotas finanšu korekcijas par publiskā iepirkuma pārkāpumiem.

⁴ EK 2015.gada 9.aprīļa vēstule Nr. Ares(2015)1527715 par ierosināto finanšu korekciju projektā Nr. 2004LV16CPE003, EK 2014.gada 4.septembra vēstule Nr. Ares(2014)2887231 par ierosināto finanšu korekciju projektā Nr.2005LV16CPE002 un EK 2015.gada 3.marta vēstule Nr. Ares(2015)914384 par ierosināto finanšu korekciju projektā Nr.2005LV16CPA001

⁵ 2010.gada 4.jūnijā noslēgtais līgums starp SM kā Pasūtītāju, FM kā Finansētāju, VAS “Latvijas dzelzceļš” kā Projekta ieviesēju un Systra kā Izpildītāju par vilcienu kustības vadības sistēmas modernizācijas (Latvijas Austrumu – Rietumu dzelzceļa koridors) – 1.posma darbu uzraudzību Nr. FM 2010/2-KF

⁶ <http://www.esfondi.lv/page.php?id=667>

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

(1) Līdzīgos gadījumos EK jau bija piemērojusi finanšu korekciju un risinājums nacionāli tika rasts, MK 2011.gada 4.oktobrī apstiprinot Latvijas nacionālo pozīciju Nr.3 (*Saskaņā ar 1994.gada 16.maija Padomes Regulas (EK) Nr.1164/1994 par Kohēzijas izveidi II pielikuma H panta pirmā punkta 2.daļu uzklaušanās procedūru ar EK dienestiem par aprēķināto finanšu korekciju KF projektos*) (turpmāk – Pozīcija Nr.3), kurā noteikts, ka turpmāk norādītajos VARAM pārziņā esošajos vides sektora projektos, kuros EK ir piemērojusi finanšu korekciju, finanšu korekcijas summas nav atgūstamas no finansējuma saņēmējiem, ņemot vērā skaidroto situāciju par stingrāku EK pozīciju, kas nacionāli nebija zināma uz līgumu ieviešanas brīdi: Nr.2000/LV/16/P/PE/001 „Ūdens apgādes un kanalizācijas pakalpojumu attīstība Rīgā”; Nr.2000/LV/16/P/PE/002 „Ūdenssaimniecības attīstība Jelgavā”; Nr.2001/LV/16/P/PE/008 „Jūrmalas ūdenssaimniecības attīstība”; Nr.2002/LV/16/P/PE/010 „Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Austrumlatgales reģionā” un Nr.2002/LV/16/P/PE/011 „Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Dienvidlatgales reģionā”.

Attiecīgi VARAM secina, ka vides sektora projektos, par ko 2015.gadā ir EK gala lēmumi par korekciju piemērošanu, situācijas un argumentācija ir līdzīga. Tāpat finansējuma saņēmēju rīcība vides sektora projektos ir bijusi atbilstoša tā brīža publisko iepirkumu jomas regulējumam un piemērošanas praksei.

Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret finansējuma saņēmējiem, t.i., salīdzināmu rīcību pie salīdzināmiem faktiskajiem apstākļiem, VARAM ieskatā attiecībā uz vides sektora projektos gadījumā konstatētajiem neatbilstoši veiktajiem izdevumiem nav attiecināma to atgūšana no vides sektora projektos finansējuma saņēmējiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, priekšlikums ir atļaut nepieprasīt no līgumu īstenotājiem izmaksātā finansējuma atmaksu un uzskatīt par atgūtiem konstatētos neatbilstošos izdevumus SIA “Liepājas ūdens” projekta Nr.2004LV16CPE003 “Ūdenssaimniecības attīstība Liepājā, II kārtā” ietvaros 1 663 333,25 *euro* (KF finansējums) apmērā un Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” projekta Nr.2005LV16CPE002 “Bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide Latvijā, I kārtā” ietvaros 267 506,62 *euro* (KF finansējums – 214 005,30 *euro* un valsts budžets – 53 501,32 *euro*) apmērā.

(2) Attiecībā uz 2015.gada 27.maijā EK piemēroto finanšu korekciju tehniskās palīdzības projektā VAS “Latvijas dzelzceļš” īstenotā līguma “Vilcienu kustības vadības sistēmas modernizācijas – 1.posma darbu uzraudzība” ietvaros situācija pēc būtības ir līdzīga iepriekš minētajam par laika gaitā EK stingrāku nostāju iepirkumu normu interpretācijā un sankcijās par pārkāpumiem. Atšķirība šajā gadījumā ir apstākļi, ka FM ir kā finansējuma saņēmējs un saskaņā ar pušu 2010.gada 4.jūnijā noslēgtā līguma⁷ (turpmāk – līgums) 7.9.punkta nosacījumiem: **“Ja EK piemēro finanšu korekciju, Projekta ieviesējs (VAS “Latvijas dzelzceļš”) atmaksā Finansētājam (FM) finanšu līdzekļus piemērotās finanšu korekcijas apmērā”**. Attiecīgi, FM kā finansējuma saņēmējs 2015.gada 27.maijā ir nosūtījis vēstuli VAS “Latvijas dzelzceļš” un SM vēstuli ar lūgumu nodrošināt līguma izpildi un atmaksāt FM līdzekļus piemērotās finanšu korekcijas apmērā.

⁷ Skat. iepriekšējo atsauci

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

Vienlaikus, SM jau 2015.gada 20.martā ir sniegusi FM skaidrojumu par EK piemēroto korekciju tehniskās palīdzības projektā, norādot, ka projekta ieviesējs VAS “Latvijas dzelzceļš” ir veicis visas nepieciešamās un iespējamās darbības, lai nodrošinātu projekta īstenošanu atbilstoši projekta īstenošanas laikā bijušajiem normatīvo aktu nosacījumiem un valstī pastāvošajai izpratnei par to piemērošanu, un neatbilstoši veiktie izdevumi radās EK stingrāko prasību un normatīvu aktu iepirkumu jomā interpretācijas izmaiņu rezultātā, nevis projekta ieviesēja darbības vai bezdarbības rezultātā.

Skaidrojumā SM ir norādījusi, ka līgums tika noslēgts Publisko iepirkumu likumā noteiktajā kārtībā, piemērojot sarunu procedūru bez paziņojuma publicēšanas atbilstoši Publiskā iepirkuma likuma 63.panta pirmās daļas 2.punktam, pamatojoties uz to, ka tehnisku iemeslu un ar ekskluzīvu tiesību aizsardzību saistītu iemeslu dēļ tikai līdzšinējais vilcienu kustības vadības sistēmas modernizācijas 1.posma darbu uzraudzības pakalpojuma sniedzējs – SYSTRA – var sniegt minēto pakalpojumu līdz projekta noslēgumam. Minētās iepirkumu procedūras izvēles atbilstību pamatoja arī neatkarīgu ekspertu vērtējumi un saņemta Iepirkumu uzraudzības biroja atļauja.

Pirmsuzklaulšanas procedūras ietvaros EK ir sniegta virkne argumentu un juridisko apsvērumu, kas apliecina, ka sarunu procedūra tika piemērota pamatoti. Galvenie pirmsuzklaulšanas procesa ietvaros izvirzītie argumenti:

- 1) VAS “Latvijas dzelzceļš” nebija iespēju nodot SYSTRA izstrādātos dokumentus citam darbu uzraudzības pakalpojuma sniedzējam, jo tie pēc būtības ietvēra zinātību un komercnoslēpumu, ko aizsargā autortiesības, un šādam nodevumam nepiekrita ne SYSTRA, ne arī darbu veicējs un signalizācijas sistēmas izstrādātājs THALES. Šādu dokumentu nodošana bez SYSTRA piekrišanas varētu būt autortiesību pārkāpums, par kuru SYSTRA varētu prasīt zaudējumu atlīdzību;
- 2) atbilstoši SM un VAS “Latvijas dzelzceļš” veiktajai tirgus analīzei sarunu procedūras izsludināšanas laikā tirgū nebija citu pakalpojuma sniedzēju, kam būtu pietiekama pieredze un atbilstoša kapacitāte projekta noslēguma fāzē nekavējoties uzsākt vilcienu kustības vadības sistēmas modernizācijas darbu uzraudzības pienākumu nodrošināšanu pienācīgā kvalitātē, neradot nepieļaujamu pārtraukumu projekta īstenošanā un neietekmējot projekta mērķa sasniegšanu tam noteiktajā termiņā;
- 3) jebkurš cits pakalpojuma sniedzējs, kurš būtu ticis nolīgts, rīkojot atklātu iepirkuma procedūru, projekta darbu uzraudzības pienākumu izpildei, nespētu šos pienākumus izpildīt kvalitatīvi, jo 2010.gada pirmajā pusē vilcienu kustības vadības sistēmas modernizācijas 1.posma būtiski lielākā daļa bija īstenota un bija nepieciešams veikt tikai dzelzceļa sistēmas testēšanu. Līdz ar to SM ieskatā tikai SYSTRA bija nepieciešamās zināšanas no tās līdzšinējās darbības projektā un sadarbības ar darbu veicēju un signalizācijas sistēmas izstrādātāju THALES, lai sniegtu uzraudzības pakalpojumus projekta noslēguma posmā;
- 4) pastāvēja risks, ka, veicot atklātu iepirkuma procedūru darbu uzraudzības pakalpojumam, tiktu apdraudēta visa VAS “Latvijas dzelzceļš” īstenotā KF projekta “Vilcienu kustības vadības sistēmas modernizācija” īstenošana, jo bez darbu uzrauga nav pieļaujams veikt darbus, t.i., ja uz atklāta iepirkuma procedūras laiku tiktu apturēta darbu veicēja un signalizācijas sistēmas izstrādātāja THALES darbību ilgāk par 84 dienām, pastāvēja risks,

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

ka THALES uzteic līgumsaistības, tādējādi apdraudot projekta īstenošanu un mērķa sasniegšanu kopumā, kas savukārt nozīmētu būtiski lielākas finanšu korekcijas no EK puses.

- 5) veicot atklātu iepirkuma procedūru, nebūtu iespējams nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret potenciālajiem pretendentiem, ņemot vērā līdzšinējā pakalpojuma sniedzēja SYSTRA rīcībā esošo informāciju par projektu. Līdzšinējais pakalpojuma sniedzējs SYSTRA tajā visticamāk uzvarētu, piedāvājot zemāko cenu, ņemot vērā, ka tam nav nepieciešams papildus laiks un resursi, lai iepazītos ar līdz šim projekta ietvaros paveikto.

SM uzsver, ka iepriekš minētie argumenti apliecina, ka sarunu procedūra tika piemērota pamatoti un atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam un tā brīža izpratnei par tā piemērošanu, SM ieskatā EK šajā lietā nepiemēro vispārīgos tiesību principus, tai skaitā samērīguma un tiesiskās noteiktības principus, kas veido ES tiesību primāro avotu, kā arī lietderības, finanšu līdzekļu efektīvas izmantošanas un ar drošumu saistītus argumentus, bet gan lēmuma pamatā balstās uz jaunāko tiesu praksi, kas noteic, ka, lai atbilstoši pamatotu sarunu procedūras atbilstību, nepietiek tikai ar tehniskiem un ar ekskluzīvu tiesību aizsardzību saistītiem iemesliem, bet papildu minētajam jāpierāda arī fakts, ka absolūti tikai vienam uzņēmumam potenciāli ir nepieciešamās zināšanas pakalpojuma sniegšanai un ka cits uzņēmums nespētu tās apgūt.

SM, organizējot iepirkuma procedūru, veica visas iespējamās darbības, lai nodrošinātu piemērotās iepirkuma metodes leģitimitāti un atbilstību Latvijas Republikā spēkā esošajam normatīvu aktu regulējumam un izpratnei par tā piemērošanu. Organizējot iepirkumu 2009.-2010.gadā, SM nevarēja paredzēt iepirkumu regulējuma interpretācijas izmaiņas, kas vēlākajos gados, kad EK uzsāks auditu, izrietēs no ES tiesu prakses.

Ņemot vērā minēto skaidrojumu, kā arī līdzšinējos precedentus, SM ir lūgusi FM rast iespēju neatgūt no projekta ieviešana par neatbilstoši veiktiem atzītos izdevumus un, virzot uz MK informatīvo ziņojumu par ES fondu investīciju progresu, noteikt, ka par atgūtiem uzskatāmi EK piemērotās finanšu korekcijas rezultātā par neatbilstoši veiktiem atzītie izdevumi FM īstenotā tehniskās palīdzības projekta ietvaros VAS "Latvijas dzelzceļš" īstenotajā līgumā.

Tāpat VAS "Latvijas dzelzceļš" 2015.gada 4.augusta atbildes vēstulē FM par līdzekļu atgūšanu ir norādījusi, ka nav veikusi darbības, par ko ir piemērota EK finanšu korekcija, jo iepirkuma procedūru veica SM, vienlaikus aicinot atbalstīt SM izteikto lūgumu atļaut nepieprasīt no VAS "Latvijas dzelzceļš" izmaksātā finansējuma atmaksu un uzskatīt par atgūtiem konstatētos neatbilstošos izdevumus.

FM, izvērtējot jautājuma virzību no drošas finanšu pārvaldības viedokļa, kā arī ņemot vērā, ka atbilstoši noslēgtajam līgumam VAS "Latvijas dzelzceļš" ir pienākums atmaksāt FM līdzekļus, ja EK ir piemērojusi finanšu korekciju, un minētais līgums neparedz izņēmuma gadījumus, uzskata, ka nav korekti FM ierosināt MK lēmumprojektu par minēto izdevumu segšanu no valsts budžeta līdzekļiem, uzskatot neatbilstoši veiktos izdevumus par atgūtiem. Tāpēc jautājums izskatāms MK sēdē.

SM nepiekrīt FM pozīcijai, ka neatbilstoši veiktie izdevumi ir jāatgūst no VAS “Latvijas dzelzceļš”, ņemot vērā iepriekš minēto SM skaidrojumu un vienlīdzīgas attieksmes principu pret finansējuma saņēmējiem līdzīgajos vides projektu gadījumos.

3. 2007. -2013.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana

Lai nodrošinātu EK prasību ievērošanu, Latvija līdz 2015.gada 30.jūnijam ir iesniegusi EK gada ziņojumus par ES fondu 2007. – 2013.gada plānošanas perioda DP ieviešanu 2014.gadā. Gada ziņojumos tika sniegta detalizēta informācija par ES fondu ieviešanas gaitu 2014.gadā, sasniegto finanšu un rādītāju progresu, paveikto ES fondu ieviešanas un uzraudzības sistēmas pilnveidošanā, kā arī vispārēja informācija par sociāli ekonomiskajām tendencēm, horizontālo prioritāšu ieviešanu, veiktajiem auditiem un dažāda veida pārbaudēm, informatīvajiem un publicitātes pasākumiem un citiem jautājumiem. Ziņojumi ir pieejami ES fondu tīmekļa vietnē⁸. 2015.gada 30.jūlijā EK ir nosūtījusi VI lēmumu par gada ziņojumu apstiprināšanu DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” un DP “Infrastruktūra un pakalpojumi”, sniedzot komentārus, kas jāņem vērā, gatavojot perioda noslēguma īstenošanas ziņojumu. Savukārt attiecībā par DP “Cilvēkresursi un nodarbinātība” gada ziņojumu, VI precizēs ziņojumu un iesniegs EK atkārtoti saskaņā ar EK komentāriem (2015.gada 28.jūlija vēstule).

3.1. Darbības programmu un darbības programmu papildinājumu grozījumi

Lai nodrošinātu efektīvu un operatīvu ES fondu ieviešanu, kā arī lai reaģētu uz pārmaiņām nozaru politikās, pārskata periodā AI un VI ir veikušas vairākus DPP grozījumus. Plānošanas dokumenti ir pieejami ES fondu tīmekļa vietnē⁹.

Lai nodrošinātu pasākuma “Zinātne, pētniecība un attīstība” ietvaros pieejamā finansējuma izlietojumu pilnā apmērā, pārskata periodā vienu reizi tika veikti grozījumi **DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājumā**¹⁰:

- 1) pārdalot pieejamo ERAF finansējumu no aktivitātes “Atbalsts zinātnei un pētniecībai” 1 099 758 *euro* apmērā un no aktivitātes “Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem zinātnē un tehnoloģijās” 858 030 *euro* apmērā (kopā 1 957 788 *euro* apmērā) ar zinātnisko institūciju izcilības attīstību saistīto darbību finansēšanai apakšaktivitātes “Zinātnisko institūciju institucionālās kapacitātes attīstība” īstenošanas ietvaros;
- 2) vienlaicīgi ar apakšaktivitātes “Zinātnisko institūciju institucionālās kapacitātes attīstība” projektu īstenošanai pieejamā ERAF finansējuma palielināšanu, bija nepieciešams palielināt arī apakšaktivitātei noteikto projektu maksimālo attiecināmo izmaksu apmēru no 2 500 000 *euro* līdz 4 000 000 *euro*, jo apakšaktivitātes ietvaros finansējums tiek noteikts proporcionāli kopējam apakšaktivitātei pieejamajam ERAF finansējumam.

Pārskata periodā **DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājumā** tika veikti grozījumi, kas paredzēja pārdalīt valsts budžeta finansējums 768 278 *euro* apmērā no “Valsts 1.šķiras autoceļu maršruta sakārtošana” aktivitātes uz “Ilgspējīgas sabiedriskā transporta sistēmas attīstība” aktivitāti, lai nodrošinātu nacionālā publiskā finansējuma likmes

⁸ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā „Vadošās iestādes gadskārtējie ziņojumi par ES fondu apguvi”: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=913>

⁹ ES fondu tīmekļa vietnē pieejami Latvijas plānošanas dokumenti: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=470>

¹⁰ MK 2015.gada 26.janvāra rīkojums Nr.27 “Grozījumi darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājumā” (“LV”, 18 (5336) 27.01.2015.) [stājās spēkā 26.01.2015.]

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

proporcionalitāti. Veikto grozījumu ietvaros no “TEN-T autoceļu tīkla uzlabojumi” un “Tranzītielu sakārtošana pilsētu teritorijās” aktivitātēm pārdalīja virssaistību finansējuma atlikumus, tādējādi kopā “Valsts 1. šķiras autoceļu maršruta sakārtošana” aktivitātei paredzot 2 294 381 *euro* lielu finansējumu.

Informācija par pārskata periodā izsludinātajām atlasēm pieejama ES fondu tīmekļa vietnē¹¹.

3.2. ES fondu investīciju progress

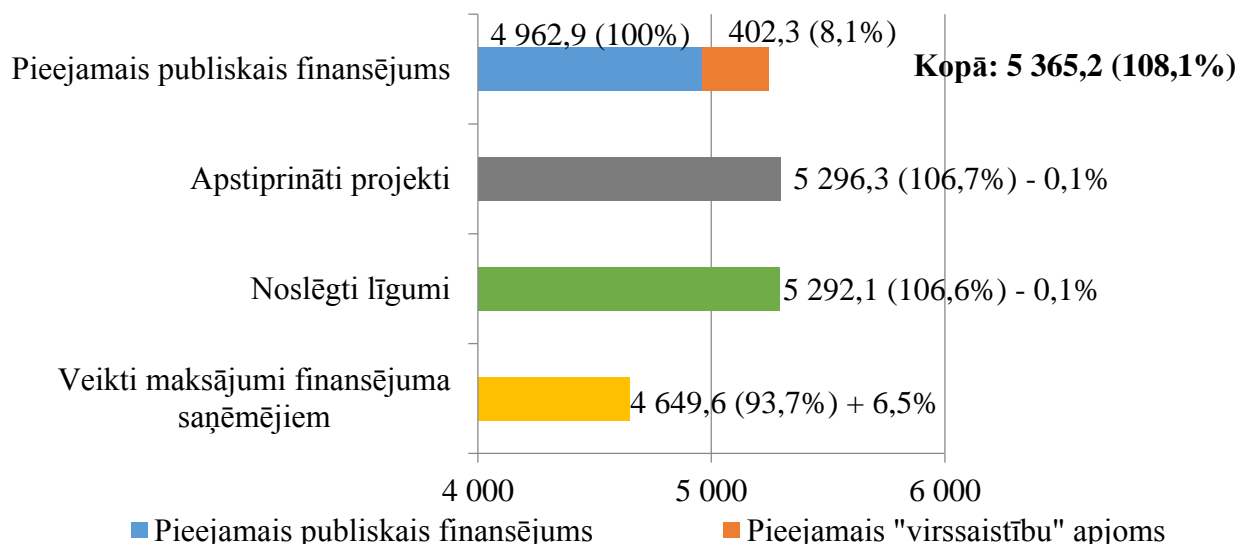
3.2.1. Kopējais ES fondu investīciju progress un mērķu sasniegšana

Investīciju progress:

Ziņojuma ievaddaļā analizēts pieejamais publiskais finansējums, savukārt maksājumu mērķu izpildes, tostarp arī ministriju un fondu griezumā, analizē izmantots pieejamais ES fondu finansējums.

Kopā no ES fondu projektu īstenošanai pieejamiem 5,0 mljrd. *euro* publiskā finansējuma, kas ietver gan ES fondu finansējumu, gan arī valsts budžeta un pašvaldību budžeta līdzfinansējumu (neskaitot piešķirtā valsts budžeta virssaistību finansējumu 402,3 milj. *euro*), ir noslēgti 7,9 tūkst. līgumi par projektu īstenošanu 5,3 mljrd. apmērā, t.i., 106,7%. Savukārt finansējuma saņēmējiem ir izmaksāti 4,6 mljrd. *euro* jeb 93,7%, to parāda arī zemāk esošais grafiks. Līgumi tiek slēgti par virssaistību finansējumu, sīkāk skatīt sadaļā budžeta izpilde.

Grafiks Nr.1 „ES fondu finanšu investīcijas līdz 2015.gada 30.jūnijam; Publiskais finansējums, milj. *euro* (% no pieejamā publiskā finansējuma); progress pret datiem līdz 2014.gada 31.decembrim, %.”

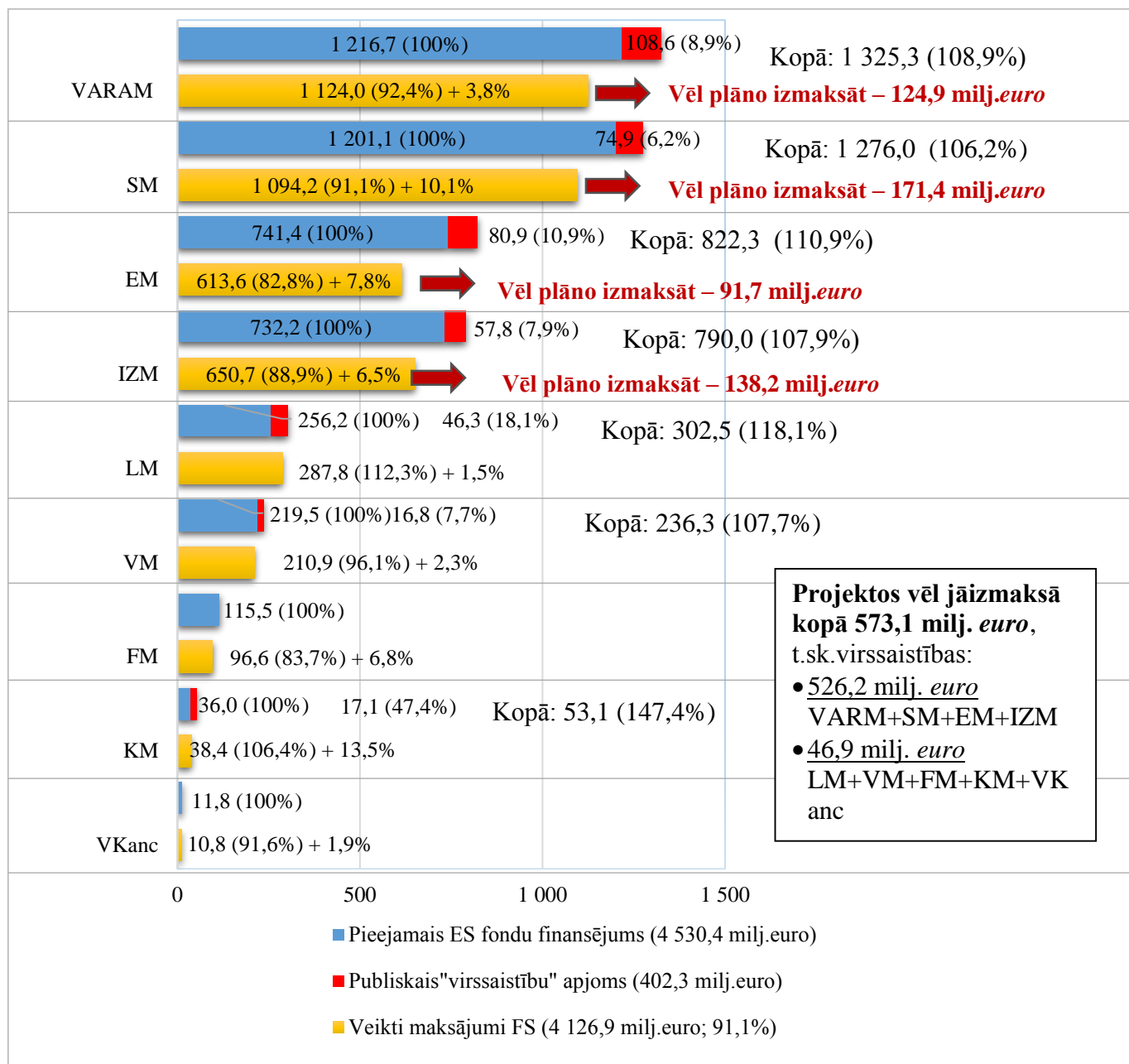
Lai gan katru ceturksni vērojams būtisks progress veiktajos maksājumos, vislielākais maksājumu apjoms vēl jāveic EM, VARAM, SM un IZM, to parāda arī zemāk esošais grafiks.

¹¹ <http://www.esfondi.lv/page.php?id=939>

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

Kopumā finansējuma saņēmējiem veikti maksājumi 4 126,9 milj. euro, kas ir 91,1% no pieejamā ES fondu finansējuma.

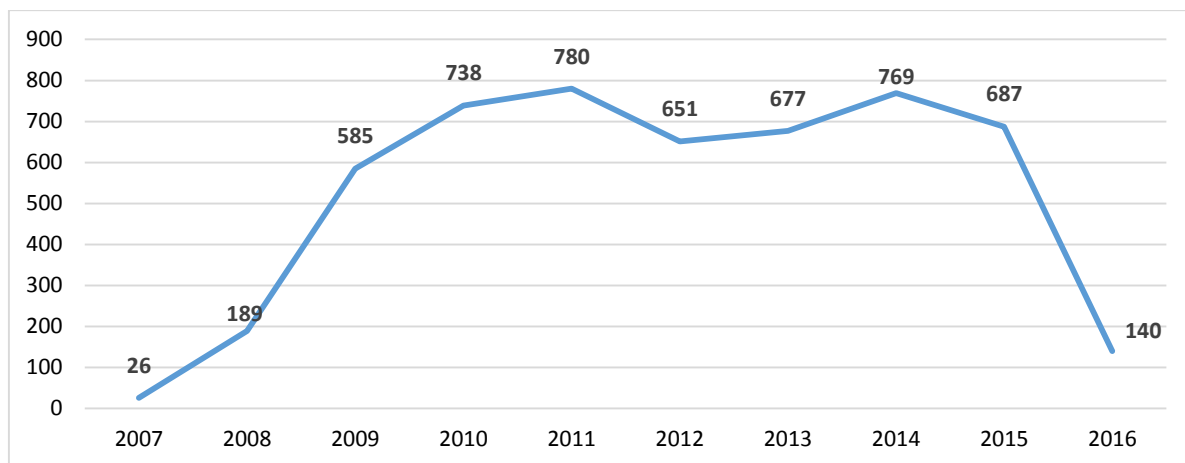
Grafiks Nr.2 „ES fondu finanšu investīcijas līdz 2015.gada 30.jūnijam; ES fondu finansējums, milj. euro (% no pieejamā ES fondu finansējuma); progress pret datiem līdz 2014.gada 31.decembrim, %; atlikušais finansējums norādīs kopā ar piešķirtajām virssaistībām.”

Vislielākais maksājumu progress pusgada ietvaros ir KM un SM administrētajās aktivitātēs (attiecīgi 13,5% un 10,1%). Kā nākamās institūcijas ar labāko progresu ir EM un FM (attiecīgi 7,8% un 6,8%). Savukārt, ja aplūkojam absolūtos skaitļos, tad vislielākais progress vērojams SM – 121,2 milj. euro, EM – 58,0 milj. euro, kā arī IZM – 47,9 milj. euro. Attiecībā uz maksājumu mērķu izpildi, skatīt pie apakšsadaļas maksājumu mērķu sasniegšana.

Grafiks Nr.3 „Izdevumu plūsma 2007.-2013. gada plānošanas periodā, vidējā termiņa valsts budžeta bāze 2016-2018.gados vienāda ar VI prognozi, 2015.gada 20.jūlija dati, milj. euro”

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

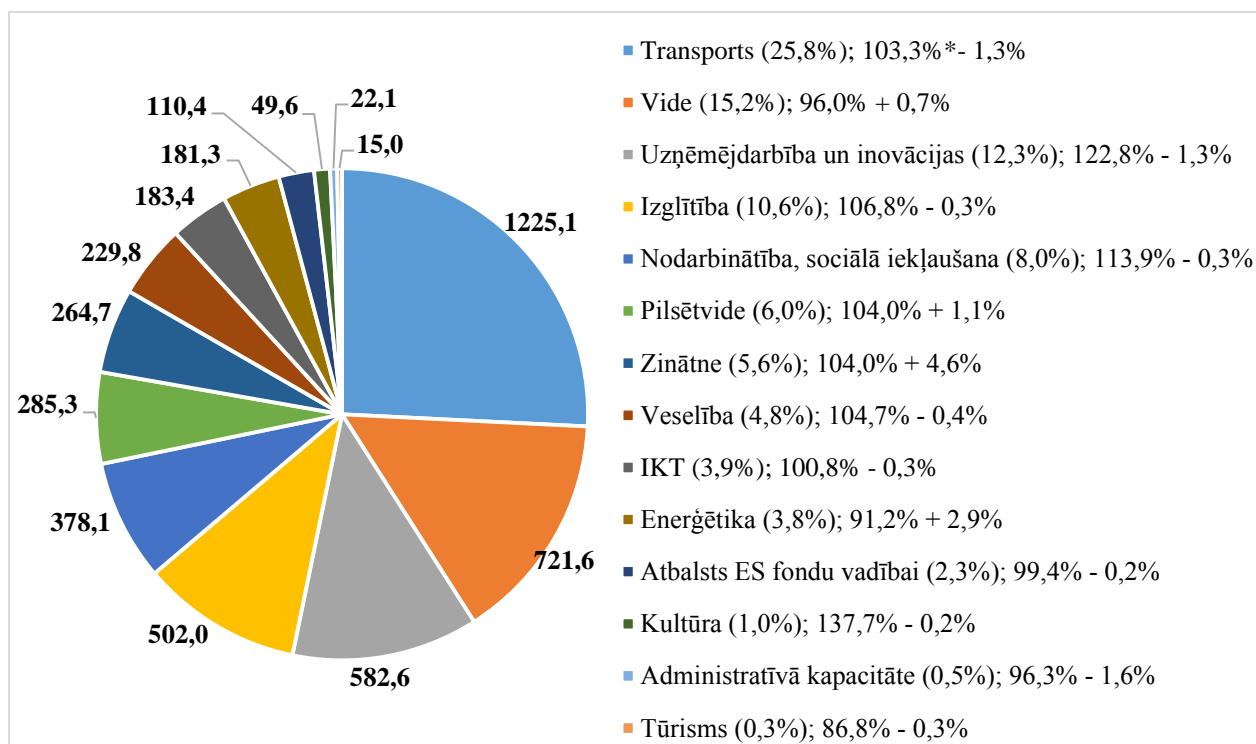

Šobrīd secināms, ka būtiska izdevumu masa 2007-2013 plānošanas periodam tiks veikta pašās perioda beigās – 2015.gada beigās un 2016.gada sākumā.

Noslēgto līgumu progress:

Kopumā noslēgto līgumu apjoms ir 4 751,0 milj. euro jeb 104,9% no pieejamā ES fondu finansējuma. Tas nozīmē, ka līgumi tiek slēgti par piešķirto virsraistību apjomu. Līgumu slēgšana notiek vien dažās aktivitātēs.

Grafiks Nr.4 „Informācija par noslēgtajiem līgumiem nozarēs līdz 2015.gada 30.jūnijam; ES fondu finansējums, milj. euro (% no kopējā noslēgto līgumu apjoma), progress pret datiem līdz 2014.gada 31.decembrim, %”

* - noslēgtie līgumi % pret pieejamo ES fondu finansējumu nozarē

Transporta jomā pārskata periodā vērojams regress saistībā ar precizēto finansējuma apjomu atbilstoši faktiskajām izmaksām, pabeigtajos projektos samazinoties sākotnēji plānotajām izmaksām.

Uzņēmējdarbības un inovāciju jomā pārskata periodā vērojams regress, jo aizvien vairāk projekti tiek pabeigti un līdz ar to tiek precizēti projektu finansēšanas plāni atbilstoši faktiskajām izmaksām. Kā arī pārskata periodā finansiāli ietilpīgajā aktivitātē “Augstas pievienotas vērtības investīcijas” pārtraukti 7 projekti.

Izglītības jomā pārskata periodā regress noslēgtajiem līgumiem skaidrojams ar aktivitātē “Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai” precizēto finansējuma apjomu atbilstoši faktiskajām izmaksām pabeigtajos projektos, attiecīgi ir veikti līgumu grozījumi.

Nodarbinātības un sociālo pakalpojumu jomā regress noslēgtajiem līgumiem skaidrojams ar apakšaktivitātē “Infrastruktūras pilnveidošana sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai personām ar garīga rakstura traucējumiem” konstatēto neatbilstību un aktivitātē “Pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstība nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centros” precizēto finansējuma apjomu atbilstoši faktiskajām izmaksām pabeigtajos projektos. Kā arī “Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība” veiktajiem apjomīgajiem līguma grozījumiem, ņemot vērā ietaupījumus, kas radušies projekta ieviešanas gaitā.

Zinātnes jomas progress skaidrojams ar to, ka apakšaktivitātes „Zinātnisko institūciju institucionālās kapacitātes attīstība” projektu atlases kārtas rezultātā tika noslēgti 12 līgumi par ERAF līdzfinansējumu 11,2 milj. *euro*. 2015.gada martā noslēdzās arī aktivitātes "Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem zinātnē un tehnoloģijās" 2.projektu iesniegumu atlases kārtas atklātā atlase. Tās rezultātā tika noslēgti 16 līgumi par ERAF līdzfinansējumu 1,3 milj. *euro* apmērā.

Veselības jomā regress noslēgtajiem līgumiem skaidrojams ar apakšaktivitātē “Ģimenes ārstu tīkla attīstība” četriem pārtrauktiem projektiem, kā arī ar šajā un apakšaktivitātē “Stacionārās veselības aprūpes attīstība” precizēto finansējuma apjomu atbilstoši faktiskajām izmaksām projektos, ņemot vērā neatbilstības un ietaupījumus.

IKT jomā pārskata periodā vērojams regress, ņemot vērā pabeigto projektu skaita pieaugumu, projektiem tiek apstiprināti līguma grozījumi, precizējot projektu finansēšanas plānus atbilstoši faktiskajām izmaksām. Regresu veicināja arī CFLA 2014.gada 15.decembrī pieņemtais lēmums par 100% finanšu korekcijas piešķiršanu projektam “Portāla www.skolas.lv attīstība (2.kārta)” par mērķu nesasniegšanu. Papildus, projektu ietvaros tika samazināts ERAF finansējums par neatbilstoši veiktajiem izdevumiem, par kuru atgūšanu lemj MK.

Atbalsts ES fondu vadībai pārskata periodā samazinājies noslēgto līgumu apjoms, kas skaidrojams ar to, ka TP projektos veikti projekta grozījumi un samazinātas projektu kopējās attiecināmās summas, ņemot vērā aktuālo projektu ieviešanas statusu un plānoto nepieciešamo finansējumu līdz projekta ieviešanas beigām.

Kultūras jomā regress skaidrojams ar vienu pārtraukto projektu apakšaktivitātē “Atbalsts kultūras pieminekļu privātpašniekiem kultūras pieminekļu saglabāšanā un to FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

sociālekonomiskā potenciāla efektīvā izmantošanā”, kā arī ar šajā un apakšaktivitātē “Sociālekonomiski nozīmīgu kultūras mantojuma objektu atjaunošana” precizēto finansējuma apjomu atbilstoši faktiskajām izmaksām projektos.

Administratīvās kapacitātes jomā regresa iemesls ir Vkcnc pārziņā esošajā administratīvo šķēršļu mazināšanas aktivitātē un FM pārziņā esošajā strukturālo reformu īstenošanas aktivitātē veiktie projektu grozījumi, ar kuriem samazināta projektu attiecināmo izdevumu kopsumma, ņemot vērā, ka ietaupījumu dēļ iepirkumos nepieciešamais finansējuma apjoms ir mazāks nekā projektos sākotnēji plānots.

Tūrisma jomā īstenošanas stadijā ir palicis viens projekts apakšaktivitātē "Nacionālās nozīmes velotūrisma produkta attīstība". Projektā ir konstatēta neatbilstība, kā rezultātā ir novērojams regress noslēgtajos līgumos.

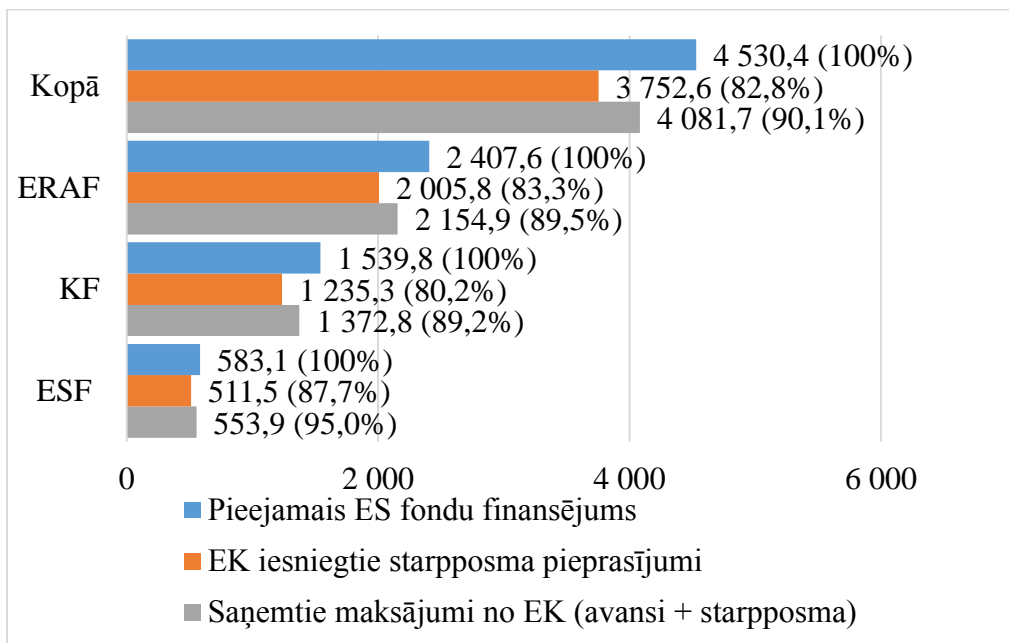
Lai gan kopumā noslēgto līgumu apjoms ir lielāks par pieejamo ES fondu finansējumu, tomēr ir aktivitātes, kurās vēl tiek slēgti līgumi.

Detalizētāku informāciju par veiktajām finanšu investīcijām un finanšu progresu, t.sk. par vēl nenoslēgtajiem līgumiem pret pieejamo finansējumu aktivitāšu dalījumā, skatīt pielikumā Nr.1, ES fondu tīmekļa vietnē¹².

Iesniegtie un saņemtie maksājumi no EK:

Līdz 2015.gada 30.jūnijam no EK saņemti starpposma maksājumi un avansi 4,1 mljrd. *euro* apmērā, kas ir 90,1% no pieejamā ES fondu finansējuma. Sīkāk skatīt zemāk esošajā grafikā.

Grafiks Nr.5 „EK iesniegtie starpposma maksājumu pieprasījumi un no EK saņemtie starpposma un avansu maksājumi līdz 2015.gada 30.jūnijam, milj. *euro* (% no pieejamā ES fondu finansējuma)”

¹² ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu finanšu progresu: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=909> FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

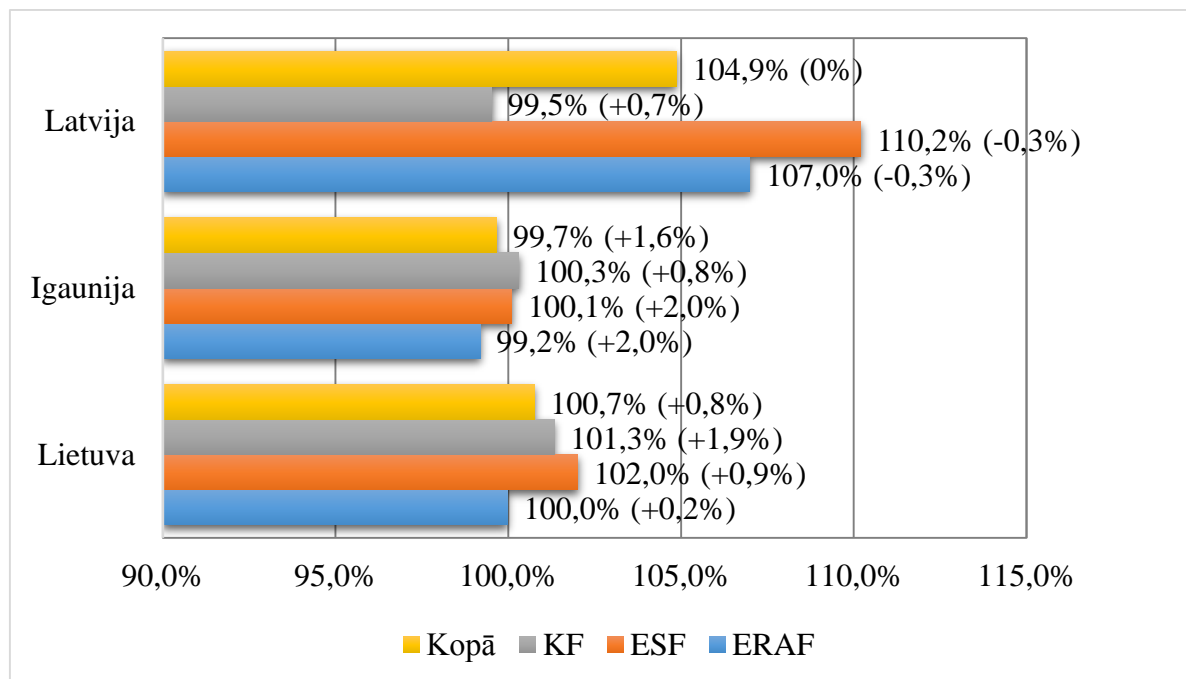
2015.gada I pusgadā no EK pieprasīti maksājumi 377,0 milj. *euro* (8,3%), no kuriem jau saņemti 252,6 milj. *euro* jeb 5,6% no pieejamā ES fondu finansējuma. Neatmaksāti ir tikai pēdējie iesniegtie maksājumu pieprasījumi. Dalījumā pa fondiem – KF ietvaros saņemti 104,3 milj. *euro* (6,8%), ERAF – 148,3 milj. *euro* (6,2%). ESF ietvaros kopumā saņemts maksimāli iespējamais finansējuma apjoms līdz noslēguma maksājuma iesniegšanai – 553,9 milj. *euro* jeb 95,0%.

Latvija starp citām valstīm:

Salīdzinot ES fondu finanšu rādītājus starp jaunajām ES dalībvalstīm, ņemot vērā aktuālākos EK datus par EK veiktajiem kopējiem maksājumiem ES dalībvalstīm līdz 2015.gada 8.jūnijam, Latvija ir 4.vietā starp jaunajām dalībvalstīm (kāpums par divām vietām). Savukārt ESF ietvaros visām Baltijas valstīm veikti maksimāli iespējamie starposma maksājumi 95,0% apmērā. Detalizētu informāciju skatīt ES fondu tīmekļa vietnē¹³.

Salīdzinot Baltijas valstis, ES fondu investīcijas tajās tiek veiktas līdzīgi. Latvija šobrīd ir noslēgusi līgumus par projektu īstenošanu 104,9% apmērā no pieejamā ES fondu finansējuma, apsteidzot pārējās Baltijas valstis, taču nedaudz atpaliek no tām veikto un no EK saņemto maksājumu apjomā. Detalizētu informāciju skatīt zemāk esošajā grafikā un ES fondu tīmekļa vietnē¹⁴.

Grafiks Nr.6 „Baltijas valstu ES fondu investīciju salīdzinājums dalījuma pa fondiem līdz 2014.gada 30.jūnijam (noslēgtie līgumi; % no ES fondu finansējuma), progress pret datiem līdz 2014.gada 31.decembrim, %.”

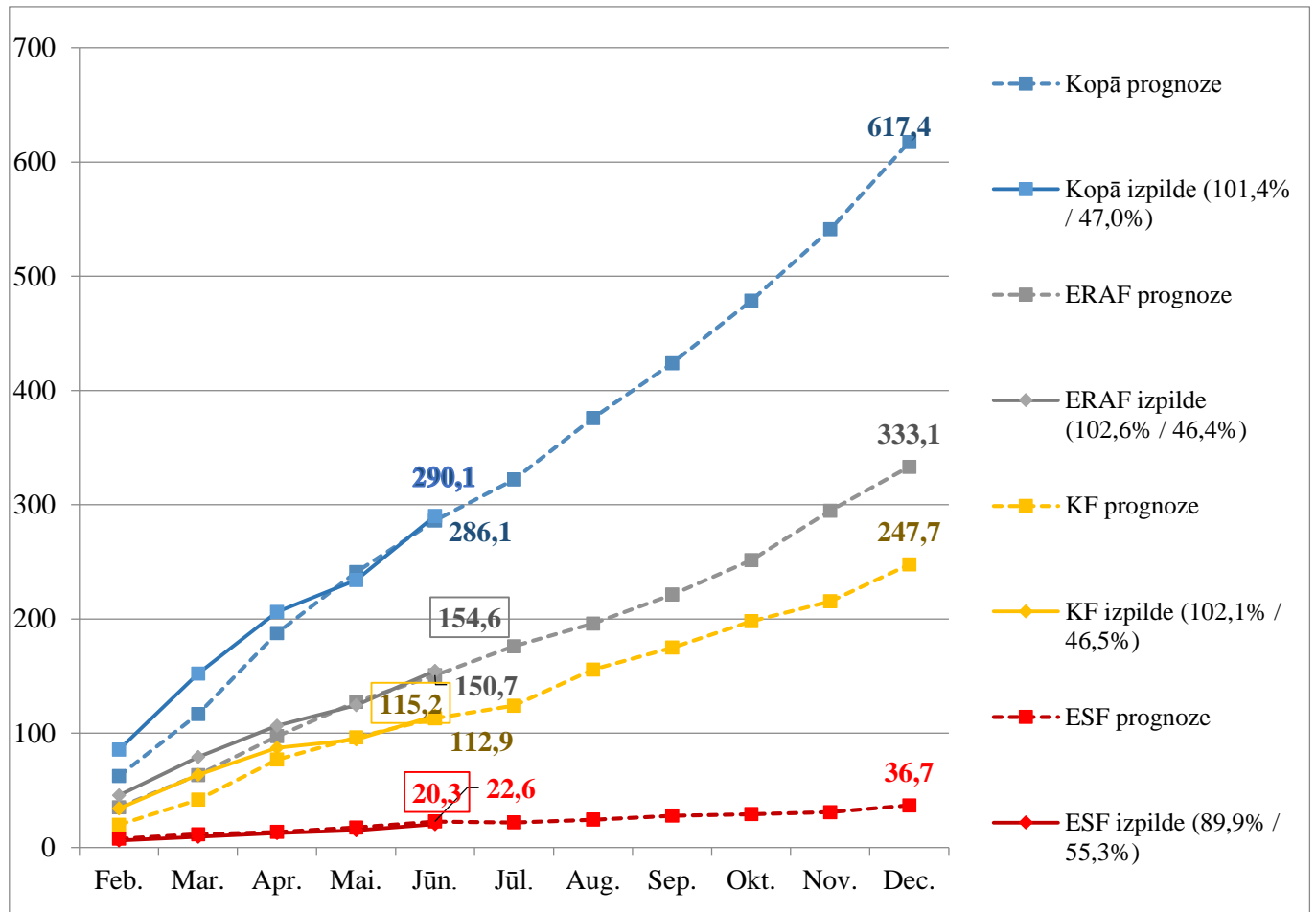
¹³ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu un Kohēzijas fonda kopējiem EK veiktiem maksājumiem dalībvalstīm: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1065>

¹⁴ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu apguves salīdzinājumu starp Baltijas valstīm 2007-2013.g.: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1025>

Maksājumu mērķu sasniegšana:

Lai nodrošinātu sekmīgu ES fondu investīciju projektu īstenošanu, 2015.gada 10.marta MK sēdē¹⁵ tika apstiprināti 2015.gada mērķi maksājumiem finansējuma saņēmējiem par ES līdzfinansējuma daļu kopā vismaz 669,6 milj. *euro*, kas līdz 2015.gada 30.jūnijam izpildīts 43,3% apmērā (101,4% pusgada mērķa izpilde).

Grafiks Nr.7 „Informācija par kopējiem mērķiem maksājumiem finansējuma saņēmējiem un to izpildi līdz 2015.gada 30.jūnijam; ES fondu finansējums, milj. *euro* (pusgada mērķa izpilde/gada mērķa izpilde, %).”

Pusgada mērķis ERAF ietvaros ir izpildīts 102,6% apmērā, DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros pārsniegts un ir 155,5%, savukārt DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” ERAF mērķis izpildīts 86,9% apmērā – skaidrojumu par maksājumu mērķu sasniegšanu ministriju dalījumā skatīt līdz ar Grafiku Nr.8 (zemāk). Arī KF ietvaros noteiktais pusgada mērķis ir pārsniegts – 102,1%, bet tomēr atsevišķas ministrijas nav sasniegušas plānoto maksājumu mērķi, to parāda zemāk esošais grafiks. Savukārt ESF mērķis maksājumiem izpildīts 89,9% apmērā, neizpildi ietekmē vairāku apjomīgu projektu pagarinājumi EM pārziņā esošajā komersantu apmācību aktivitātē, kā arī darba vietu izveides aktivitātē, kurā

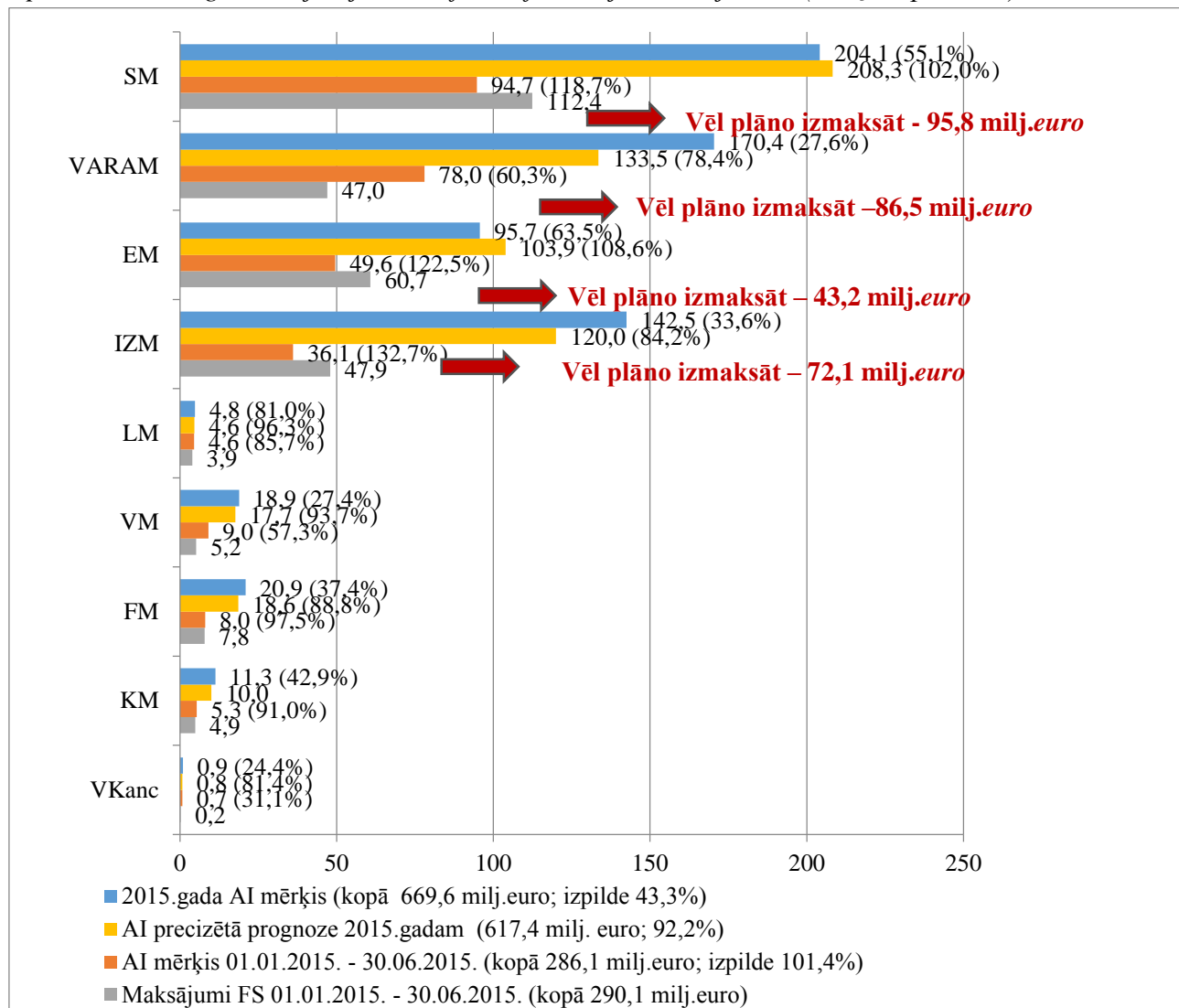
¹⁵ 2015.gada 10.marta MK sēdes protokols Nr.14 27.§. Pieejams MK tīmekļa vietnē:

<http://tap.mk.gov.lv/mk/mksedes/saraksts/protokols/?protokols=2015-03-10>

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

prognozējamās zemākas izmaksas nekā sākotnēji plānots, nosakot maksājuma mērķi 2015.gadam. Projektu pārplānošanas, t.sk. ieviešanas termiņu pagarināšanas, kā arī līdzekļu ekonomijas dēļ, veidojoties līdzekļu atlikumiem, VKanc, FM un VARAM pārziņā esošajās administratīvās kapacitātes veicinošajās aktivitātēs maksājumu apjoms arī projektus noslēdzot būs zemāks nekā sākotnēji plānots.

Grafiks Nr.8 „Informācija par AI mērķiem maksājumiem finansējuma saņēmējiem un to izpildi līdz 2015.gada 30.jūnijam; ES fondu finansējums, milj. euro (mērķa izpilde, %).”

Grafikā ir atspoguļota AI precizētā prognoze¹⁶ maksājumiem 2015.gadam, kas parāda, ka sākotnēji plānotie maksājumu apjomi finansējuma saņēmējiem 2015.gadā netiks izpildīti vairākām AI. Grafikā atspoguļotās summas, kas jāizmaksā vēl tiek rēķinātas pret 2015.gada aktuālo prognozi. Prognoze maksājumu mērķu izpildei 2015.gadā samazinājusies par 52,2 milj. euro,¹⁷ galvenokārt pārplānojot to uz 2016.gada pirmo ceturksni, kā arī samazinot kopējo

¹⁶ Precizētās maksājumu prognozes 2015.-2016.gadam uz 2015.gada 28.jūliju pieejamas <http://www.esfondi.lv/page.php?id=909>

¹⁷ Vienlaikus EM un SM palielinājusi plānoto prognozi 2015.gadam. EM par 8,2 milj. euro un SM par 4,2 milj. euro

plānoto maksājumu apjomu līdz perioda beigām par 14 milj. *euro*. Būtiski pārplānoti maksājumu mērķi ir VARAM (prognozes samazinājums par 36,9 milj. *euro*) un IZM (prognozes samazinājums par 22,5 milj. *euro*). VARAM maksājumu prognoze galvenokārt pārplānota, jo palielināta neatbilstību un laužto līgumu prognoze, kā arī balstoties uz finansējumu saņēmēju iesniegtajām aktualizētajām naudas plūsmas prognozēm. IZM DP "Infrastruktūra un pakalpojumi" maksājumu mērķis ir būtiski samazinājies par 23,4 milj. *euro*, jo vairākos ar izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošanu saistītos projektos ir iestājušies apstākļi, kas atbilst MK noteikumu Nr.419 noteiktajam regulējumam, kā rezultātā tiek pagarināti vairāku projektu īstenošanas beigu termiņi. Tas nozīmē, ka lielāks maksājumu apjoms būs veicams 2016.gada sākumā un prasīs lielus administratīvus resursus maksājumu pieprasījumu izskatīšanai un maksājumu veikšanai.

Ja aplūkojam AI mērķus maksājumiem, tad secināms, ka tikai trīs AI ir izpildījušas mērķus – IZM (132,7%), EM (122,5%) un SM (118,7%). Lielākās mērķa neizpildes procentuālā izteiksmē vērojamas Vkcanc, VM un VARAM (izpildīti 31,1%, 57,3% un 60,3% attiecīgi). Ja aplūko skaitliskā izteiksmē, tad VARAM ir vislielākā neizpilde – 31,0 milj. *euro*, savukārt VM – 3,9 milj. *euro*. Lielā daļā aktivitāšu ir notikusi projektu ieviešanas termiņu pagarināšana, attiecīgi tikuši pārplānoti arī maksājumi, kas ir pārceļti uz 3.ceturksni, kā arī VARAM gadījumā izteikti uz 2016.gadu. VM mērķis maksājumiem nav izpildīts apakšaktivitātē "Stacionārās veselības aprūpes attīstība" galvenokārt VSIA „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” projektos radušos būvniecības problēmu dēļ un apakšaktivitātē "Ģimenes ārstu tīkla attīstība" centralizēto iepirkumu kavējumu dēļ, kā arī finansējuma saņēmēji atsakās īstenot atsevišķās projekta aktivitātes.

Tabula Nr.1 "Aplēses teorētiski deklarējamiem ES fondu izdevumiem līdz perioda beigām pēc vidējā scenārija uz 24.08.2015., milj.euro"

Prioritāte	ES fondu piešķirums	Virssaistības, ES fondu daļa	EK pieprasāmā summa ¹⁸		EK pieprasāmās summas starpība ar ES fondu piešķirumu	
			Vidējais scenārijs	Maksimāli negatīvais scenārijs	Vidējais scenārijs	Maksimāli negatīvais scenārijs
1.1.Augstākā izglītība un zinātne	116,9	13,2	128,5	128,5	11,7	11,7
1.2.Izglītība un prasmes	127,8	15,9	140,5	140,5	12,7	12,7
1.3.Nodarbinātības veicināšana un veselība darbā	249,3	36,8	274,2	274,2	24,9	24,9
1.4.Sociālās iekļaušanas veicināšana	48,0	4,4	50,7	50,7	2,7	2,7
1.5.Administratīvās kapacitātes stiprināšana	22,9	0,0	22,1	22,1	-0,8	-0,8
1.6.Tehniskā palīdzība	18,3	0,0	18,3	18,3	0,0	0,0
2.1.Zinātne un inovācijas	451,9	65,5	497,1	497,1	45,2	45,2
2.2.Finanšu pieejamība	147,5	0,0	147,5	147,5	0,0	0,0

¹⁸ Ņemot vērā EK 2015.gada 30.aprīlī apstiprinātajās EK slēgšanas pamatnostādnes, katrā prioritātē no EK iespējams pieprasīt līdz 110% no prioritātei pieejamā ES fondu finansējuma. 110% deklarējamo izdevumu limits ņemts vērā tabulas aprēķinos, lai gan atsevišķās prioritātēs (1.1., 1.3., 2.1. un 2.3.) lēšamais deklarējamo izdevumu prognozētais apjoms pārsniedz šo limitu.

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

2.3.Uzņēmējdarbības veicināšana	73,9	71,6	81,3	81,3	7,4	7,4
2.4.Tehniskā palīdzība	23,0	0,0	23,2	23,2	0,2	0,2
3.1.Infrastruktūra cilvēku kapitāla nostiprināšanai	535,1	49,9	559,4	541,2	24,3	6,0
3.2.Teritoriju pieejamības un sasniedzamības veicināšana	511,2	34,9	508,1	507,5	-3,1	-3,7
3.3.Eiropas nozīmes transporta tīklu attīstība un ilgtspējīga transporta veicināšana	857,0	42,0	917,2	879,1	60,2	22,1
3.4.Kvalitatīvas vides dzīvei un ekonomiskai aktivitātei nodrošināšana	332,9	27,9	333,6	324,1	0,8	-8,7
3.5.Vides infrastruktūras un videi draudzīgas enerģētikas veicināšana	670,6	3,6	644,4	635,0	-26,2	-35,6
3.6.Policentriska attīstība	274,5	11,5	288,6	288,6	14,1	14,1
3.7.Tehniskā palīdzība ERAF ieviešanai	57,6	0,0	57,7	57,7	0,0	0,0
3.8.Tehniskā palīdzība KF ieviešanai	12,2	0,0	12,2	12,2	0,0	0,0
Cilvēkresursi un nodarbinātība (ESF)	583,1	70,3	634,3	634,3	51,2	51,2
Uzņēmējdarbība un inovācijas ¹⁹ (ERAF)	696,3	137,2	749,1	749,1	52,8	52,8
Infrastruktūra un pakalpojumi:	3 251,1	169,7	3 321,2	3 245,3	70,1	-5,8
ERAF:	1 711,3	124,1	1 747,4	1 719,0	36,1	7,7
KF:	1 539,8	45,6	1 561,6	1 514,1	34,0	-13,5
Kopā:	4 530,4	377,2	4 704,5	4 628,6	174,1	98,2

VI, balstoties uz AI sniegto informāciju par risku novērtējumu un prognozēm, ir aktualizējusi aplēses 2007.-2013.gada ES fondu plānošanas perioda deklarējamajiem izdevumiem un prognozi ES fondu finansējuma izmantošanai perioda beigās (pamatmērķis – maksimāli izmantot ES līdzfinansējuma iespējas). Aplēsēs iekļauti iespējami riski, kas varētu negatīvi ietekmēt ES fondu izlietojumu un no EK saņemto finansējuma apjomu. Atbilstoši risku finansiālajai ietekmei un iestāšanās iespējamībai izveidoti trīs dažādi ES fondu izlietojuma scenāriji – optimistisks, vidējs un maksimāli negatīvs. VI aprēķinos ņemts vērā “vidējais” scenārijs, ko varētu apzīmēt ar vidēji augstas varbūtības riska kategoriju – vadāmie riski un normālā situācijā maksimāli iespējamie, balstoties uz šī brīža zināmiem faktiem un saprātīgiem pieņēmumiem.

Vidējā scenārija aplēses deklarējamajiem ES fondu izdevumiem liecina, ka viss pieejamais ES fondu līdzfinansējums netiks izlietots 3.5. prioritātē “Vides infrastruktūras un videi draudzīgas enerģētikas veicināšana”, ņemot vērā jau šī brīža atlikumu 3.5.1.2.3. apakšaktivitātē “Dalītās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība”, kā arī 3.5.2.1.1. apakšaktivitātē “Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai” lauzto līgumu prognozi projektu zemās gatavības pakāpes un ierobežotās projektu īstenotāju kapacitātes īstenot projektus dēļ. Mazākā mērā pieejamais ES fondu finansējums netiks

¹⁹ Vidējā scenārija gadījumā darbības programmā “Uzņēmējdarbība un inovācijas” bez 110% deklarējamo izdevumu limita pastāv papildu rezerve 10,7 milj. euro apmērā

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

izmantots 3.2. prioritātē “Teritoriju pieejamības un sasniedzamības veicināšana”, ņemot vērā korekcijas projektos Nr.3DP/3.2.1.1.0/08/IPIA/SM/037 “Valsts 1.šķiras autoceļa P32 Līgatne - Skrīveri posma Zaube - Ogres rajona robeža (km 28,91-36,54) rekonstrukcija”, kurā, iespējams, notikusi krāpšana, Nr. 3DP/3.2.1.1.0/12/IPIA/SM/006 “Valsts 1.šķiras autoceļa P4 Rīga – Ērgļi posma Vāverkrogs – Jugla (km 35,70– 45,00) rekonstrukcija”, kurā nav iespējama darbu veikšana, jo tie paredzētā NATURA 2000 teritorijā, līdz ar ko projekts 6,6 milj. *euro* apjomā pārtraukts un Nr.3DP/3.2.2.1.1/13/IPIA/CFLA/011 “Iekšlietu ministrijas radiosakaru sistēmas modernizācija”, kurā vienā no iepirkumiem, iespējams, piemērota nepamatota iepirkuma forma, kā rezultātā būtu piemērojama 100% iepirkuma finanšu korekcija attiecināmajām izmaksām 13,8 milj. *euro*.

Salīdzinot ar VI prognozēm uz 2015.gada 3.jūlija UK, atbilstoši vidējam scenārijam lielākās izmaiņas skar 3.3. prioritāti “Eiropas nozīmes transporta tīklu attīstība un ilgtspējīga transporta veicināšana”, kurā deklarējamo izdevumu prognoze samazinājusies par 11,6 milj. *euro* papildu potenciālās korekcijas iekļaušanas dēļ projektā Nr.3DP/3.3.1.2.0/08/IPIA/SM/001 “Otrā sliežu ceļa būvniecība Skrīveri- Krustpils (Rīga-Krustpils iecirknis)” par līguma nepamatotu pagarinājumu.

Saskaņā ar 2015.gada 30.aprīlī apstiprinātajām EK slēgšanas pamatnostādņem²⁰ ir atļauta 10% elastība starp prioritātēm vienas darbības programmas un fonda ietvaros. Tas nozīmē, ka vienas prioritātes deklarējamo izdevumu pārsniegums var kompensēt citas tā paša fonda un darbības programmas prioritātes deklarējamo izdevumu trūkumu. Atbilstoši vidējam scenārijam 3.5. prioritātes “Vides infrastruktūras un videi draudzīgas enerģētikas veicināšana” deklarējamo izdevumu iztrūkumu var kompensēt 3.3. prioritātes “Eiropas nozīmes transporta tīklu attīstība un ilgtspējīga transporta veicināšana” deklarējamo izdevumu pārsniegums. Attiecīgi 3.2. prioritātes deklarējamo izdevumu iztrūkumu var kompensēt jebkura 3DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” ERAF līdzfinansēta prioritāte. Ievērojot minētos noteikumus, pie vidējā scenārija VI šobrīd nesaredz būtiskas problēmas ES fondu finansējuma izlietošanā pilnā apmērā nevienā no trīs darbības programmām.

Jāņem vērā, ka vairāku papildus risku vienlaicīga iestāšanās, kas apzināti maksimāli negatīvajā scenārijā, var radīt krietni nelabvēlīgāku situāciju, t.sk. deklarējamo izdevumu nepietiekamu apjomu pret pieejamo ES fondu finansējumu. Līdz ar to AI jānodrošina atbilstoša risku vadība, lai nepieļautu to iestāšanos. Būtiskākie riski ar vislielāko ietekmi uz finansējuma izlietojumu lēšami:

- projektā 3DP/3.3.1.3.0/10/IPIA/SM/003 “Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārcelšanai no pilsētas centra”, kurā pastāv risks, ka projekta mērķis kopumā tiek sasniegts, bet iznākuma un rezultatīvie rādītāji tiek sasniegti tikai daļēji un varētu tiktu piemērota korekcija 53,5 milj. *euro* apjomā;
- projektā 3DP/3.3.2.1.0/13/IPIA/SM/001 “Dīzeļvilcienu ritošā sastāva modernizācija”, kurā pastāv risks, ka laikā netiek īstenots projekts un netiek sasniegts

²⁰ 2015.gada 30.aprīļa EK slēgšanas pamatnostādnes pieejamas ES fondu interneta vietnē: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1185>

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

projekta mērķis, līdz ar to tiek piemērota 100% finanšu korekcija visām projekta attiecināmajām izmaksām 20,6 milj. *euro* apmērā;

- Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas jaunā A1 korpusa būvniecības lielā projekta neapstiprināšanas risks EK, kā rezultātā deklarēšanai papildus nebūtu attiecināmi 21,3 milj. *euro*.

Ja tiks konstatētas indikācijas negatīva scenārija iestāšanās gadījumam, VI nekavējoties par to informēs valdību un piedāvās ārpus kārtas risinājumus šādu risku mazināšanai.

Finanšu instrumenti:

Līdz 2015.gada 30.jūnijam DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros komersantiem veiktas investīcijas, faktiski izmaksāti aizdevumi un izsniegtas garantijas par 119,2 milj. *euro* jeb 80,8% no pieejamā ES fondu finansējuma. DP “Cilvēkresursi un nodarbinātība” finansējums izmantots pilnā apmērā - 10,5 milj. *euro* no pieejamā ES fondu finansējuma. Kopumā finanšu instrumentu ieviešanā vērojams progress. Gadījumā, ja prioritātē pieejamais finansējums netiks izmaksāts pilnā apmērā gala labuma saņēmējiem līdz attiecināmības termiņa beigām, tad saskaņā ar Padomes Regulas Nr.1083/2006 77.pantā noteikto tiks pielietots 10% elastības princips starp prioritātēm, tas būtu, finanšu instrumentu prioritātes neizpilde tiks nosepta ar kādu grantu prioritāti. Pēc 2015.gada 31.decembra gala labuma saņēmējiem vēl būs jāizmaksā 21,89 milj. *euro*. VI, saskaņojot lēmumu ar RI un Valsts kasi, Riska kapitāla fondam termiņu EM apliecinājuma par deklarējamiem izdevumiem iesniegšanai nosaka 2016.gada 31.augustu, par kuru gan vēl nav panākta vienošanās ar EM. Riska kapitāls fondu specifika nosaka to, ka ir nepieciešami vidēji 7 mēneši no pirmo klientu uzrunāšanas līdz līguma noslēgšanai. Pirmais līgums ar riska kapitāla fondu pārvaldniekiem tika noslēgts 2010.gadā, bet ar Izaugsmes riska kapitāla fondiem vien 2014.gada beigās. Šie ir vieni no faktoriem, kāpēc nepieciešams pagarināt termiņu riska kapitāla fondiem.

Vislielākās mērķa neizpildes ir vērojamas aktivitātes “Ieguldījumu fonds investīcijām garantijās, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos” ietvaros, mikroaizdevumiem pusgada mērķis izpildīts 10,8% apmērā savukārt riska kapitāla fondā ZGI-3 pusgada mērķis sasniegts par 22,5%.

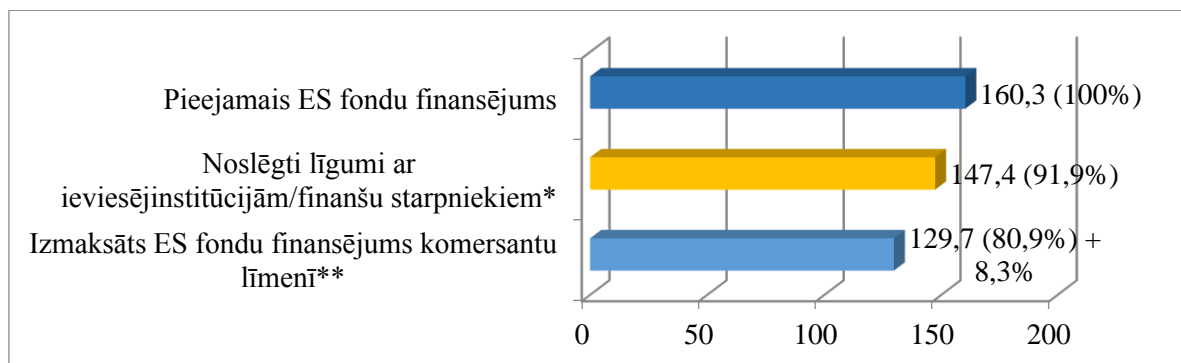
Pārskata periodā notikušas šādas aktualitātes:

1) EM ir sagatavojusi informatīvo ziņojumu “Par publiskā finansējuma izmantošanu 2007. – 2013.gada plānošanas perioda Ekonomikas ministrijas kompetencē esošo finanšu instrumentu ietvaros”. Ziņojumu iekļautas finanšu progresa prognozes, informācija par uzkrātajiem procentu ieņēmumiem no brīvo līdzekļu ieguldīšanas un ieņēmumu no izsniegto aizdevumu procentu maksājumiem un aizdevumu atmaksām, to izlietojuma prognozes, mācības 2014. – 2020.gada plānošanas periodam, kā arī sniegti priekšlikumi par darbībām, kas jāveic, lai gala labuma saņēmējiem izmaksātu finansējumu pilnā apmērā līdz attiecināmības termiņa beigām. Pēc ziņojuma izskatīšanas VI sadarbībā ar RI un Valsts kasi uzsāka informācijas izvērtēšanu par attiecināmības termiņa pagarinājumu finanšu instrumentos.

2) EM 2015.gada 18.maijā iesniedza VI noslēguma pārskatu par aktivitātes “Garantijas komersantu konkurētspējas uzlabošanai”. EM ir guvusi pārliecību, ka noslēguma pārskatā norādītās garantijas ir izsniegtas atbilstoši valsts atbalsta nosacījumiem un struktūrfondu regulējumam. Garantiju aktivitātes ietvaros ir attiecināti procentu ieņēmumi no ieguldījumu FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

fonda, mezanīna aktivitātes un garantiju aktivitātē uzkrāto procentu ieņēmumi. Ņemot vērā multiplikatoru, garantiju aktivitātē ir attiecināti 32,1 milj. euro. Papildus EM ir veikusi garantiju aktivitātes ietvaros izsniegto kredīta garantiju un eksporta garantiju ietekmes uz uzņēmumu izaugsmi analīzi. No analīzes rezultātiem izriet, ka uz atbalstīto uzņēmumu finanšu rādītājiem kopumā vērojama pozitīva ietekme. Uzņēmumiem sniegtais atbalsts garantiju veidā ir būtiski veicinājis to kapitāla pieaugumu.

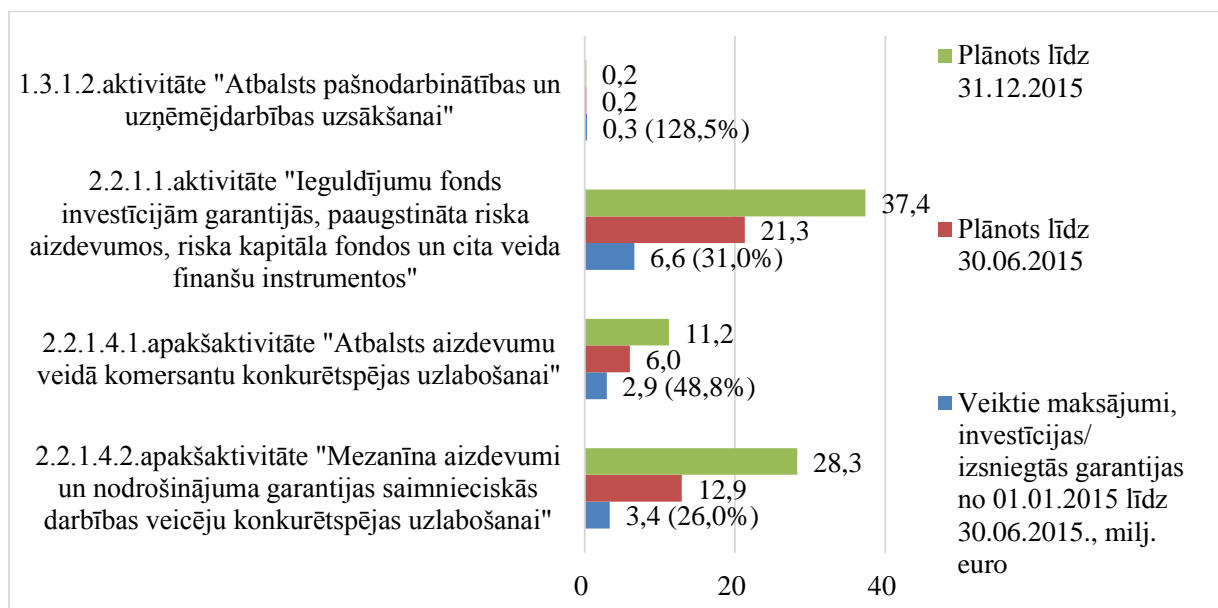
Grafiks Nr.10 "Ieguldījumu progress līdz 2015.gada 30.jūnijam prioritātes „Finanšu pieejamība” ietvaros; ES fondu finansējums, milj. euro, (% no pieejamā ES fondu finansējuma atbilstoši EK apstiprinātajai DP); progress pret datiem līdz 2014.gada 31.decembrim."

* Saskaņā ar plānošanas dokumentiem, ieviešot ES fondu nodrošinājumu garantijas saimnieciskās darbības veicēju konkurētspējas uzlabošanai apakšaktivitātē tiek piemērots multiplikators $\times 4$ (Izmaksātais ES fondu finansējums komersantu līmenī apakšaktivitātes ietvaros aprēķināts pēc formulas: Faktiski izsniegto garantiju apjoms/4)

** Veiktas investīcijas, faktiski izmaksāti aizdevumi, granti un garantijas.

Grafiks Nr.11 "Finanšu instrumentu 2015.gada ieviešanas mērķu izpilde līdz 2015.gada 30.jūnijam; ES fondu finansējums, milj. euro (mērķa izpilde, %)"

Detalizēta informācija par finanšu instrumentu ieviešanas progresu pieejama ES fondu tīmekļa vietnē²¹.

Valsts budžeta izdevumu statuss:

ES fondu valsts budžeta izdevumu plāna neizpilde līdz 2015.gada 30.jūnijam ir 5,9 milj. *euro* jeb 2,1% - neizpildes samazinājums no 17,5 milj. *euro* 2015.gada maija beigās. Šobrīd ministriju budžetos līdz 2015.gada beigām ielānoti 607,4 milj. *euro*, izpildīti 47,2% no gada plāna jeb 286,4 milj. *euro*. Lielākās novirzes no plānotā kopā 3,4 milj. *euro* ir aktivitātē, kas vērsta uz publiskās pārvaldes elektronisko pakalpojumu un informācijas sistēmu attīstību, t.sk. ievērojamākās ir 2,0 milj. *euro*. Prokuratūras projektā, 0,9 milj. *euro* TM projektā un 0,5 milj. *euro* VRAA projektos. Prokuratūras projektā “Prokuratūras informācijas sistēmas projekts tiesu sistēmas attīstībai” valsts budžeta izdevumu plāna neizpilde ir saistīta ar problēmām iepirkumos, t.i., ar vairāku iepirkumu noslēgšanos bez rezultāta, kā arī ar nepamatotas sūdzības iesniegšanu, kā rezultātā tika kavēta iepirkuma līguma noslēgšana. Tieslietu ministrijas projektā “Valsts zemes dienesta ģeotelpisko datu ģeotelpiskās informācijas sistēmas izveide” valsts budžeta izdevumu plāna neizpilde ir saistīta ar problēmām iepirkumos, t.i., pretendentu sūdzību rezultātā tika kavēta iepirkuma līguma noslēgšana. Savukārt, VRAA valsts izdevumu budžeta neizpilde saistīta ar neatbilstībām par nevienlīdzīgu attieksmi pret piegādātājiem un to konkurences ierobežošanu projektos “E-pakalpojumi un to infrastruktūras attīstība” un „Pašvaldību funkciju atbalsta sistēmas izveides 1.kārta”.

Ņemot vērā nelielo atlikumu 80.00.00 programmas “Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai” (turpmāk – 80.00.00 programma), Finanšu ministrijai jālemj par apropriācijas palielinājumu 80.00.00 programmā. Jūnijā un jūlijā saņemti vairāki ministriju budžeta pieprasījumi no 80.00.00 programmas, kas vairākkārt pārsniedz atlikumu 80.00.00 programmā. FM, apkopojot kopējās AI prognozes nepieciešamajam finansējumam 2007.-2013.gada plānošanas perioda projektiem, uz kā pamata, ņemot vērā fiskālo ietekmi uz 2015.gada budžetu, tiks lemts par apmēru, par kādu palielināt 80.00.00 programmas finansējumu – indikatīvi septembrī vispirms saskaņojot to ar MK un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā informējot Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisiju par nepieciešamo apropriācijas palielinājumu. Šobrīd aktuālākajās 2015.gada jūlija prognozēs, ko devušas AI secināts, ka 2015.gadam varētu būt nepieciešami pat 687,4 milj. *euro*, kas nozīmē nepieciešamību pēc būtiskas 80.00.00 programmas atlikuma palielināšanas. Lai nodrošinātu valsts budžeta līdzekļu maksimāli efektīvu izmantošanu, ministrijas tiek aicinātas rūpīgi izvērtēt sava budžeta ietvaros plānoto līdzekļu izlietojumu un, ja kādam Eiropas Savienības politikas instrumenta vai citas ārvalstu finanšu palīdzības projektam vai pasākumam finansējumu dažādu iemeslu dēļ nevarēs izlietot, tad veikt iekšēju līdzekļu pārdali sava budžeta ietvaros vai pārdalīt uz 80.00.00 programmu.

Informācija par valsts budžeta virssaisībām

²¹ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par Finanšu instrumentu ieviešanas statusu: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1064>

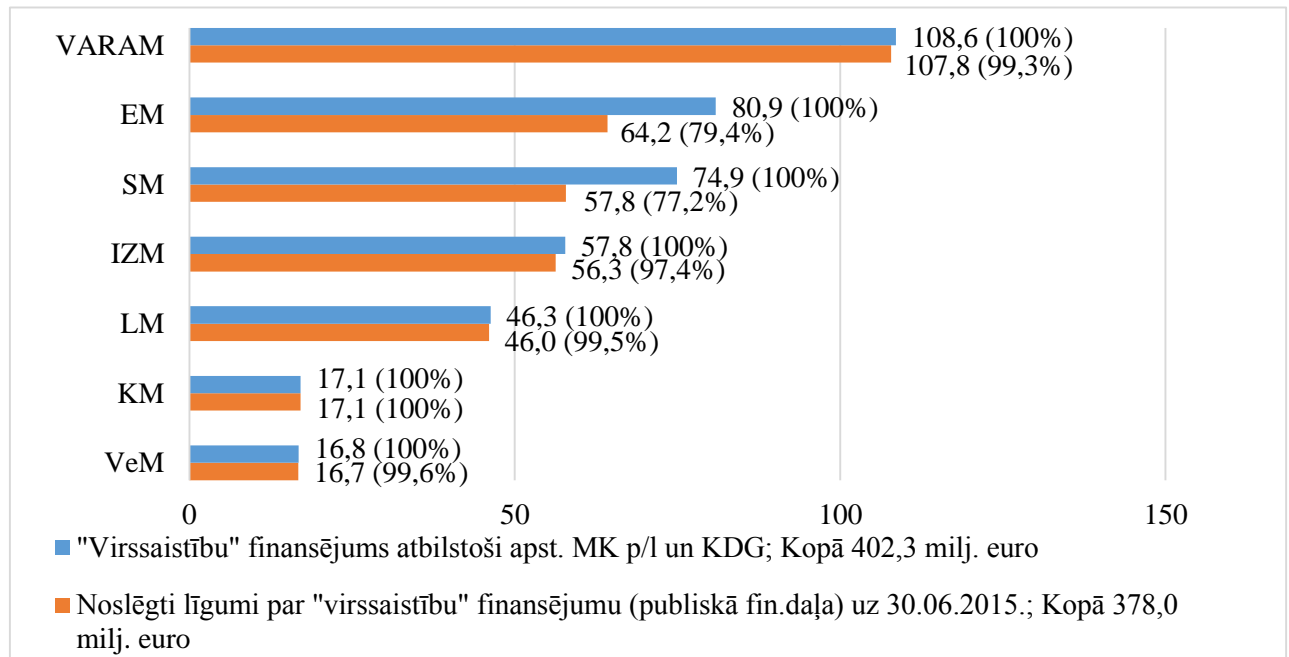
FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

Lai kompensētu lauztos līgumus, iespējamās neatbilstības un citus riskus, valdība ir iepriekš lēmusi par papildus budžeta virsraistībām ES fondu projektu īstenošanai 402,3 milj. *euro* apmērā.

Līdz 2015.gada 30.jūnijam noslēgti līgumi par 366,0 milj. *euro* no kopējā virsraistību finansējuma, kas ir 91,0% no pieejamā virsraistību finansējuma.

Kopējā plānu neizpilde (maksājumu finansējuma saņēmējiem un virsraistību līgumu neizpilde) uz 2015.gada 30.jūniju – 61,5 milj. *euro* (iepriekšējā periodā 150,5 milj. *euro*). Jāatzīmē, ka virsraistību līgumu slēgšana ir tuvu noslēgumam. Apakšaktivitāte, kur vēl paredzama līgumu slēgšana „Ārējo tirgu apgūšana - ārējais mārketingš”, kur ir pieejami 3 milj. *euro*. kas ļauj secināt, ka daļa no atlikušajām virsraistībām par ko nav uzņemtas saistības ~14,1 milj. *euro*, ir atlikumi, kas tiks novirzīti virsraistību dzēšanai. Lielākie no tiem – SM Aktivitātē "Valsts 1.šķiras autoceļu maršrutu sakārtošana" paredzamais finansējuma atlikums (t.sk. - EUR 5 623 900,83 - lauztais līgums, EUR 29 867,58 - piemērotā finanšu korekcija, kā arī starpība starp piešķirumu un noslēgtajiem līgumiem). Atkarībā no uzsāktās tiesvedības rezultāta, iespējama finanšu korekcija EUR 746 709 apmērā, Aktivitātē "TEN-T autoceļu tīkla uzlabojumi 3" plānoto izdevumu samazinājums (~5,3 milj apmērā) saistīts ar pasūtītāja rezerves atlikumiem.

Grafiks Nr.9 „Noslēgtie virsraistību līgumi pret pieejamo finansējumu līdz 2015.gada 30.jūnijam, milj. *euro* (% no virsraistību finansējuma).”

Ņemot vērā ievērojamo uzņemto virsraistību apjomu (402,3 milj. *euro*) 2015.gadā īpaša uzmanība tiek pievērsta uzņemto saistību ietekmei uz valsts budžeta deficītu. Šobrīd lielāko risku valsts budžetam rada lielie projekti DP "Infrastruktūra un pakalpojumi", neatbilstību apjoma pieaugums un projekti, kuriem iespējami pagarinājumi, kas sniedzas ārpus projektu attiecināmības perioda, kā rezultātā iespējams, ka šos projektus vajadzēs īstenot uz finansējuma saņēmēju, nereti valsts budžeta iestāžu rēķina.

Virssaistību ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci

Valdībā apstiprināto virssaistību publisko izdevumu ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci ir novērtējama pēc diviem scenārijiem:

1. Situācijā, kad izdevumi virssaistību projektu īstenošanai kopā ar pārējiem ES fondu projektu izdevumiem nepārsniedz ES fondu piešķiruma kopējo apmēru, virssaistību izdevumi nerada papildu ietekmi uz vispārējās valdības budžetu deficītu, tādējādi nodrošinot, ka vispārējās valdības budžeta deficītu veido vienīgi realizēto projektu nacionālā līdzfinansējuma izdevumi.
2. Situācijā, kad izdevumi virssaistību projektu īstenošanai kopā ar pārējiem ES fondu projektu izdevumiem pārsniedz ES fondu piešķiruma kopējo apmēru, virssaistības ir uzskatāmas par nacionālajiem budžeta izdevumiem (faktiski palielinās realizēto projektu nacionālais līdzfinansējums), attiecīgi palielinot arī vispārējās valdības budžeta deficītu, jo par veiktajiem virssaistību izdevumiem valsts budžetā netiek saņemti ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi (atmaksas no EK).

Šobrīd aktuālā prognoze par virssaistību dzēšanas apjomiem, kas veidojas no neatbilstību un laužto līgumu apmēra ir ~ 198 milj. *euro*, indikatīvi norādot, ka ap 50% no uzņemtajām virssaistībām rezultēsies valsts budžeta izdevumos. Liela daļa virssaistību paliks uz valsts budžeta rēķina, it īpaši ESF.

3.2.2. Risku vadība

DP “Cilvēkresursi un nodarbinātība” un “Uzņēmējdarbība un inovācijas” ES finansējuma zaudēšanas riski šobrīd nav aktuāli, ņemot vērā iespēju plānošanas perioda beigās līdz septembra beigām iesniegt grozījumus darbības programmās un izmantot 10% elastību starp prioritātēm deklarējamo izdevumu apmēram.

DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” ES fondu finansēšanas risks, var iestāties tikai gadījumā, ja periodam noslēdzoties deklarējamo izdevumu apmērs nenasniegs kopējo pieejamo ES fondu finansējumu. Šobrīd, izvērtējot vairākus iespējamus scenārijus, t.sk., ņemot vērā iespējamus nākotnes riskus, kā arī izstrādājot pieņēmumus par kopējo nākotnes neatbilstību un laužto līgumu apmēru, VI paredz EK deklarējamo izdevumu apjomu virs 100% visu fondu ietvaros. Tomēr finansējuma apjoms, kas pārsniedz 100% apmēru no pieejamā ES fondu finansējuma ir neliels - 30 līdz 50 milj. *euro*. Attiecīgi pie būtiskākām problēmām, piemēram, lielo projektu īstenošanā, deklarējamo izdevumu apmērs var arī nenasniegt 100% robežu, tomēr “vidējā” scenārijā, uz ko balstās VI, šādas situācijas iestāšanās neredz. VI rūpīgi turpina sekot situācijai un, lai gan periods tuvojas noslēgumam, ar VI saskaņojumu ļauj pamatotos gadījumos īstenot projektus līdz par 2015.gada beigām, tos pagarinot, atsevišķos gadījumos pat ilgāk, tomēr attiecīgi to izdevumu daļu, kas veikti pēc 2015.gada 31.decembra no ES fondu līdzekļiem neattiecinot. Tāpat uz laiku ir atlikti iepriekš apsvērtie pasākumi ERAF projektu pārceļšanai uz KF un attiecīgi DP grozījumi, ņemot vērā aktuālākas aplēses par deklarējamo izdevumu apmēru, kas šobrīd neliecina par šādu nepieciešamību.

3.2.3. Konstatētie riski ES fondu ieviešanas uzraudzības procesā un rīcības plāns

Pamatojoties uz AI pusgada ziņojumos²² sniegto informāciju, pārskata periodā no 2015.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 30.jūnijam turpinājusies aktuālo problēmu risināšana un ir aktualizēts rīcības plāns, kas pieejams ES fondu tīmekļa vietnē²³. Aktuālie jautājumi:

a) Lai izvairītos no dubultā finansējuma riska saistībā ar zinātnisko pētījumu veikšanu, izmantojamiem līdzfinansējuma avotiem, summām, pētījumā iesaistītajām pusēm un pētījuma periodu, IZM akcentēja nepieciešamību veidot centralizētu zinātnisko pētījumu datubāzi. Projekta „Vienotā nacionālas nozīmes Latvijas akadēmiskā pamattīkla zinātniskās darbības nodrošināšanai” ietvaros ir paredzēts Nacionālā zinātniskās darbības informācijas sistēmas (NZDIS) izveides 1.posma realizācija. 2015.gada jūlija sākumā noslēdzās publiskā iepirkuma procedūra “Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmas izveides 1.posma realizācija”. Līgumu ar piegādātāju ir plānots noslēgt jūlija beigās, un līguma īstenošanas paredzētais termiņš ir 4 mēneši. Lai nodrošinātu Nacionālā zinātniskās darbības informācijas sistēmas izveides 1.posma realizāciju projekta laikā projekta „Vienotā nacionālas nozīmes Latvijas akadēmiskā pamattīkla zinātniskās darbības nodrošināšanai” īstenošanas beigu termiņu ir plānots pagarināt līdz 2015.gada 15.decembrim.

b) Joprojām rit darbs pie EM rosinājuma izstrādāt vienotu datu bāzi projektu ietvaros izsniegtā “*de minimis*” atbalsta pārbaudei, lai varētu noskaidrot finansējuma saņēmēja sniegtās ziņas par faktiski saņemto “*de minimis*” atbalstu citās ES fondu administrējošās iestādēs. 2015.gada janvārī FM noslēdza līgumu izvērtējuma veikšanai par informācijas sistēmas iespējamu izveidi Latvijā “*de minimis*” atbalsta uzskaitēi. Noslēgtā līguma ietvaros nodošanas – pieņemšanas akta parakstīšana notiks pēc gala ziņojuma saņemšanas. Provizoriski – līdz 2015.gada jūlija beigām. Turpmāk paredzēts organizēt diskusijas ar atbalsta sniedzējiem par izvērtējuma rezultātiem un pieņemt izsvērtu lēmumu par sistēmas izstrādāšanu vai neizstrādāšanu, tai skaitā atkarībā no iespējām piesaistīt finanšu (budžets, ES fondi) līdzekļus.

c) VI organizētās 2007.-2013. gada plānošanas perioda slēgšanas darba grupas sanāksmē 2014.gada 30.aprīlī no LM puses identificēts problēmjaudājums par ESF ietvaros īstenoto aktivitāšu pēcuzraudzības nodrošināšanas nosacījumu interpretāciju. Ņemot vērā, ka Regulas Nr. 1083/2006 57.pants neizvirza ilgtspējas prasības attiecībā uz ESF, kā arī to, ka lielākajā daļā MK noteikumu par ESF līdzfinansētu aktivitāšu īstenošanu nav noteikts konkrēts projekta rezultātu ilgtspējas posms (mēnešu, gadu skaits), kas secināts pēc normatīvo aktu izskatīšanas un diskusijām ar AI/SI, 2015.gada 14.maijā notikušajā 2007.-2013.g.plānošanas perioda slēgšanas darba grupas sanāksmē pieņemts lēmums par MK noteikumu Nr.140 “Kārtība, kādā VI, sertifikācijas iestāde, sadarbības iestāde vai atbildīgā iestāde veic pārbaudi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda finansētā projekta īstenošanas vietā” grozījumiem, samazinot pēcuzraudzības prasības ESF līdzfinansētiem projektiem. Paredzams, ka tiesību akta grozījumi stāsies spēkā indikatīvi līdz 2015.gada beigām.

²² <http://komitejas.esfondi.lv/AI%20uzraudzibas%20ziojumi/Forms/AllItems.aspx>

²³ <http://www.esfondi.lv/page.php?id=338>

d) Jaunais Būvniecības likums un virkne tam pakārtoto MK noteikumu būtiski maina līdzšinējo būvniecības kārtību, tai skaitā izmaiņas skar termiņus būvdarbu uzsākšanai un ēku nodošanai ekspluatācijā, būvuzraudzības procesu, būvdarbu garantijas termiņus, kā arī būvatļaujas saņemšanas kārtību. Tādējādi ar būvniecību saistīto projektu aktivitāšu izpilde iepriekš noteiktajos termiņos, ievērojot jaunā regulējuma normas, virknē gadījumu vairs nav iespējama. VI aicināja EM kā par būvniecības nozari atbildīgo ministriju sniegt skaidrojumu par būvniecības jaunā regulējuma²⁴ interpretāciju, t.sk., finansiālo ietekmi uz pasūtītājiem un investīciju projektu īstenotājiem saistībā ar būvdarbu izpildes termiņiem un būvdarbu garantijām. EM sniedza skaidrojumu par to, ka būvniecības regulējums nepalielina administratīvo slogu būvniekiem vai nodošanai ekspluatācijā un šis iemesls nevar kalpot par pamatu prasījumam veikt izmaiņas būvniecības līgumā. VI ir nosūtījusi skaidrojumu informācijai AI un SI. Secināms, ka jebkuras neskaidrības jaunajā būvniecības normatīvajā regulējumā pret noslēgtajiem būvniecības līgumiem katrā gadījumā būs jāvērtē atsevišķi.

Citi konstatētie ievērojamie riski.

- 1) Pārskata periodā RI savā 2015.gada 26. februāra audita ziņojumā Nr.PDR-14/13, norādīja uz projektā Nr.3DP/3.2.2.1.1/13/IPIA/CFLA/011 „Iekšlietu ministrijas radiosakaru sistēmas modernizācija” iespējams, piemēroto nepamatotu iepirkuma procedūru, kas nozīmētu 100% finanšu korekciju konkrētajam līgumam 16 216 505,60 *euro* apmērā. 2015.gada 8.maija sanāksmē starp RI, VI un CFLA pārstāvjiem tika panākta vienošanās par turpmākajām darbībām. Rosināt projekta finansējuma saņēmēju (Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs) sniegt pārliecinošu papildus argumentāciju un, ja nepieciešams, lūgt EK iepirkumu direktorātu sniegt viedokli par iepirkuma procedūras atbilstību un konkurences neierobežošanu, kā rezultātā CFLA pieņems lēmumu par turpmāko rīcību.
- 2) Atbilstoši iepriekšējā ziņojumā sniegtajai informācijai par projektu “Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuves projekts, 1.kārta” un ar to saistītajiem riskiem, Olaines novada pašvaldība pēc projekta izpētes secināja, ka nevar projektu pabeigt laikā, tomēr VVD pēc pētījumu veikšanas ir atradis alternatīvu veidu, kā pabeigt projektu tam noteiktajā termiņā. Saskaņā ar VARAM sniegto informāciju 2015.gada maija beigās tika noslēgts būvdarbu līgums un uzsākti būvniecības darbi. Jūnija beigās tika izsmelti visi četri šķidro bīstamo atkritumu baseini un šobrīd notiek gruntsūdens attīrīšanas darbi, kas ir vislaikietilpīgākais projekta etaps. Projektam plānotās kopējās izmaksas ir 7 669 383,26 *euro*, no tām: ERAF finansējums 70%: 5 368 568,98 *euro*, valsts budžeta finansējums 30%: 2 300 814,98 *euro*.
- 3) Saistībā ar gadījumu, kad pretendents, iespējams, krāpniecisku darbību rezultātā ieguvis tiesības slēgt līgumus vairākos Daugavpils pilsētas domes, Daugavpils novada domes un Daugavpils novada pagastu pārvalžu rīkotajos publiskajos iepirkumos, pārskata periodā saņemts EK skaidrojums par rīcības iespējām ES fondu projektu izdevumu attiecināšanai aizdomu par krāpšanu gadījumā, kad aizdomas neattiecas tieši uz finansējuma saņēmēju (izraisījusi trešā puse). EK skaidro, ka nav attiecināmi un vēlreiz tā paša projekta ietvaros izmantojami krāpnieciskā veidā iegūta līguma izpildes laikā izmaksātie līdzekļi, kas deklarēti EK. Atbilstoši EK skaidrojumam FM informējusi par neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas lēmumiem atbildīgās iestādes, aicinot pārskatīt pieņemtus lēmumus, ņemot vērā EK

²⁴ Plašāka informācija pieejama

https://www.em.gov.lv/iv/nozares_politika/buvnieciba/jaunais_buvniecibas_likums/

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

skaidrojumu. Par attiecīgo gadījumu ierosināta lieta, kas nodota prokuratūrai. Ņemot vērā situāciju, ka nav skaidrs lietas iznākums un secinājumi par iesaistītajām atbildīgajām pusēm, personām konkrētajā lietā, FM aicināja visas iesaistītās puses fiksēt neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas lēmumus, ka neatbilstoši veikto līdzekļu atgūšana no pašvaldībām tiek atlikta līdz tiesas lēmuma pieņemšanai. Pēc minēto tiesas lēmumu saņemšanas FM sadarbībā ar iesaistītajām iestādēm izvērtēs iespēju pārskatīt pieņemtos lēmumus par atgūšanu un informēs iesaistītos finansējuma saņēmējus par turpmāko rīcību.

4) Pārskata periodā turpinājušās diskusijas un darbs attiecībā uz EK veikto auditu Nr.20131LV/REGIO/C2/1285/1 un Nr.2013/LV/REGIO/C2/1242/1 ietvaros izteiktajiem konstatējumiem un ieteikumiem.

5) Saņemts EK gala ziņojums angļu valodā EK veiktā DP „Infrastruktūra un pakalpojumi” audita Nr.20131LV/REGIO/C2/1285/1 (audita misija no 2014.gada 12. līdz 16.maijam) ietvaros ar gala slēdzienu par finanšu korekcijas piemērošanu. Vispārējais EK audita secinājums: vadības un kontroles sistēma DP „Infrastruktūra un pakalpojumi” ietvaros strādā, bet atsevišķi uzlabojumi ir nepieciešami. Galvenie konstatējumi ar finansiālu ietekmi attiecas uz projektu Nr.3DP/3.5.1.2.2/09/IPIA/VIDM/003 – piemērojama 5% finanšu korekcija par pārkāpumiem būvdarbu līgumā un 10% finanšu korekcija par pārkāpumiem pakalpojuma līguma ietvaros. Papildus tam ziņojumā norādīts, ka ir nepieciešams veikt korektīvās darbības, ieskaitot attiecīgas finanšu korekcijas piemērošanu, arī citu projektu gadījumos, kuros iepirkuma līguma cena ir virs ES direktīvu noteiktā sliekšņa un kur iepirkuma dokumentācijā ir bijusi iekļauta prasība, ka apakšuzņēmējiem drīkst nodot ne vairāk kā 70% no kopējā darbu apjoma. Sadarbībā ar AI un SI ir apzināti visi projekti, kuru iepirkuma dokumentācijā ir bijusi iekļauta iepriekš minētā ierobežojošā prasība, un kopējais aprēķinātais finanšu korekcijas apjoms ir ~ 26,5 milj. *euro*, no kuriem ES fondu finansējums ir 22,5 milj. *euro*. EK gala slēdziena ieviešanas termiņš vēl nav iestājies, jo ir noteikts, ka ieteikumi ieviešami divu mēnešu laikā no gala ziņojuma latviešu valodā saņemšanas. Ņemot vērā audita ziņojumā minēto, ka konstatējumam ir sistēmiska ietekme, un to, ka šāda prasība ir bijusi noteikta Publiskā iepirkuma likumā, ir ierosināts MK protokollēmumā noteikt, ka neatbilstoši veiktie izdevumi netiks ieturēti no finansējuma saņēmējiem. VI attiecīgi sniegs skaidrojumus ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm par turpmāko rīcību lietu slēgšanā, tai skaitā par pareizu datu atspoguļošanu VIS. Šobrīd vērtējams, ka EK ierosinātā finanšu korekcija neietekmē kopējo ERAF un KF fondu izlietojumu, ņemot vērā uzņemto virssaistību apjomu (detalizētāku informāciju par uzņemtajām virssaistībām skatīt ziņojuma 3.2.1 sadaļas “Kopējais ES fondu investīciju progress un mērķu sasniegšana” apakšsadaļā “Informācija par valsts budžeta virssaistībām”). Vienlaikus, šādu iepriekš neprognozējamu risku iestāšanās turpmāk samazinātu atlikušo deklarējamo izdevumu „rezervi” uz virssaistību rēķina, palielinot ES fondu līdzfinansējuma saņemšanu valsts budžetā pilnā apmērā.

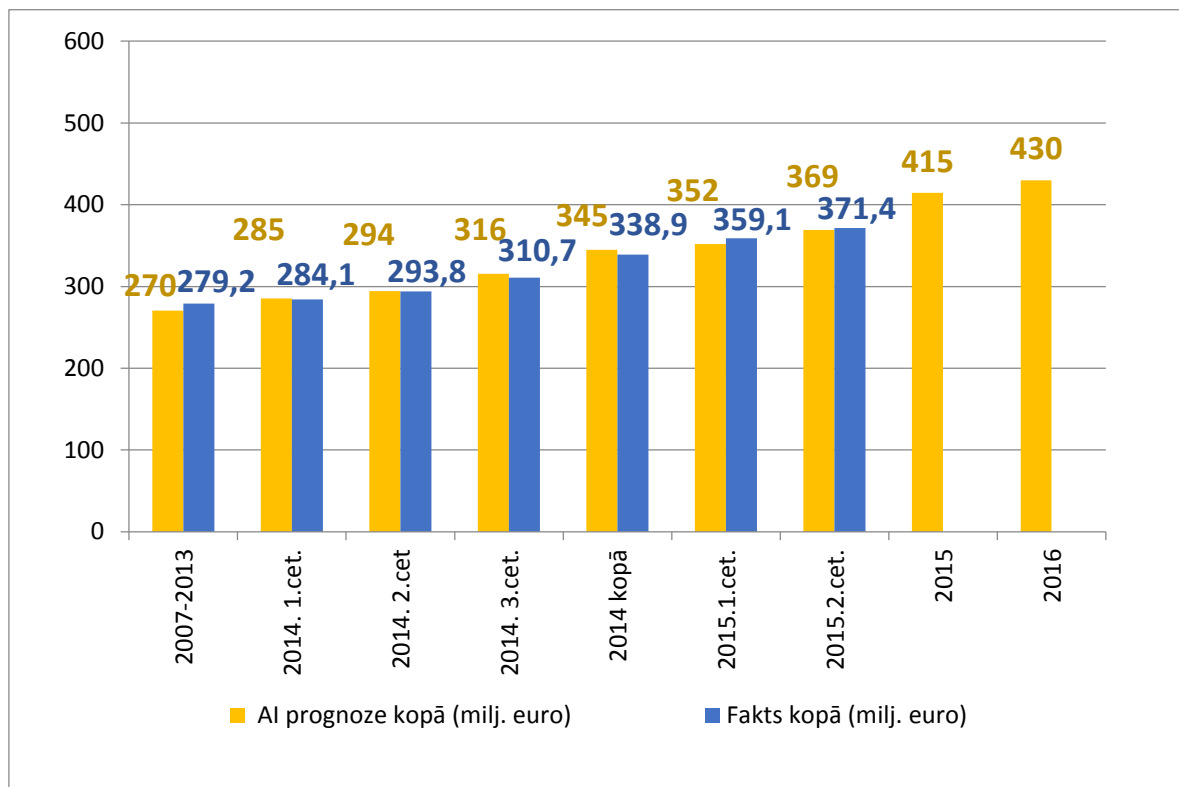
6) EK veiktā audita “Revīzijas iestādes veiktā darba pārbaude attiecībā uz DP "Uzņēmējdarbība un inovācijas" un DP "Infrastruktūra un pakalpojumi"” Nr.2013/LV/REGIO/C2/1242/1 (audita misijai no 2013.gada 25. līdz 29.novembrim) ietvaros EK konstatējusi, ka iepirkumu nolikumos tiek iekļauta prasība, kas uzskatāma par ierobežojošu: “*uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi nodrošināt sertifikātus atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām*”. Ziņojumā izteikts ieteikums nodrošināt, ka turpmāk šāda prasība netiek iekļauta nolikumos. Papildus saņemta EK vēstule ar lūgumu apzināt un iesniegt FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

projektu sarakstu, kuru ietvaros veikto iepirkumu nolikumos šāda prasība ir tikusi iekļauta. Pēc EK pieprasījuma VI ir sagatavojusi un 2015.gada 17.jūnijā nosūtījusi atbildes vēstuli, pielikumā pievienojot projektu apkopojumu, balstoties uz AI un SI iesūtīto informāciju. EK gala atbilde nav saņemta, līdz ar to nav zināms arī galējais piemērojamās finanšu korekcijas kopējais apjoms.

3.3. Lielo projektu īstenošana

Lielo projektu maksājumu mērķu izpilde un progress ir vērtējama pozitīvi. 2015.gada I.pusgadā finansējuma saņēmējiem ir izmaksāts par 34% vairāk finansējuma nekā bija plānots. Galvenais iemesls mērķa pārsniegšanai 1.ceturksnī saistīts ar izdevumu maksājumu atjaunošanu projektā “Infrastrukturā attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra” un ieturēto maksājumu izmaksāšanu, kā arī ar gala maksājumu veikšanu 2015.gadā par 2014.gadā pabeigtajiem darbiem projektā “Starptautiskās lidostas “Rīga” infrastruktūras attīstība”. Finansējuma saņēmējiem izmaksāts 84% no kopējā piešķirtā finansējuma, tādējādi lielo projektu investīciju mērķa sasniegšanas progress atpalielā no vidējā ES finansējuma izlietojuma un, ņemto vērā lielo projektu finansējuma apmērus, kavē kopējā ES finansējuma sekmīgu apguvi. Galvenokārt finansējuma progresā aizkavēšanās saistīta ar problēmām atsevišķos lielajos projektos, piemēram, līdz 2015.gada 31.decembrim netiks izlietots projekta “Vēsturiski piesārņoto vietu "Inčukalna sērskābie gudronu dīķi" sanācijas darbi” ietvaros plānotais finansējums, ņemot vērā, ka 2015.gada 22.jūlijā tika pārtraukts sanācijas darbu veikšanas līgums, kas tika noslēgts starp projekta finansējuma saņēmēju VVD un Uzņēmēju SIA “Skonto Būve”. Attiecināmības perioda ietvaros līdz 2015.gada 31.decembrim plānots izmaksāt aptuveni 28,1 milj. *euro* projekta finansējuma. Zemāk ir sniegts detalizētāks izklāsts par projektu aktualitātēm pusgadā.

Grafiks Nr.12 „Lielu projektu finansējuma mērķa progress līdz 2015.gada 30.jūnijam, milj. euro”

Projektā “Infrastrukturā attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra” ir notikušas vairākkārtējas tikšanās ar JASPERS ekspertiem par nepieciešamajiem grozījumiem projekta EK lēmumā par finansiālo ieguldījumu no KF saistībā ar izmaiņām Rīgas domes teritorijas plānojumā ar mērķi palielināt Rīgas Brīvdabas pārvaldes teritoriju. Rezultātā 2015.gada 19.jūnijā ir saņemts JASPERS ekspertu atzinums, ka projektu iespējams īstenot, neizdarot grozījumus EK lēmumā, ja līdz projekta funkcionalitātes nodrošināšanai 2019.gadā tiks izpildīti projekta mērķi, t.sk. sociāli ekonomiskais ieguvums – samazināts vides piesārņojums atbilstoši šobrīd izstrādē esošajiem Rīgas teritorijas plānojuma 2018.-2030.gadam nosacījumiem. Atzinums ir nosūtīts EK un pēc atbildes saņemšanas tiks lemts par izdevumu deklarēšanas atjaunošanu projektam. Paralēli tika sagatavota un EK nosūtīta informācija par potenciālo projekta izmaiņu ietekmi uz projekta mērķi valsts atbalstam. 2015.gada 3.jūnijā no EK saņemta oficiāla atbilde, ka projekta ietvaros nav nepieciešams veikt papildus procedūras valsts atbalsta jautājumā, un nav nepieciešami grozījumi esošajā valsts atbalsta lēmumā.

Projektam “Liepājas ostas padziļināšana” 2015.gada 14.aprīlī EK tika iesniegts pirmspaziņojums, kurā norādīts argumentēts viedoklis un apstākļi, kāpēc dalībvalsts uzskata, ka projektā nav pietiekamu valsts atbalsta lēmuma pazīmju. 2015.gada 26.jūnijā ir saņemti EK komentāri par iesniegto pirmspaziņojumu. Ir jāsniedz papildus informāciju par koncesionāriem, par iespējamiem ieguvējiem saistībā ar ostas padziļināšanu, par līguma nosacījumiem, kā arī par tirgus apjomu un konkurētspēju. 2015.gada 30.aprīlī, izmantojot SFC2007 sistēmu, izvērtēšanai EK tika iesniegts lielā projekta pieteikums. Tika saņemta EK

vēstule ar komentāriem par nepieciešamajiem precizējumiem un papildinājumiem iesniegtajā lielā projekta pieteikumā. Precizētais projekts atkārtoti iesniegts EK 2015.gada 22.jūlijā.

Projektā “Otrā sliežu ceļa būvniecība Skrīveri- Krustpils (Rīga- Krustpils iecirknis)” visi būvdarbi tika pabeigti un 2015.gada 14.jūlijā ir saņemta oficiālā Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas vēstule par objekta pieņemšanu ekspluatācijā, projektā pilnībā sasniedzot projekta rezultatīvos rādītājus. Tai pašā laikā ieilgusi tiesvedība saistībā ar Latvijas dzelzceļa (LDZ) pārsūdzēto SM finanšu korekcijas lēmumu. Administratīvā rajona tiesa 2015.gad 29.aprīlī noraidīja LDZ pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu. LDZ iesniedza apelāciju un 2015.gada 8.jūnijā Administratīvā apgabaltiesa pieņēma apelācijas sūdzību. Administratīvā procesa dalībnieki līdz pat 2016.gada 1.aprīlim var iesniegt papildu paskaidrojumus, kā arī cita rakstura iesniegumus un lūgumus t.sk. pierādījumus.

Projekta “Autoceļa E22 posma Rīga (Tīnūži) – Koknese būvniecība” ietvaros veikti grozījumi, precizējot izmaksas un projekta laika grafiku saistībā ar atsevišķu komponentu izmaksu samazināšanos un būvdarbu veikšanas termiņu ieilgšanu. Projektā veiktie grozījumi neskar EK lēmumā par finansiālo ieguldījumu no KF apstiprināto, līdz ar to oficiāli EK iesniegt projekta grozījumus nav nepieciešams.

VM lielā projekta (ERAF) “Jaunā slimnīcas korpusa A1 būvniecība” iesniegums 2015.gada 29.jūnijā ir nosūtīts EK izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai. EK lēmums par projekta apstiprināšanu ir sagaidāms trīs mēnešu laikā no projekta iesniegšanas, ja EK nav sniegusi norādes par dokumentu precizēšanas/papildināšanas. Pirms tam 2015.gada 29.aprīlī projekts tika prezentēts EK neformālas klātienē tikšanās laikā, 2015.gada 9.jūnijā tika saņemts atkārtots kopumā pozitīvs JASPERS atzinums par projektu. 2015.gada 31.marta MK sēdē ir izskatīts VM informatīvais ziņojums „Par VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" jaunā korpusa būvniecības un iekārtošanas finansējuma jautājumiem”, saskaņā ar MK sēdes protokollēmuma Nr.17 43.§ 2.punktu ir piešķirti papildus valsts budžeta līdzekļi 16,1 milj. *euro* apmērā jaunā korpusa būvniecības darbu veikšanai un iekārtošanai. Attiecībā uz 2015.gada sākumā konstatētām problēmām slimnīcas jauna korpusa būvniecībā, atklātie defekti ir novērsti un 2015.gada 7.jūlijā Rīgas pilsētas Būvvalde ir atļāvusi atsākt būvdarbus visā objektā.

Projekta “Vēsturiski piesārņoto vietu „Inčukalna sērskābā gudrona dīķi” sanācijas darbi” ietvaros 2015.gada 9.martā precizētais lielā projekta grozījumu priekšlikuma projekts tika prezentēts EK Briselē ar mērķi vienoties par iespēju līdzfinansēt arī izmaksu pieaugumu. 2015.gada 29.jūnijā tika nosūtītas atbildes uz EK papildjautājumiem, kas radušies grozījumu izpētes laikā. Papildus, 2015.gada 6.maijā piegādātājs SIA “Skonto būve” (turpmāk – Piegādātājs) konstatējis lielāku pastveida sērskābā gudrona daudzumu dīķī nekā norādīts iepirkuma procedūras dokumentācijā, kā rezultātā abām pusēm radās līgumstrīds un VVD 2015.gada 8.jūlijā vienpusēji lauza līgumu ar Piegādātāju. Piegādātāja ieskatā VVD ir apzināti pārkāpis līguma nosacījumus un nepamatoti atteicies noteiktajā termiņā veikt apmaksu par martā veiktajiem darbiem projektā. Kā rezultātā 2015.gada 6.jūlijā Piegādātājs iesniedzis prasības pieteikumu Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā pret VVD par darba samaksas kavējuma līgumsoda piedziņu 1,85 milj. *euro* apmērā. Šobrīd no VARAM tiek gaidīta informācija par turpmāko rīcību attiecībā uz minētā projekta īstenošanu, sniedzot pēc iespējas

konkrētu rīcības plānu turpmākām darbībām līdz projekta pabeigšanai, t.sk. termiņiem un plānoto finanšu apjomu atsevišķām pozīcijām.

Informācija par lielajiem projektiem Latvijā ir pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/page.php?id=791>

3.4. 2007. -2013.gada plānošanas perioda slēgšana

Tuvojoties 2007.-2013.gada plānošanas perioda attiecināmības perioda beigām, arvien aktuālāki kļūst jautājumi par perioda slēgšanu. 2015.gada 14.maijā notika otrā 2007.-2013.gada plānošanas perioda slēgšanas darba grupas sanāksme, kurā piedalījās pārstāvji no VI, AI un SI, RI, Maksājumu un Sertifikācijas iestādes. Nākamā darba grupas sanāksme tiks organizēta pēc nepieciešamības un pamatā informācijas apmaiņa un viedokļu saskaņošana turpināsies rakstiskajā procedūrā elektroniski. VI regulāri aktualizē informāciju ES fondu mājaslapas sadaļā par 2007.-2013.gada plānošanas perioda slēgšanu: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1190>.

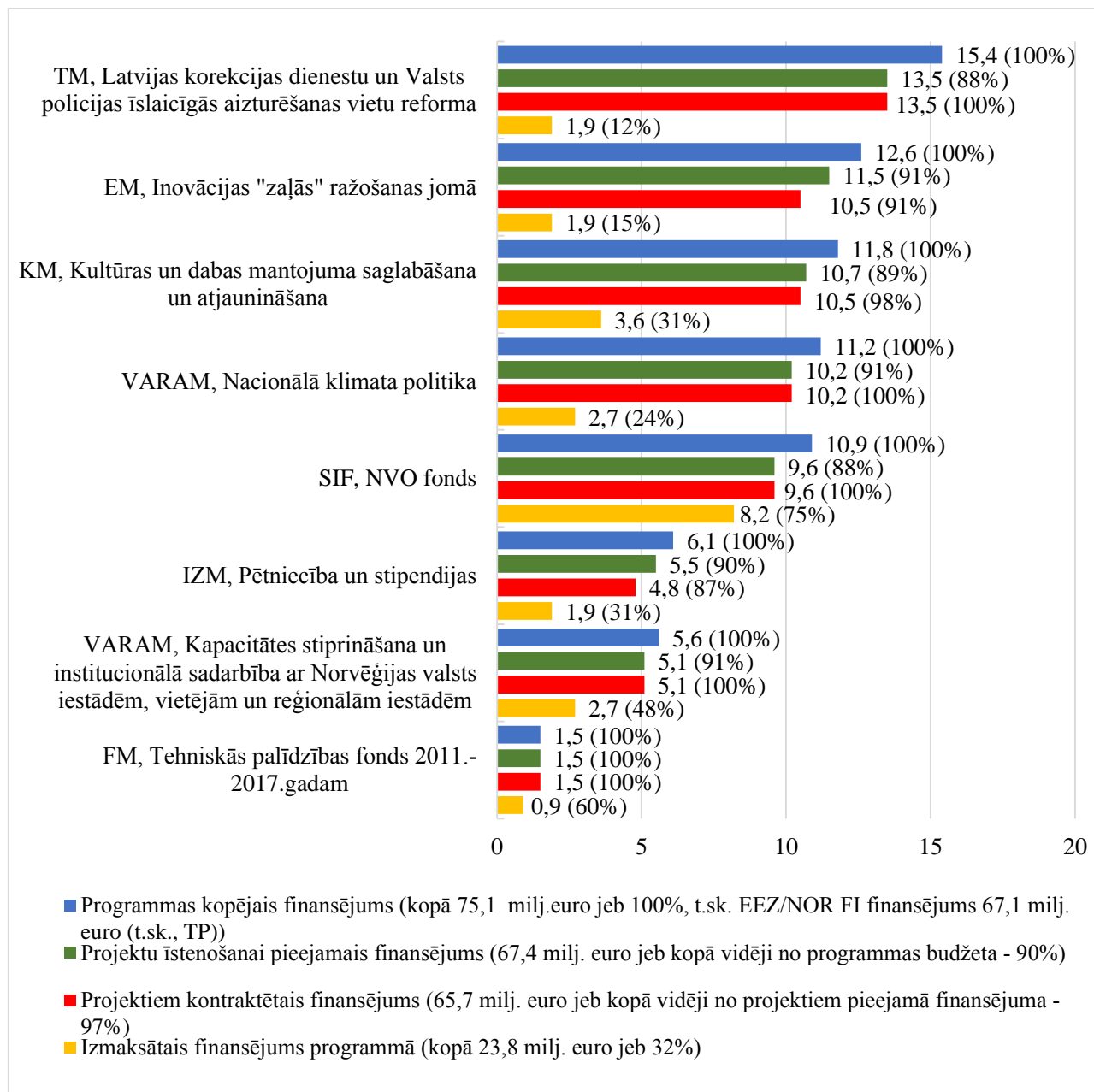
4. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešana²⁵

Finanšu progress

Visu 7 plānoto programmu apstiprināšana un līgumu noslēgšana ir nodrošināta 100% apmērā no Latvijai pieejamā finansējuma. Līdz pārskata perioda beigām programmās izmaksāti 32% no EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu kopējā pieejamā finansējuma.

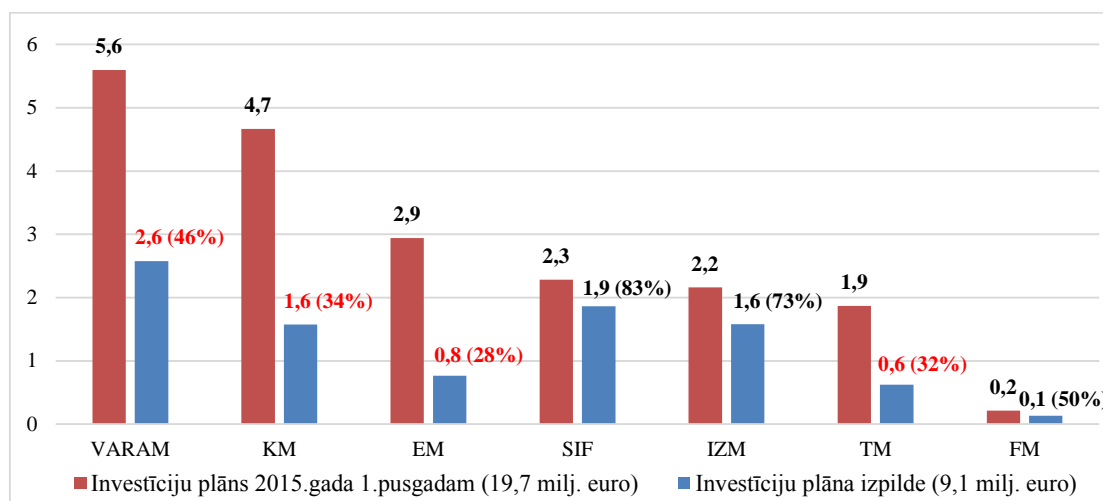
²⁵ EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu tīmekļa vietne: <http://www.eeagrants.lv/?id=23> un <http://www.norwaygrants.lv/?id=23>

Grafiks Nr.13 „EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu programmās pieejamais un izmaksātais finansējums līdz 2015.gada 30.jūnijam, milj. euro”

Līdz 2017.gada 31.decembrim kopumā ir plānots veikt EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu finansējuma investīcijas 75,1 milj. euro, tai skaitā 2015.gadā kopā - 45,7 milj. euro (40,6 milj. euro – EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu finansējums). Saskaņā ar MK 2015.gada 25.marta sēdes protokollēmuma (prot. Nr.65 83.§) 5.punktu programmu apsaimniekotāji pārskata periodā plānoja nodrošināt investīcijas Latvijā 19,7 milj. euro apmērā, tomēr pusgada beigās veiktās investīcijas bija tikai 9,1 milj. euro apmērā jeb par 54% (jeb 10,6 milj. euro) mazākas nekā plānotas.

Grafiks Nr.14 „EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu investīciju plāns un tā izpilde 2015.gada 1.pusgada griezumā, milj. euro.”

Viszemākā investīciju plāna izpilde uz pārskata perioda beigām ir četrām ministrijām: VARAM, KM, EM un TM. Novirzes no plāna ir radušās šādu iemeslu dēļ:

1) VARAM Nacionālā klimata politikas programmā 12 no 25 līdzfinansējuma saņēmējiem atteicās no valsts budžetā ieplānotajiem avansa maksājumiem (0,95 milj. euro). Nozares ministrijai šis finansējums jānovirza citām programmas aktivitātēm 2015.gada ietvaros.

2) TM programmas Olaines cietuma projektā aizkavējās tehniskā projekta izstrāde atsevišķu elementu pārprojektēšanas dēļ, savukārt atbilstoši līgumam ar būvuzņēmēju samaksa par tehniskā projekta izstrādi un būvniecības avanss tiks veikti tikai pēc tehniskā projekta apstiprināšanas būvvaldē - 2015.gada 2.pusgadā.

3) KM programmā 3 no 5 iepriekš noteiktajiem projektiem bija nozīmīgi sarežģījumi iepirkumu procedūrās (komplicēti vai nestandarta iepirkuma priekšmeti, sūdzības procedūras laikā), tādēļ būtiski aizkavējās darbu uzsākšana/īstenošana. Līdz ar to avansa un starpposma maksājumi tiks izmaksāti 2015.gada 2.pusgadā.

4) EM programmā tikai 2 no 10 līdzfinansējuma saņēmējiem pieteicās valsts budžetā ieplānotajiem avansa maksājumiem, savukārt 1 - neiesniedza finansējuma pieprasījumu un lūgs samazināt projekta kopējās izmaksas. Nozares ministrijai šis finansējums jānovirza citām programmas aktivitātēm 2015.gada ietvaros.

Projektu atklātie konkursi un projektu īstenošana

6 no 7 programmām notiek 16 dažādu **iepriekš noteikto projektu īstenošana**. Kopumā 5 no 7 programmām, kurās saskaņā ar Programmu līgumiem bija jānotiek projektu atklātajiem konkursiem, līdz pārskata perioda beigām visi **konkursi** noslēdzās.

Tabula Nr.2 „Atklāto projektu konkursos apstiprinātie projekti pārskata periodā”

Programmas nosaukums/ apsaimniekotājs	Atklāts konkurss (AK)/ Neliela apjoma grantu shēma (GS)	Saņemtie projektu iesniegumi	Apstiprinātie projekti
Nacionālā klimata politika/ VARAM	AK Ilgtspējīgu ēku, atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju attīstība	23	7
	GS Kapacitātes celšana pētījumiem par klimata pārmaiņām	63	18
NVO fonds/ SIF	AK NVO projektu programma (3.konkurss)	145	15
Pētniecība un stipendijas/ IZM	AK Pētniecība	73	11
	AK Stipendijas	33	20
Inovācijas "zaļās" ražošanas jomā/ EM	GS Inkubācijas pakalpojumi 2.kārta	19	6
	GS Inkubācijas pakalpojumi 3.kārta	45	Notiek vērtēšana (2015.g. II cet.)
	AK atbalsts zaļo tehnoloģiju 2.kārta	22	15
	Zaļo tehnoloģiju inkubatora pirms inkubācijas pakalpojumu 4.kārta	43	15
	Zaļo tehnoloģiju inkubatora pirms inkubācijas pakalpojumu 5.kārta	51	15
Kopā:		517	116

Bija plānots, ka gandrīz visu projektu īstenošana norisināsies līdz 2016.gada 30.aprīlim – maksimāli pieļaujamajam izdevumu attiecināmības periodam. Tomēr 2015.gada 26.maijā no donorvalstīm tika saņemts aicinājums visām saņēmējvalstīm rūpīgi izvērtēt iespēju atsevišķi pamatos gadījumos pagarināt konkrētu projektu īstenošanas termiņu vēlākais līdz 2017.gada 30.aprīlim, lai nodrošinātu programmu rezultātu kvalitatīvu sasniegšanu. Lai veiktu projektu pagarināšanu, obligāts donorvalstu nosacījums ir - projekta līgumam jābūt parakstītam un informācijai par projektu ievadītai donorvalstu IT sistēmā DoRIS vēlākais līdz 2015.gada 15.septembrim. Vadošā iestāde ir lūgusi visus programmu apsaimniekotājus līdz 2015.gada 10.jūlijam iesniegt saskaņošanai kritērijus, pēc kādiem tie izvērtēs projektu pagarinājumu nepieciešamības pamatotību. Ņemot vērā, ka programmas “Inovācijas "zaļās" ražošanas jomā” pēdējais projektu konkurss noslēdzās tikai 2015.gada 1.jūnijā, tad EM kā programmas apsaimniekotājam sadarbībā ar LIAA ir jānodrošina, ka tiek veikti visi pasākumi, lai izpildītu donorvalstu nosacījumu projektu pagarināšanai – projektu līgumi ir noslēgti un projektu informācija ir ievadīta DoRIS vēlākais līdz 2015.gada 15.septembrim.

Publicitātes pasākumi

Pārskata periodā notika ikgadējā EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu gada sanāksme, kuras laikā vadošās iestādes un donorvalstu pārstāvji pārrunāja finanšu instrumentu īstenošanas gaitu un programmu ieviešanas progresu 2014.-2015.gadā.

Kā arī notika vairākas nozīmīgas Eiropas līmeņa konferences Latvijas prezidentūras ES Padomē ietvaros – “Viedās specializācijas stratēģijas: jauna pieeja izglītības, pētniecības un rūpniecības partnerībām reģionos” (IZM), “Deinstitutionalizācija un sociālās aprūpes

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

politikas attīstība Eiropā” (LM) un “NVO forums – Rīga 2015” (SIF), kā arī nodrošināta sabiedrību izglītojošas kampaņas “Mana Baltijas jūra 2015” un multimediju performances “Dabas koncertzāle” organizēšana ES Stratēģijas Baltijas jūras reģionam 6.ikgadējā foruma (ĀM) ietvaros.

Plašāka informācija par EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu ieviešanu Latvijā, t.sk. aktuālajiem publicitātes pasākumiem, ir pieejama VI uzturētajā mājaslapā www.eeagrants.lv / www.norwaygrants.lv.

5. Šveices programmas ieviešana

Finansējums Latvijai ir pieejams no 2007.gada 14.jūnija. Iespēja īstenot projektus un līdz ar to arī apgūt piešķirto finansējumu būs līdz 2017.gada 14.jūnijam. Latvijai kopumā ir pieejami 56,72 milj. Šveices franku jeb 47 milj. *euro*. 2012.gada 14.jūnijā noslēdzās 5 gadu finanšu saistību periods, līdz kuram Šveices kompetentās iestādes ir apstiprinājušas 6 individuālos projektus, 1 programmu, 3 grantu shēmas, 1 TP, t.sk., projektu sagatavošanas fonda projektu par visu Latvijai pieejamo finansējumu, t.i., 100% apmērā. Ir noslēgti visi 11 paredzētie projektu līgumi un 6 projekti ir jau pabeigti – „Pašvaldību aktivitāšu īstenošana, lai nodrošinātu skolnieku pārvadāšanu un ar to saistītos atbalsta pasākumus”, „Projektu sagatavošanas fonds”, „NVO fonds”, „Tiesu modernizācija Latvijā”, “Mikrokreditēšanas programma” un “Atbalsts ugunsdrošības pasākumiem pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs”.

Līdz 2015.gada jūnija beigām atmaksas Šveices programmas finansējuma saņēmējiem ir veiktas 34,8 milj. *euro* apmērā jeb 73,3% no Šveices programmas kopējā finansējuma, progress pusgadā pieaudzis par 1,1 milj. *euro* jeb 2,1%, ļaujot Latvijai joprojām būt starp līderiem 12 saņēmējvalstu starpā (1.vieta – Malta; 2.vieta – Slovēnija; 3.vieta – Latvija).

Pamatojoties uz finansējuma saņēmēju 2015.gada valsts budžetā plānotajiem maksājumiem līdz 2015.gada jūnija beigām izpildot 99,7% no plānotā jeb 2,1 milj. *euro*.

“*Stipendiju fonda*” 6 konkursos doktorantiem un jaunajiem zinātniekiem no 65 saņemtajiem apstiprināti 26 iesniegumi, sasniedzot 99% atklātajiem konkursiem paredzētā finansējuma. Fonda noslēgums plānots 2016.gada martā.

Grantu shēmā „*Šveices pētnieku aktivitātes Latvijā*” 2015.gada aprīlī noslēdzās pēdējais, sestais konkurss Šveices pētniekiem lekciju lasīšanai un pieredzes apmaiņai Latvijas augstskolās un zinātniskajās institūcijās. No visos konkursos 102 saņemtajiem ir apstiprināti 92 iesniegumi, sasniedzot 95% atklātajiem konkursiem paredzētā finansējuma. Papildus plānots vēl īstenot divus pētījumus par projekta rezultātiem un to ietekmi uz izglītības jomu, kā arī par iespējām turpināt sadarbību profesionālās izglītības jomā. Grantu shēmas noslēgums plānots 2015.gada septembrī.

Programmā „*Atbalsts jaunatnes iniciatīvu attīstībai attālos vai mazattīstītos reģionos*” ir paveikta 20 multifunkcionālu jauniešu iniciatīvu centru izveide 20 dažādās Latvijas pašvaldībās un vēl papildus 4 centrus ir plānots izveidot līdz 2016.gada beigām, tādejādi pārsniedzot projektā ielātos rezultātus. Līdz 2015.gada jūnija beigām pēc plāna ir notikuši 125 no kopumā 160 plānotajiem semināriem, kā arī turpinās konferenču un forumu

organizēšana visā Latvijā jauniešiem un personām, kas iesaistītas darbā ar jauniešiem, par jauniešiem aktuālām tēmām. Programmas noslēgums plānots 2017.gada martā.

Projekts „*Vēsturiski piesārņoto vietu sanācija – Sarkandaugavas teritorijā*” (turpmāk – projekts) paredz sanācijas darbu veikšanu 5 objektos Rīgas Brīvostas teritorijā kopumā aptuveni 8 ha lielā platībā. Sanācijas darbus, kas ir galvenais projektā sasniedzamais rezultāts, pirmajā kārtā (5,5 ha) VVD uzsāka 2013.gada martā, bet otrajā kārtā (2,5 ha) uzsāka 2015.gada maijā. Uzstādītās tehnoloģijas darbojas un darbi norit sekmīgi. Pirmajā kārtā ir izsūknēti jau 56% no projekta līgumā paredzētā piesārņojuma apjoma.

Ņemot vērā pozitīvo valūtas kursa svārstību projekta 2.kārtā ir izveidojušies ietaupījumi (indikatīvi 1,93 M CHF). Izvērtējot riskus, kas saistīti ar valūtas kursa svārstībām, finansējumu varētu izmantot projektā papildu aktivitāšu īstenošanai (veikt papildus drenāžas un grunts attīrīšanas darbus, kā arī citu objektu Sarkandaugavas vēsturiski piesārņotajā teritorijā izpēti), tādējādi maksimāli apgūstot arī Šveices piešķirtās investīcijas projektam. Šveices puse piekrīt, ka projektā var veikt papildu aktivitātes, bet, lai to īstenotu, ir nepieciešams nodrošināt arī nacionālo līdzfinansējumu no valsts budžeta līdzekļiem. Ņemot vērā minēto būtu jālemj par valsts budžeta finansējumu piešķiršanu projekta otrās kārtas papildus aktivitātēm nepieciešamo nacionālo līdzfinansējumu (indikatīvi 0,25 M CHF), kas ir ekvivalents projekta līguma 3.3.pantā noteiktajai nacionālā līdzfinansējuma likmei 15%. Projekta noslēgums plānots 2017.gada februārī.

Izpildot Ministru kabineta 2014.gada 25.novembra sēdes protokollēmuma (prot.Nr.65 83.§) 10.2.apakšpunktā minēto, ka VARAM jāturpina pārrunas ar Rīgas domi un Rīgas brīvostas pārvaldi par projekta otrajai kārtai nepieciešamā līdzfinansējuma piešķiršanu, VARAM ir informējis, ka periodā no 2014.gada sākuma līdz šim brīdim tā ir veikusi komunikāciju ar Rīgas domi un Rīgas brīvostu kā projekta partneriem par iespējām nodrošināt projekta otrās kārtas nacionālo līdzfinansējumu. Par projekta otrās kārtas nacionālā līdzfinansējuma nodrošināšanu 2015.gadā projektu partneri tika norādījuši, ka šādi līdzekļi nav paredzēti, bet attiecībā uz 2016.gada budžetu tika saņemta 2015.gada 21.jūlija Rīgas domes vēstule Nr. DMV-15-2246-nd, kurā minēts, ka Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā 2016.gada līdzekļi projekta otrās kārtas nacionālā finansējuma nodrošināšanai netiek plānoti, jo projekta otrās kārtas aktivitātes tiek īstenotas teritorijā, kura nav Rīgas pilsētas pašvaldības īpašums. Savukārt, jautājums par projekta otrās kārtas nacionālā līdzfinansējuma nodrošināšanu indikatīvi varētu tikt virzīts izskatīšanai Rīgas brīvostas valdes 2015.gada 27.augusta sēdē.

Plašāka informācija par Šveices programmas projektiem pieejama mājaslapā www.swiss-contribution.lv.

6. Neatbilstības ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektos

ES fondu gadījumā neatbilstība ir jebkurš ES tiesību aktu pārkāpums, kas noticis saimnieciskās darbības subjekta darbības vai bezdarbības dēļ un kas rada vai varētu radīt kaitējumu ES vispārējam budžetam, prasot no vispārējā budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu, un par ko samazina projekta attiecināmās izmaksas. Par neatbilstību ar finansiālu ietekmi tiek uzskatīti gadījumi, kad finansējuma saņēmējam ir izmaksāts ES fondu finansējums un tas ir jāatgūst (tai skaitā ieturot no kārtējā vai nākamā maksājuma), piemērojot FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

finanšu korekciju. Metodoloģiskais atbalsts par neatbilstību administrēšanu pieejams ES fondu tīmekļa vietnē.

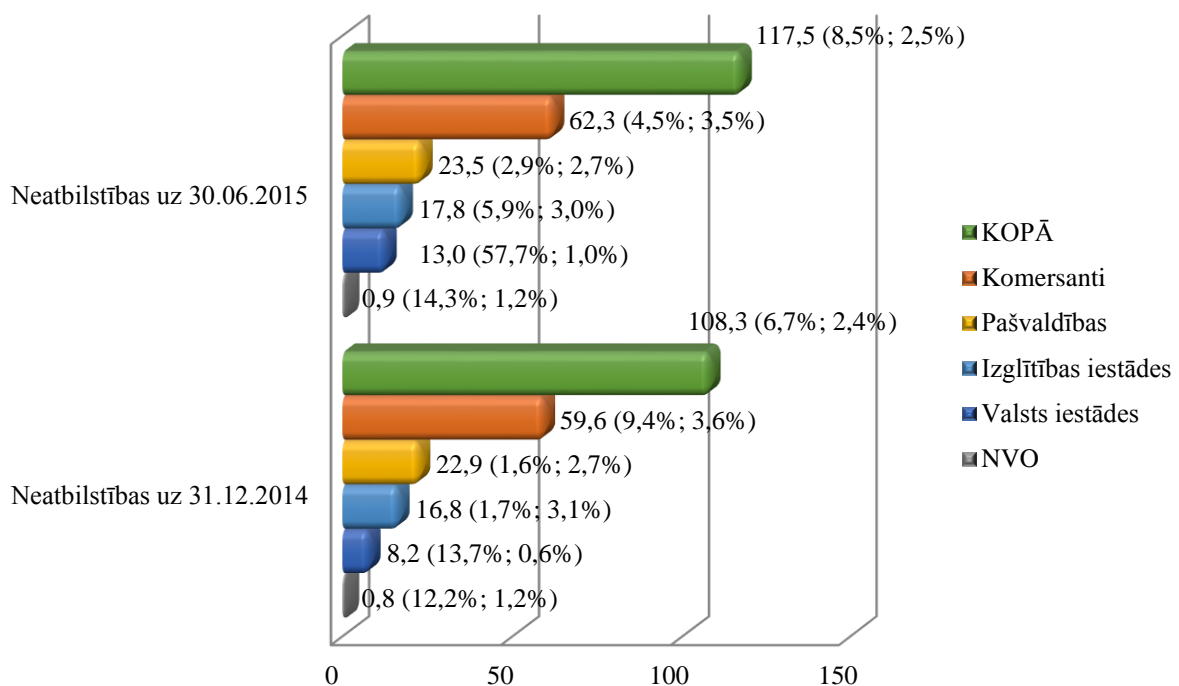
Ziņojumā analizētas neatbilstības ar finansiālu ietekmi – neatbilstība, kurā finansējuma saņēmējam ir veikta ES fondu līdzekļu atmaksa, un veiktajā maksājumā ir ietverti neattaisnoti/neattiecināmi/nepamatoti izdevumi, piemērota jebkura no atgūšanas procedūrām, t.sk. samazinot projekta attiecināmās izmaksas.

[ES fondu tīmekļa vietnē](#) tabulā Nr.1 pieejama informācija par neatbilstībām un neatbilstoši veiktiem izdevumiem (turpmāk analizē – neatbilstība) un atgūtiem neatbilstoši veiktiem izdevumiem pārskata periodā un kumulatīvi uz pārskata perioda beigām, tabulā Nr.2 – informācija par 2015.gada 1.pusgadā konstatētajām neatbilstībām tiešo vai pastarpināto valsts pārvaldes iestāžu, atvasināto publisko personu vai citu valsts iestāžu īstenotajos projektos un tabulā Nr.3 informācija par aktivitātēm, kurās konstatēto neatbilstību apjoms pret aktivitātēs pieprasīto finansējumu pārsniedz 2% līmeni, norādot riskantākās aktivitātes, jomas, kurām tiek veikta pastiprināta uzraudzība no VI un AI, SI puses.

6.1. Neatbilstības ar finansiālu ietekmi ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā ES fondos līdz 2015.gada 30.jūnijam

Kopējais neatbilstību apjoms 2015.gada 1.pusgadā ir 10,4 milj. *euro*. Kopumā neatbilstību apjoms salīdzinājumā ar datiem uz 2014.gada 31.decembri ir pieaudzis par 8,5% un vērtējams kā mērens.

Grafiks Nr.15 „Konstatētās neatbilstības sadalījumā pa finansējuma saņēmēju veidiem kumulatīvi uz 2015.gada 30.jūniju un uz 2014.gada 31.decembri; milj. *euro* (% pieaugums pret iepriekšējo pārskata periodu – 2014.gada 31.decembri un 2014.gada 30.septembri; % no kopējiem finansējuma saņēmēju pieprasītajiem maksājumiem uz 2015.gada 30.jūniju un uz 2014.gada 31.decembri”

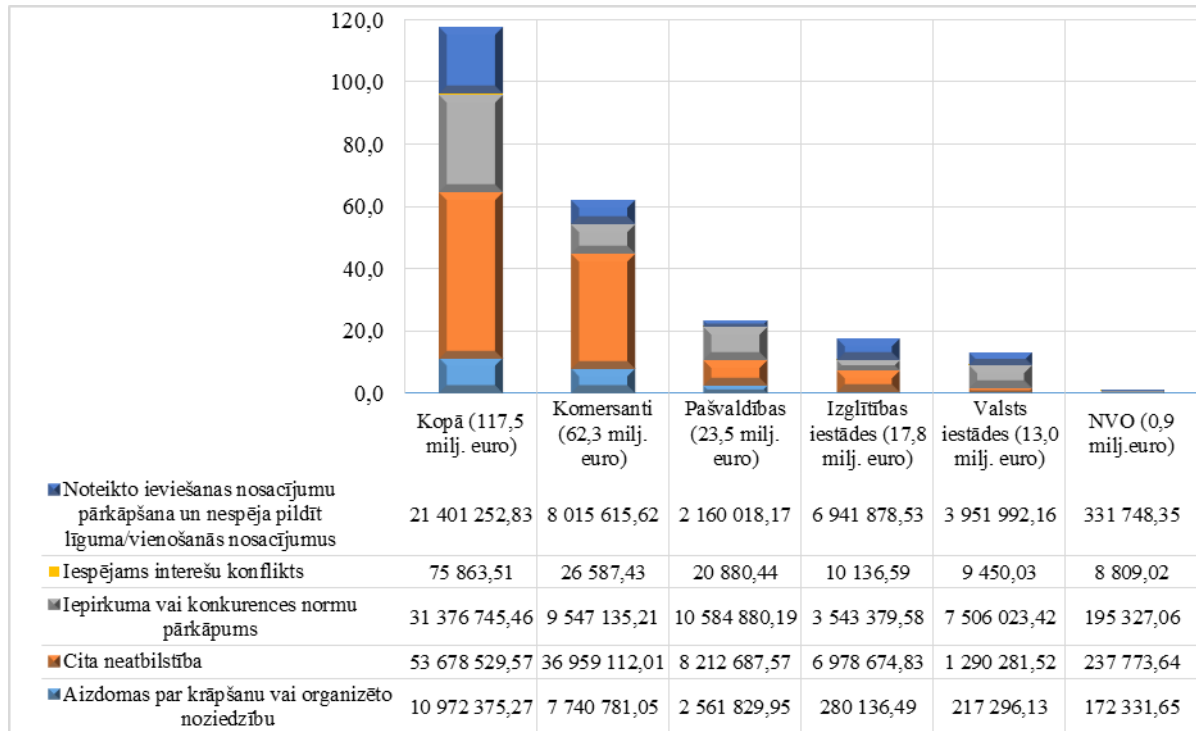
Kopējais neatbilstību apjoms par 2015.gada 1.pusgadu veido 2,5% no kopējā finansējumu saņēmēju pieprasītā publiskā finansējuma (4,7 mljrd. *euro*) (skatīt grafikā Nr.15). Kopumā līdz 2015.gada 30.jūnijam atgūti 97,1 milj. *euro*, kas ir 82,7% no neatbilstību kopējā apjoma 117,5 milj. *euro*. Savukārt pārskata periodā no kopējā neatbilstību apjoma 10,4 milj. *euro* atgūti 6,5 milj. *euro* jeb 62,5%.

Vislielākais neatbilstību apjoms 4,2 milj. *euro* jeb 40,3% no kopējā neatbilstību apjoma 2015.gada pirmajos 6 mēnešos ir konstatēts valsts iestāžu īstenotajos projektos, un salīdzinājumā ar 2014.gada pēdējiem 3 mēnešiem šis radītājs ir 6 reizes lielāks. Lielākais neatbilstību īpatsvars 3,6 milj. *euro* jeb 85,1% valsts iestāžu īstenotajos projektos pārskata periodā tika atklāts cita veida pārbaudēs, kuru rezultātā tika konstatēta noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpšana, savukārt 2014.gada pēdējā ceturksnī kopējo neatbilstību apmērs, kas tika konstatēts valsts iestāžu realizētajos projektos bija tikai 0,6 milj. *euro*, no kura 61,3% tika atklātas, veicot maksājumu pieprasījumu pārbaudes. Savukārt, vērtējot neatbilstību gadījumu skaitu pārskata periodā, valsts iestāžu īstenotajos projektos konstatēts vismazākais neatbilstību gadījumu skaits, kas ir 48 gadījumi jeb 9,6% gadījumu no kopējā neatbilstību skaita. Minētais skaidrojams ar to, ka atsevišķos valsts iestāžu īstenotajos projektos konstatētas finansiāli apjomīgas neatbilstības (detalizētāku skaidrojumu skatīt turpmāk sadaļā pie apraksta par DP "Infrastruktūra un pakalpojumi").

Kopumā pārskata periodā visbiežāk neatbilstības konstatētas cita veida pārbaudēs (3,9 milj. *euro* jeb 37,0% no kopējā neatbilstību apjoma). 3,1 milj. *euro* jeb 29,7% no kopējām neatbilstībām atklātas pārbaudēs projekta īstenošanas vietā.

Detalizēta informācija par 2007 – 2013.gada plānošanas periodā konstatēto neatbilstību apjomu dalījumā pa finansējumu saņēmēju veidiem un neatbilstību veidiem apkopota ziņojuma grafikā Nr.16.

Grafiks Nr.16 „Konstatētās neatbilstības sadalījumā pa finansējuma saņēmēju veidiem un pa neatbilstību veidiem kumulatīvi uz 2015.gada 30.jūniju, milj. euro.”

Lielākais neatbilstību apjoms 2015.gada 1.pusgadā ir ar veidu “Noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpšana” – 4,8 milj. euro jeb 46,3%. Otrais lielākais neatbilstību apjoms 2015.gada 1.pusgadā ir aizdomas par krāpšanu vai organizēto noziedzību, kad izdevumi ir deklarēti EK – to kopējais apjoms ir 2,1 milj. euro jeb 19,9%.

Salīdzinot minēto pārskata periodu ar iepriekšējo pārskata periodu, secināms, ka arī 2014.gada IV ceturksnī lielākais neatbilstību apjoms bija ar veidu “Noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpšana” – 59,7% jeb 4,0 milj. euro no visām neatbilstībām pārskata periodā. Savukārt otrais lielākais neatbilstību apjoms 2014.gada IV bija iepirkuma vai konkurences normu pārkāpumi.

Pārskata periodā DP „Cilvēkresursi un nodarbinātība” konstatēts neliels neatbilstību apjoms – 0,08 milj. euro, kas skaidrojams ar vairāku aktivitāšu noslēgšanos un intensitāti, kādā tiek īstenoti projekti.

DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” pārskata periodā konstatētais neatbilstību apjoms ir 3,7 milj. euro. Salīdzinot ar iepriekšējo periodu kopējais neatbilstību apjoms ir samazinājies par 0,6 milj. euro. 2,1 milj. euro, jeb 55,8% no minētās DP neatbilstībām pārskata periodā veido neatbilstība projektā “Leikosafīra monokristālu un to izstrādājumu ražošana”, kurā tika konstatēta neatbilstība ar veidu “aizdomas par krāpšanu”. LIAA ir radušās aizdomas, ka uzņēmuma amatpersonas ir sniegušas nepatiesas ziņas par uzņēmuma saimnieciskās darbības reāliem rādītājiem un perspektīvām, apzināti maldinot LIAA amatpersonas, ar mērķi iegūt finansējumu no ES fondu līdzekļiem. LIAA ir vērsušies kriminālpolicijā ar iesniegumu par kriminālprocesa uzsākšanu. 15,4% (0,57 milj. euro) no kopējā neatbilstību apjoma veido neatbilstība IZM īstenotajā projektā “Vienota nacionālas nozīmes Latvijas akadēmiskā

pamattīkla zinātniskās darbības nodrošināšanai izveide”, kura ietvaros noslēgtās vispārīgās vienošanās ietvaros noslēgtajiem līgumiem, kuros ir ietverta nepamatota 20% avansa maksāšanas kārtība, piemērota finanšu korekcija 25% apmērā no noslēgto līgumu summas. Ņemot vērā, ka pārējās neatbilstības veido salīdzinoši nelielu apjoma daļu, un kopējais apjoms ir samazinājies, salīdzinot ar iepriekšējo periodu, kopumā secināms, ka DP „Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros turpinās pozitīva tendence, un līdz šim veiktie pasākumi neatbilstību apjoma samazināšanā vērtējami kā efektīvi.

DP „Infrastruktūra un pakalpojumi” pārskata periodā konstatētais neatbilstību apjoms ir 6,6 milj. *euro*, t.sk. ERAF 5,7 milj. *euro* un KF 0,9 milj. *euro*. Salīdzinot ar iepriekšējo periodu kopējais neatbilstību apjoms ir palielinājies par 1,4 milj. *euro*, t.sk. ERAF 0,7 milj. *euro* un KF 0,7 milj. *euro*. Pārskata periodā vairākos VRAA īstenotajos projektos aktivitātē “Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība”, tika konstatētas vairākas neatbilstības saistībā ar nevienlīdzīgu attieksmi pret piegādātājiem, to konkurences ierobežošanu un projektā paredzēto uzraudzības rādītāju nesasniegšanu. Kopumā līdz šim VRAA minētās aktivitātes “Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” 11 projektos ir konstatētas neatbilstības pārsniedzot 5,0% apmēru no projektu kopējām attiecināmajām izmaksām, tādējādi apstiprinot sistēmiskas problēmas esamību. Pamatojoties uz minēto, vadošā iestāde ir lūgusi par aktivitāti AI veikt dienesta pārbaudi, saskaņā ar MK protokollēmuma Nr.14 21.§ 4.punktu. Tāpat tika lūgts VARAM (AI) pārliecināties par sistēmisku problēmu novēršanu un rīcību situācijas uzlabošanai. Par gūtajiem rezultātiem VARAM informēs nekavējotī pēc VRAA dienesta pārbaudes atzinuma saņemšanas.

Pārskata periodā divos IZM/VIAA administrēto aktivitāšu divos projektos tika konstatētas neatbilstības un piemērota finanšu korekcija 100% apmērā no projektu attiecināmajām izmaksām. Vienā gadījumā apakšaktivitātes “Augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā, nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem” noslēgtajā projektā tika konstatēts, ka augstskola savu darbību ir pārtraukusi un mācību process nenotiek. Otrajā gadījumā apakšaktivitātes “Speciālās izglītības iestāžu infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana” projektā Konkurences padome ir konstatējusi uzņēmumu aizliegtu vienošanos par dalību būvdarbu iepirkumos, kas ir Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta nosacījumu pārkāpums. Konkurences padome savā lēmumā norāda, ka rezultātā tika kavēta, ierobežota un deformēta konkurence, jo pasūtītājs no aizliegtās vienošanās dalībniekiem nav saņēmis patiesi konkurējošus, bet gan tikai konkurenci imitējošus piedāvājumus.

Ņemot vērā informatīvajā ziņojumā par 2014.gada III un IV ceturksnī sniegto informāciju par apakšaktivitātes “Ģimenes ārstu tīkla attīstība” projektos iegādātiem vairāku LR normatīvo aktu prasībām un EK direktīvai neatbilstošiem svariem, centralizētā iepirkuma organizētājs Nacionālais veselības dienests ir iesniedzis prasības pieteikumu tiesā, civillietas izskatīšanas sēde ir nozīmēta uz 2015.gada 11.augustu.

DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” lielākais neatbilstību apjoms 2,5 milj. *euro* jeb 23,8% ir par noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpšanu, kad izdevumi nav deklarēti EK. Minētajā neatbilstības veidā lielākais neatbilstības apjoms ir 1,9 milj. *euro* apmērā un veido 98% no kopējām DP konstatētajām neatbilstībām par noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpšanu.

Pārkaupums tika konstatēts projektā “Portāla www.skolas.lv attīstība (2.kārta)” par mērķa nesasniedzšanu, kur CFLA, izvērtējot piesaistīto ārējo ekspertu ziņojumu un IZM skaidrojumu, secinājusi, ka projekta ietvaros izstrādātā informācijas sistēma netiek izmantota paredzētajam projekta mērķim, kā arī netiek nodrošināta tās izmantošanas ilgtspēja. Ņemot vērā, ka projekta mērķis nav sasniegts un ir veiktas nelietderīgas projekta izmaksas, neievērojot atbilstošas finanšu vadības, ekonomiskuma, produktivitātes un efektivitātes principus, CFLA konstatējusi neatbilstību un pieņēmusi lēmumu par finanšu korekciju 100% no projekta attiecināmajām izmaksām 3,3 milj. *euro* (100,0 % ERAF daļa) apmērā. Sekojoši, IZM norāda, ka veiktās dienesta pārbaudes, atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 35.panta pirmajai daļai, atzinumā sniegta informācija par disciplinārlietas ierosināšanu. Kā rezultātā, pamatojoties uz IZM 2015.gada 4.maija iesniegumu par iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, 2015.gada 21.maijā LR Ģenerālprokuratūra informē par kriminālprocesa Nr.12812001115 uzsākšanu Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamentā pēc piederības pie noziedzīgu nodarījumu grupas objekta saskaņā ar Krimināllikuma XXIV nodaļu.

Ņemot vērā, ka pārskata periodā neatbilstību apjoms iepirkumu jomā pakāpeniski samazinās, secināms, ka pastāvīga sadarbība ar finansējuma saņēmējiem, kā arī veiktie pasākumi neatbilstību riska mazināšanai, t.sk. IUB tīmekļa vietnē <http://www.iub.gov.lv/lv/node/183> regulāra informācijas aktualizēšana par biežāk sastopamajām kļūdām ES fondu projektu iepirkumos, kā arī normatīvo aktu skaidrojumi un ieteikumi iepirkumu organizēšanā ir bijuši efektīvi. Tomēr, lai nepalielinātu neatbilstību skaitu un apjomu, jo īpaši iepirkumu jomā un cīņā ar krāpšanu un korupciju, arī turpmāk vadošā iestāde aicina sadarbības iestādes vēl mērķtiecīgāk plānot pasākumus un strādāt ar uz klientu vērstu pieeju, lai nodrošinātu nepārtrauktu neatbilstību riska mazināšanu.

Savukārt, ņemot vērā, ka lielākais neatbilstību apjoms ir noteikto ieviešanas nosacījumu pārkāpšana, lai mazinātu neatbilstības, jāveic rūpīgas un uz risku balstītas pārbaudes projektu īstenošanas vietās, kā arī jāplāno preventīvi mehānismi, kā izvairīties no nekvalitatīviem iepirkumiem, kas rezultējas ar neatbilstībām.

Lai veicinātu krāpšanas risku mazināšanu, turpmāk, t.sk., jaunajā 2014.-2020.gada plānošanas periodā tiks turpināts pievērst pastiprinātu uzmanību šai jomai un, analizējot veikto krāpšanas risku novērtējumu iestādēs rezultātus, tiek strādāts pie pasākumu plāna krāpšanas risku mazināšanai.

6.2. Neatbilstības EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos un Šveices programmā

Līdz pārskata perioda beigām EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentos Valsts kase, Revīzijas iestāde un programmu apsaimniekotāji par neattiecināmiem izdevumiem atzina 34,1 tūkst. *euro*. 2015.gada 1.pusgadā Revīzijas iestāde un programmu apsaimniekotāji ir konstatējuši dažāda veida projektu īstenošanu izmaksu attiecināmības nosacījumu pārkāpumus 11,3 tūkst. *euro* apmērā.

CFLA un Valsts kase līdz pārskata perioda beigām par neattiecināmiem izdevumiem kopumā ir atzinušas 189,8 tūkst. *euro* jeb 0,4% no Šveices programmā pieejamā kopējā publiskā finansējuma. 2015.gada 1.pusgadā ir konstatēti neatbilstoši veiktie izdevumi programmā

„Atbalsts jaunatnes iniciatīvu attīstībai attālos vai mazattīstītos reģionos” 2,9 tūkst. *euro* apmērā (apakšprojektu neattiecināmie izdevumi).

7. 2014.–2020.gada plānošanas perioda ES fondu ieviešana

Pārskata periodā ir veikti nozīmīgi soļi ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda plānošanas procesā. UK 2015.gada 30.aprīļa sēdē tika saskaņots DP “Izaugsme un nodarbinātība” papildinājums un KDG 2015.gada 12.jūnija sēdē tika saskaņots indikatīvs SAM un to pasākumu ieviešanas laika grafiks un finansējums (<http://www.esfondi.lv/page.php?id=1149>).

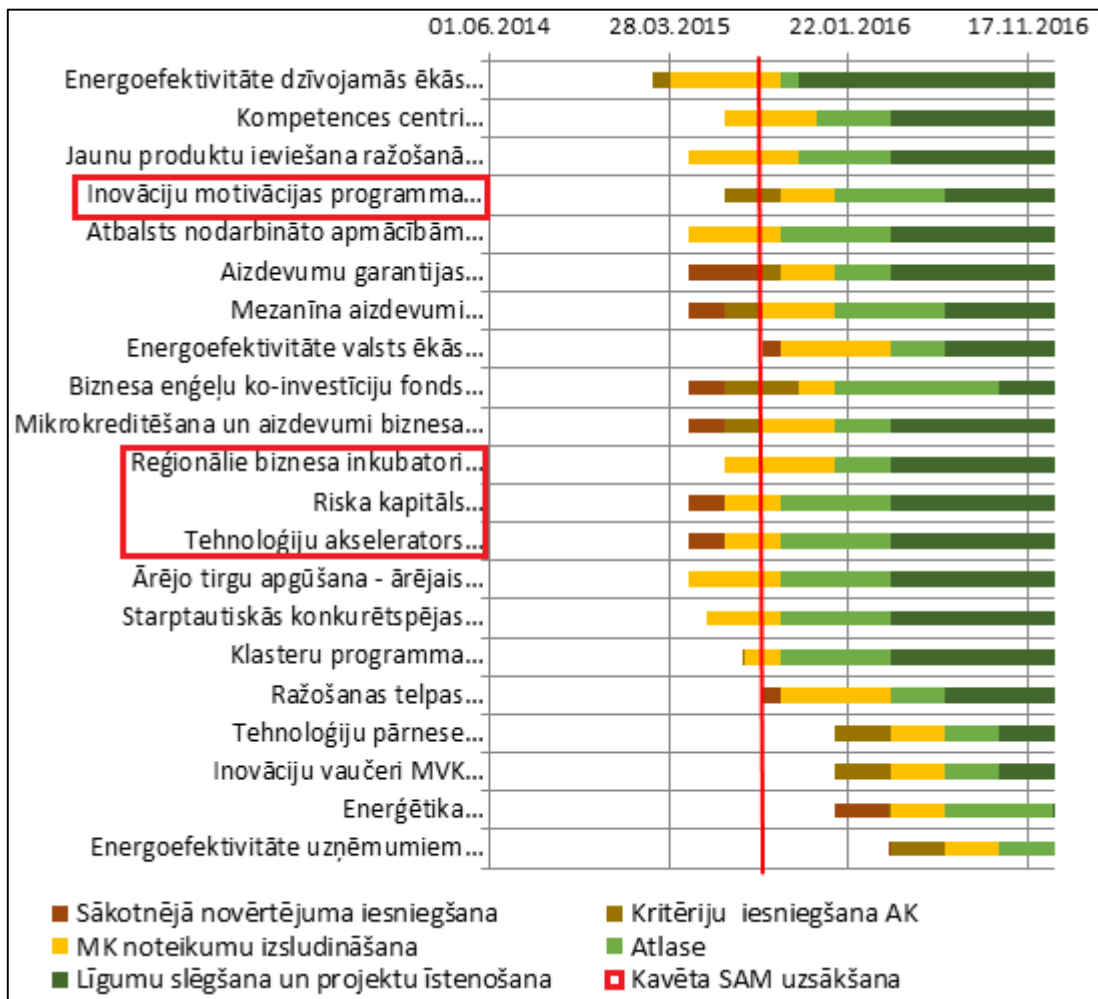
Atbilstoši SAM ieviešanas laika grafikam jau šobrīd tiek kavēta vairāku SAM uzsākšanas priekšnosacījumu izpilde, kā arī ieviešanas nosacījumu izstrāde atsevišķu AI (EM, IZM, KM, VARAM, VM, SM) pārziņā esošajiem SAM, lai varētu uzsākt projektu iesniegumu atlases, kas, cita starpā, nereti ir saistīts ir ilgstošo ieviešanas nosacījumu saskaņošanas procedūru ar iesaistītajām pusēm, it sevišķi sociālajiem partneriem, kā arī citos gadījumos – saistībā ar nepieciešamību atsevišķus jautājumus (piemēram, valsts atbalsta nosacījumus) saskaņot ar EK. Aktuālā informācija par SAM ieviešanas progresu pieejama FM ikmēneša informatīvajā ziņojumā par ES fondu investīciju progresu (katru mēnesi tiek publicēts ES fondu tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/page.php?id=667>).

Ir svarīgi turpināt intensīvi strādāt pie SAM uzsākšanas priekšnosacījumu izpildes, kā arī SAM ieviešanas nosacījumu izstrādes, lai nodrošinātu savlaicīgu ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas perioda investīciju uzsākšanu un finansēšanas nepārtrauktību nozarēs.

2015.gada II pusgadā plānots uzsākt ievērojamu skaitu SAM/pasākumu īstenošanu izglītības, transporta, kā arī uzņēmējdarbības jomā, tomēr vēl nav izpildīti SAM/pasākumu uzsākšanas priekšnosacījumi (*ex-ante*, kritēriji, MKN). Jākāpina temps 2014.–2020.gada perioda plānoto investīciju novirzīšanai tautsaimniecībā, īpaši 2016.gadā plānotajām investīcijām.

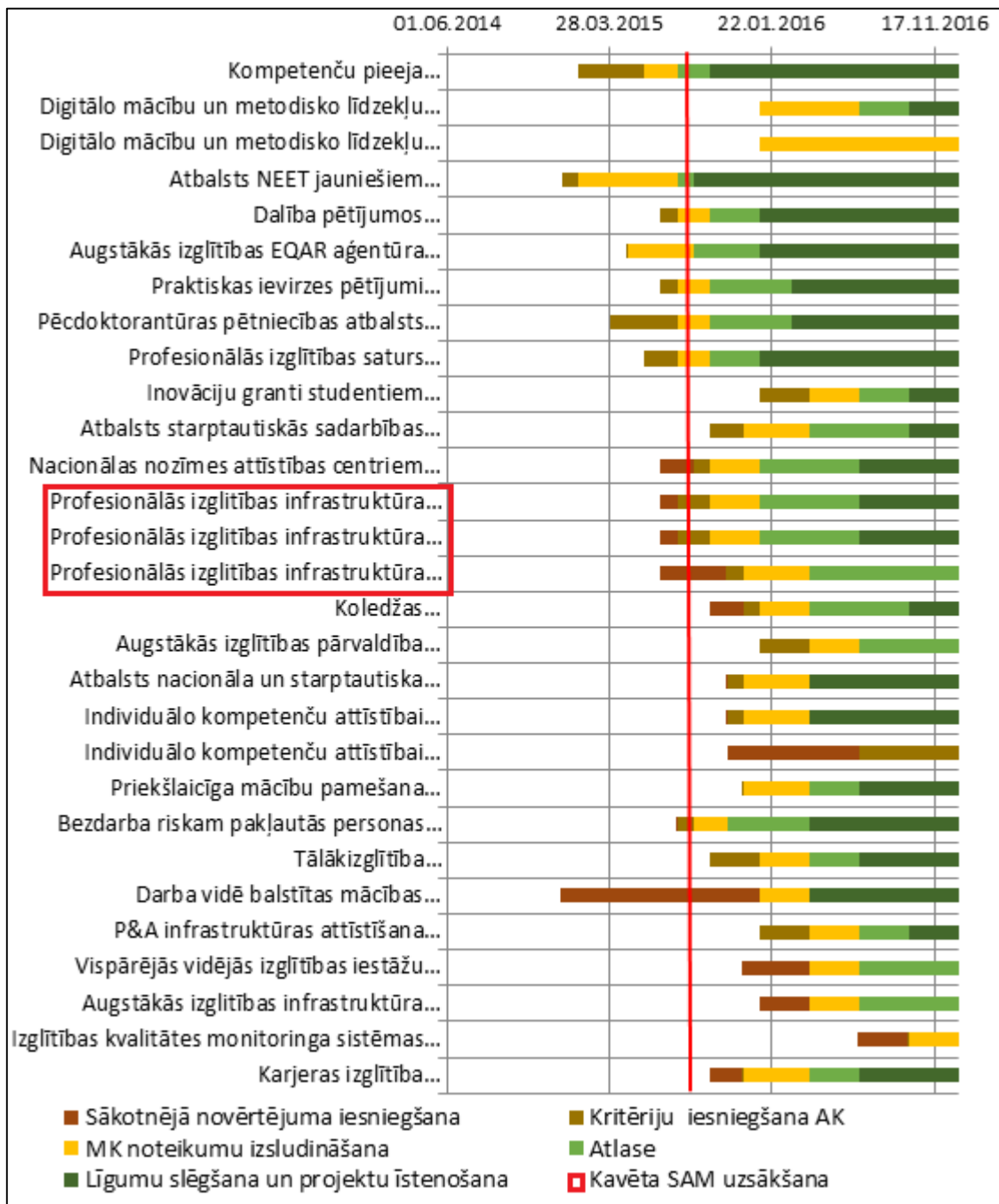
Vēršam uzmanību, ka kavējot noteiktos termiņus pirmajos SAM ieviešanas posmos (projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju apstiprināšana un MK noteikumu iesniegšana izskatīšanai VSS) ir vērojama tendence AI saīsināt termiņus, kas paredzēti projektu iesniegumu vērtēšanai, samazinot CFLA noteikto laiku projektu vērtēšanai, kā rezultātā var ciest projektu kvalitāte un palielināties neatbilstību riski. Līdz ar to aicinām AI ievērot ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda vadības likuma 29.pantā noteiktos trīs mēnešus projektu vērtēšanai, kā arī darboties profesionāli, vadoties pēc labas pārvaldības un sadarbības principiem, tostarp, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos termiņus.

Grafiks Nr.17 “EM progress SAM ieviešanā”

Būtiski nodrošināt savlaicīgu SAM ieviešanu, lai nebūtu investīciju pārrāvumi.

Grafiks Nr.18 “IZM progress SAM ieviešanā”

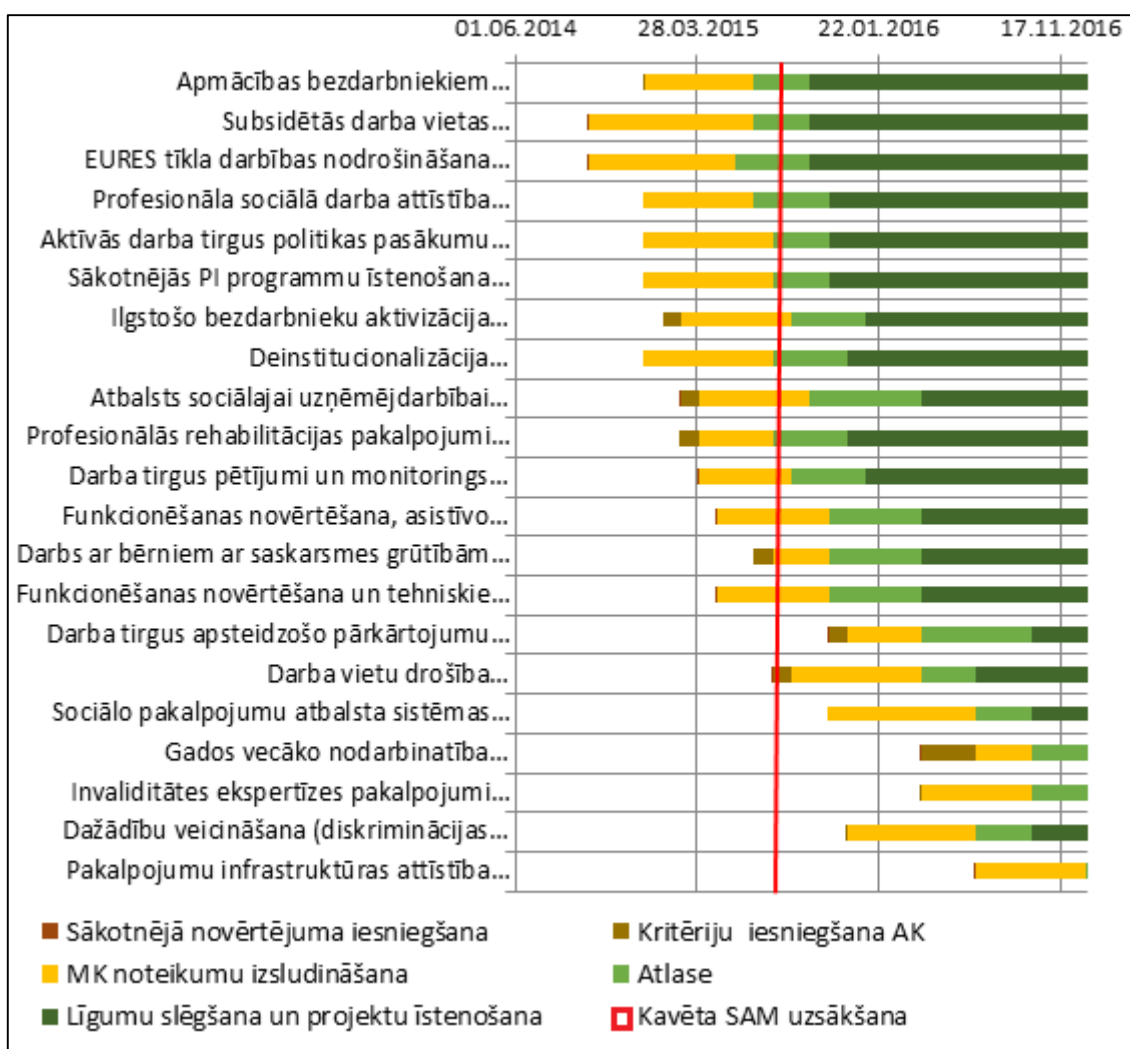
IZM ir jāveic vairāki priekšdarbi, lai nodrošinātu savlaicīgu SAM ieviešanas uzsākšanu, izstrādājot un apstiprinot izglītības infrastruktūras kartējumu, mūžizglītības un karjeras pasākumu plānošanas dokumentus, informatīvo ziņojumu “Viedās specializācijas stratēģijas monitoringa sistēma”, sākotnējos novērtējumus u.c.)

Grafiks Nr.19 „KM progress SAM ieviešanā”

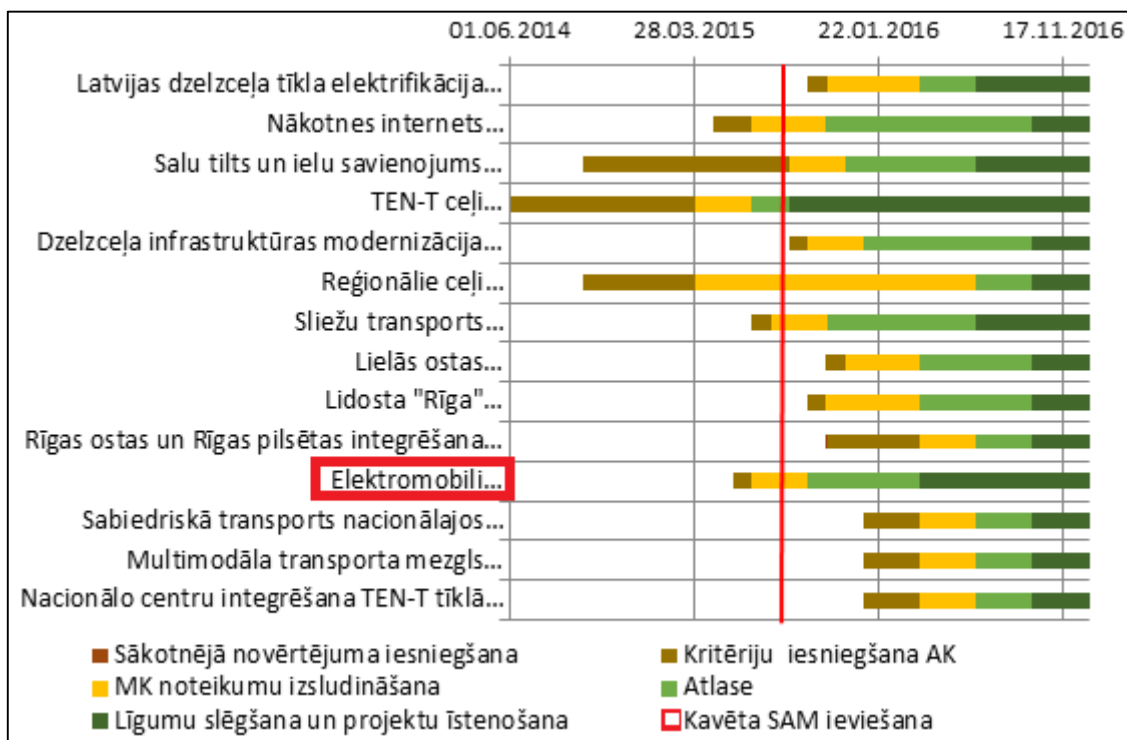
KM jāspēj pamatot lielo kultūras un sporta objektu attiecināmību, lai nodrošinātu atbilstību EK nosacījumiem (5 milj. euro kopējās projekta izmaksas).

Grafiks Nr.20 „LM progress SAM ieviešanā”

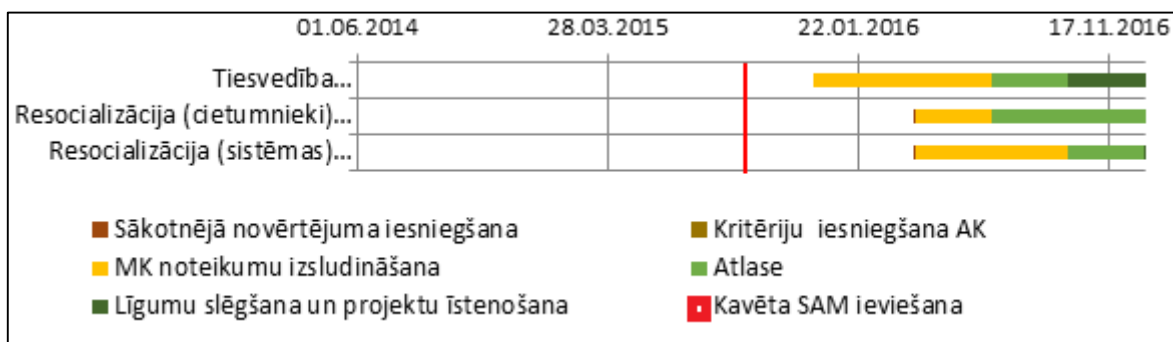
LM ir vislielākais progress SAM ieviešanas nosacījumu izstrādē.

Grafiks Nr.21 „SM progress SAM ieviešanā”

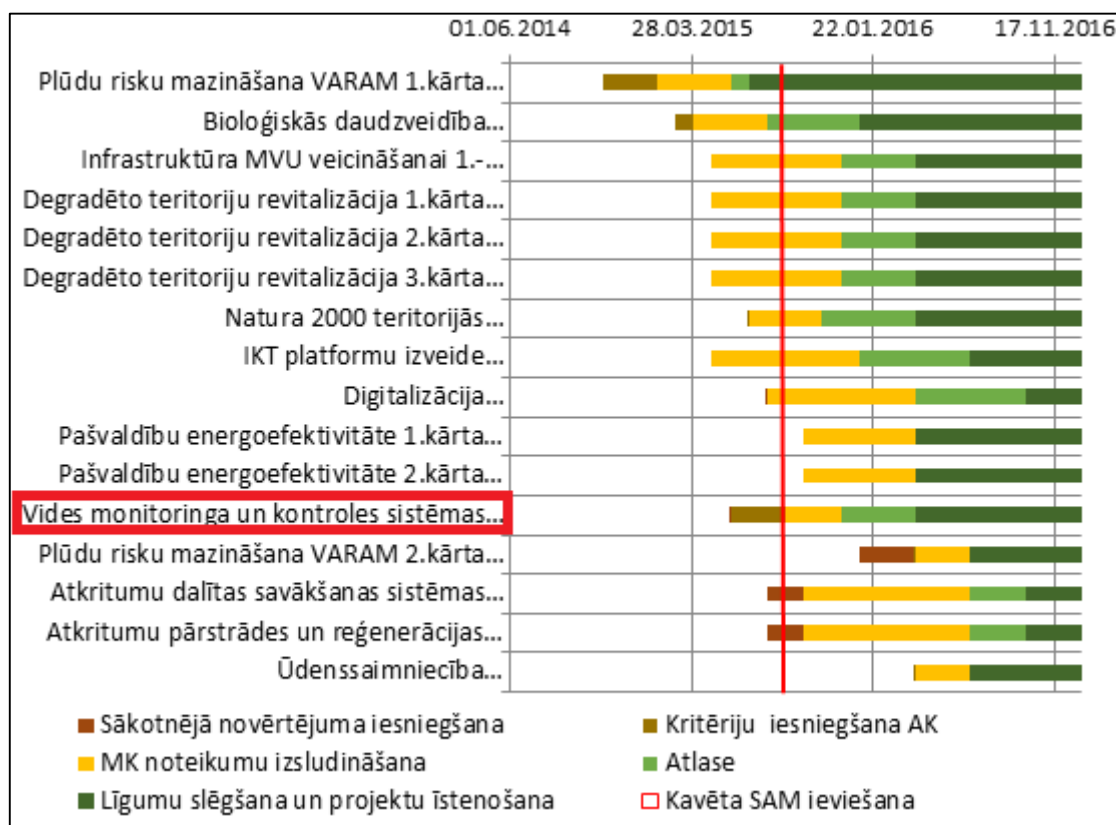
SM pārziņā esošie SAM ir finansiāli visapjomīgākie, attiecīgi, lai varētu uzsākt SAM īstenošanu, nepieciešama padziļināta izpēte, vienlaikus pastiprinātu uzmanību pievēršot ieviešanas laika grafikam.

Grafiks Nr.22 „TM progress SAM ieviešanā”

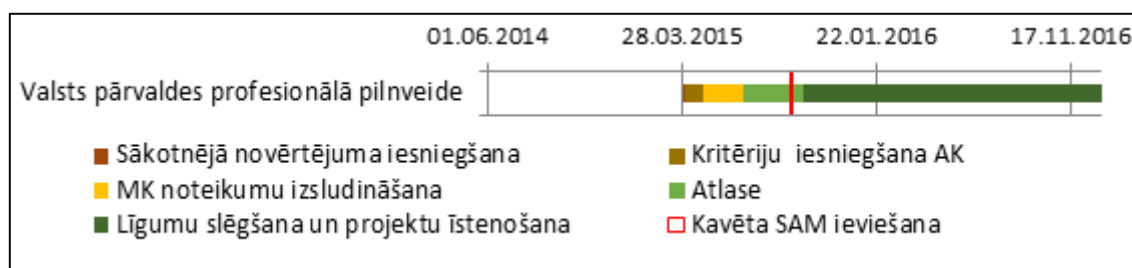
Ņemot vērā, ka TM plāno ieviešanas nosacījumus izstrādāt tikai ar 2016.gadu, pastāv risks, ka netiks sasniegti snieguma ietvarā noteiktie mērķi. TM sadarbībā ar VI un CFLA strādā pie iespējamiem risku mazināšanas pasākumiem.

Grafiks Nr.23 „VARAM progress SAM ieviešanā”

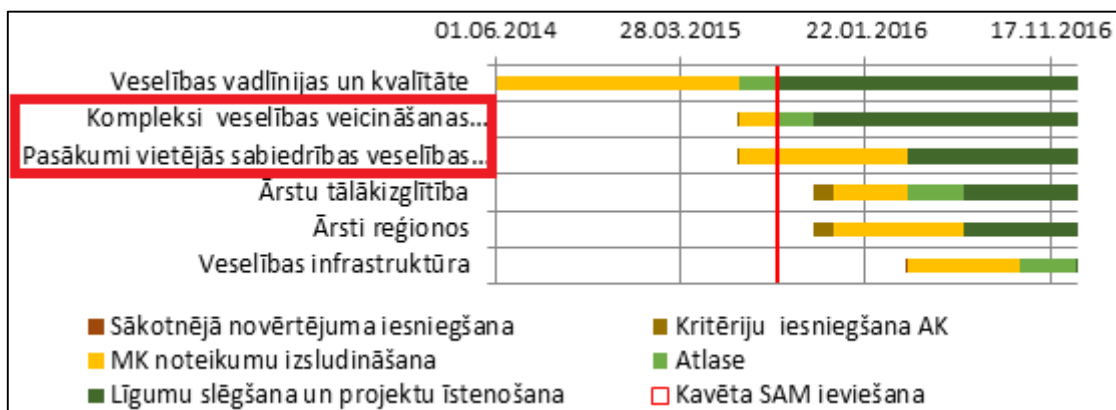
VARAM ir jāveic vairāki priekšdarbi, lai nodrošinātu savlaicīgu SAM ieviešanu (plūdu plāns (sadarbībā ar ZM), IKT mērķarhitektūras izstrāde, atkritumu plānu izstrāde, teritoriju attīstības plānu izvērtēšana (t.sk. pašvaldību), u.c.)

Grafiks Nr.24 „VKanc progress SAM ieviešanā”

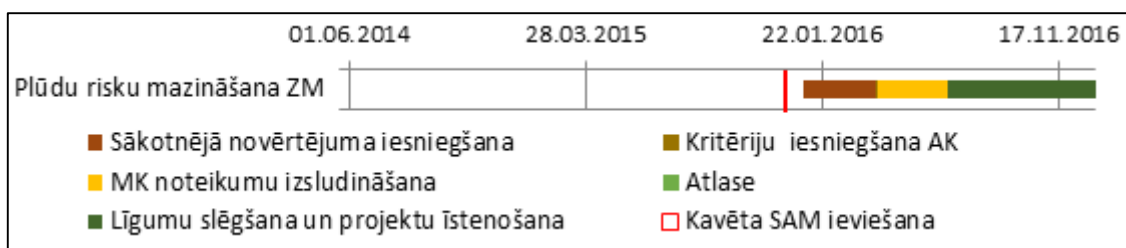
VKanc pārskata periodā turpināja strādāt pie SAM ieviešanas nosacījumu izstrādes, paredzot MK noteikumus par 3.4.2.SAM “Valsts pārvaldes profesionālā pilnveide labāka tiesiskā regulējuma izstrādē mazo un vidējo komersantu atbalsta, korupcijas novēršanas un ēnu ekonomikas mazināšanas jomās” īstenošanu iesniegt apstiprināšanai MK 2015.gada jūlijā.

Grafiks Nr.25 „VM progress SAM ieviešanā”

Tiek izstrādāts Pasaules Bankas pētījums, kura ietvaros tiks pamatoti nepieciešamie ieguldījumi veselības infrastruktūrā, kas ir priekšnosacījums ERAF SAM ieviešanai.

Grafiks Nr.26 „ZM progress SAM ieviešanā”

Lai uzsāktu SAM ieviešanu ZM sadarbībā ar VARAM ir jānodrošina *ex-ante* nosacījumu izpilde un jāapstiprina upju baseinu apsaimniekošanas plāni.

Ir izstrādāta un 2015.gada 30.aprīļa UK sēdē apstiprināta “Eiropas Savienības Struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020.gada plānošanas perioda komunikācijas stratēģija 2015.–2023. gadam”, kā arī šobrīd stratēģija vēl tiek skanota un precizēta ar EK.

7.1. Ex-ante nosacījumu izpildes progress

Ņemot vērā, ka Partnerības līgumā ir noteikti *ex-ante* nosacījumi, kas ir EK izvirzītie priekšnosacījumi investīciju uzsākšanai (nozares sākotnējā izpēte, nepieciešamo investīciju pamatojums, u.c.) ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodā attiecīgajās nozarēs, un plānotie *ex-ante* nosacījumu izpildes termiņi ir kavēti, 2015.gada 7.janvārī KDG vienojās, ka nepieciešams pārskatīt kavēto *ex-ante* nosacījumu izpildes termiņus. Lai nodrošinātu atbildīgu un stratēģisku plānošanu, investīciju uzsākšanu, kā arī snieguma ietvara finanšu mērķu sasniegšanu līdz 2018.gadam, AI tika pagarināti *ex-ante* nosacījumu izpildes termiņi.

Ex-ante nosacījumu izpildes progress uz 2015.gada 30.jūniju:

- 1) SM izstrādātā metodika, kurā noteikti pasākumi, lai stiprinātu starpinstitūciju un atbalsta saņēmēju spēju sasniegt projekta mērķus, 2015.gada 20.aprīlī tika iesniegta EK. Tika saņemts papildu informācijas pieprasījums, un 2015.gada 29.jūnijā SM iesniedza nepieciešamo informāciju EK. Tiek gaidīts EK *ex-ante* nosacījuma izpildes apstiprinājums.

- 2) IZM izstrādātais I pētījums (Ziņojums par priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas (turpmāk – PMP) iemesliem (vakarskolu audzēkņu (18-24 gadi), kuri atgriezušies izglītības sistēmā, skatījums)): līdz 2014.gadam 1.novembrim tika izstrādāti priekšlikumi, kas attiecas uz mērķa grupu 18-24 gadu vecumā. Līdz 2015.gada 31.jūlijam saskaņā ar pētījuma rezultātiem plānots veikt sistēmiskus uzlabojumus datu uzskaitē un analizē Valsts izglītības informācijas sistēmā, paplašinot sistēmas funkcionalitāti.

II pētījums (Pētījums (skolu aptauja) par PMP iemesliem un riskiem jauniešiem vecuma grupā no 13 līdz 18 gadiem.). 2014.gada nogalē pētījums ir pabeigts.

III pētījums (Pētījums par politikas alternatīvu veidošanu PMP problēmas risināšanai, t.sk. ņemot vērā PMP jauniešu viedokli): 2015.gada 8.aprīlī ir saņemts tehniskās specifikācijas projekts un pārskata periodā notiek saskaņošanas process, lai panāktu vienošanos par pētījuma uzdevumu gala redakciju. 2015.gada jūlijā plānots izsludināt iepirkumu par pētījuma veikšanu.

- 3) IZM sadarbībā ar EM *ex-ante* “Pētniecība un inovācija: ir izstrādāta valsts vai reģionāla pārdomātas specializācijas stratēģija atbilstoši valsts reformu programmai, lai līdzsvarotu privātos pētniecības un inovācijas izdevumus, kura atbilst pazīmēm, kas liecina, ka valsts vai reģionālās P&I sistēmas darbojas labi” **kritērija** “*Ir ieviesta valsts vai reģionāla pārdomātas specializācijas stratēģija, kura paredz uzraudzības mehānismu*”, kura izpildes termiņš saskaņā ar Partnerības līguma 1.pielikumu ir 2015.gada 1.jūlijs, izpilde tiks nodrošināta ar informatīvā ziņojuma “Viedās specializācijas stratēģijas monitoringa sistēma” un tā MK protokollēmuma izskatīšanu MK (VSS izsludināts 2015.gada 4.jūnijā²⁶. Minēto ziņojumu IZM plāno virzīt izskatīšanai MK 2015.gada augustā. Pēc ziņojuma apstiprināšanas MK, tas tiks iesniegts saskaņošanai EK.
- 4) TM izstrādātās pamatnostādnes “Ieslodzīto resocializācijas pilnveidošanai ieslodzījuma laikā un pēc atbrīvošanas no 2015.gada līdz 2020.gadam”, kā arī to ieviešanas plāns ir saskaņošanas procesā. Augustā plānots iesniegt izskatīšanai MK.
- 5) VARAM *ex-ante* “Atkritumu apsaimniekošanas joma: veicināt ekonomiski un ekoloģiski ilgtspējīgas investīcijas atkritumu apsaimniekošanas jomā, jo īpaši, izstrādājot atkritumu apsaimniekošanas plānus saskaņā ar Direktīvu 2008/98/EK un ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju” noteiktie uzdevumi ir izpildīti. *Ex-ante* nosacījuma izpildei nepieciešamos dokumentus EK plānots iesniegt jūlijā.
- 6) Attiecībā uz *ex-ante* nosacījumu, kas paredz izstrādāt stratēģisku politisko satvaru dalībvalstu pārvaldes efektivitātes nostiprināšanai:
- a. VKanc izstrādātais informatīvais ziņojums “Valsts pārvaldes cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanai, nolūkā mazināt administratīvo slogu uzņēmējdarbības videi, kā arī veicināt korupcijas un ēnu ekonomikas apkarošanu laika periodā no 2014.–2020.gadam” apstiprināts ar MK 2015.gada 27.janvāra rīkojumu.

²⁶ VSS-624, 22 18.§.

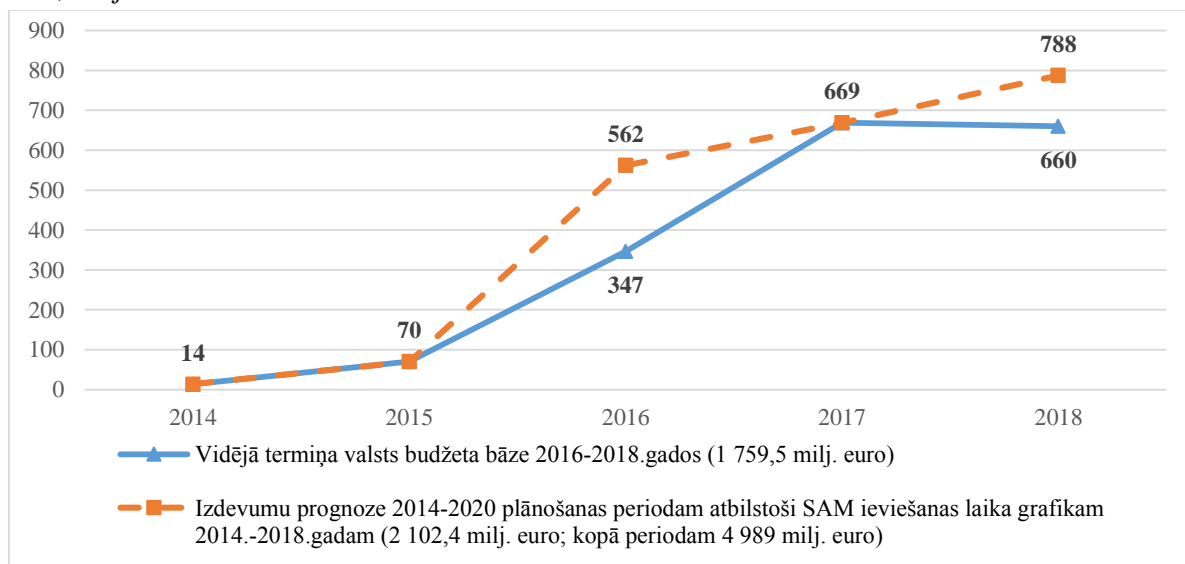
FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

Pamatnostādnes apstiprinātas ar MK 2014.gada 30.decembra rīkojumu. Neoficiāli *ex-ante* nosacījums ir saskaņots ar EK.

- b. Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja sadarbībā ar VKanc izstrādātās pamatnostādnes “Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam” plānots iesniegt apstiprināšanai MK 2015.gada jūlijā.
 - c. TM izstrādātais “Tiesu varas un tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku cilvēkresursu kapacitātes stiprināšanas un kompetenču attīstības plāns 2014.–2020.gadam” apstiprināts MK 2015.gada 3.martā. Vienlaikus jānorāda, ka par apstiprināto plānu tika saņemti EK komentāri, kas paredz būtiskus precizējumus plānā. TM ir izstrādājusi grozījumus plānā, kas pārskata periodā tiek saskaņoti ar EK un VI. Ierosinātos grozījumus plānā MK apstiprināšanai plānots iesniegt 2015.gada augustā.
- 7) VARAM sadarbībā ar ZM pārskata periodā strādā pie *ex-antes* nosacījuma izpildes ūdensapgādes jomā, kas paredz izvērtēt ūdens cenu noteikšanas politiku, paredzot atbilstošus stimulus lietotājiem izmantot ūdens resursus efektīvi, kā arī nodrošināt dažādo ūdens izmantojumu atbilstošus ieguldījumus ūdens pakalpojumu izmaksu atgūšanā saskaņā ar likmēm, kas tiks noteiktas upju baseinu apsaimniekošanas plānā attiecībā uz plānotajiem ieguldījumiem. *Ex-ante* nosacījumu izpildes termiņš – 2015.gada 31.decembris.

7.2. Valsts budžeta izdevumi 2014.-2020.gada plānošanas periodam

Grafiks Nr.27 „Izdevumu plūsma 2014.-2020. gada plānošanas periodā, 2015.gada 30.jūlija dati, milj. euro ”

2015.gadā līdz 30.jūnijam ES fondu valsts budžeta izdevumu plāna neizpilde ir 0,3 milj. *euro* jeb 1,1% no perioda plāna. Ministriju budžetos līdz 2015.gada beigām ieplānoti 49,2 milj. *euro*, izpildīti 45,9% no gada plāna, nedaudz atpaliekot no 2007.-2013.gadu plānošanas perioda budžeta izmantošanas tempiem. Ievērojamākā neizpilde Veselības ministrijai – 0,2 milj. *euro* SAM ieviešanā, kas vērsts uz atbalstu prioritāro veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādei un ieviešanai.

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

Plānošanas perioda izdevumu apjoms pirmajos gados ir salīdzinoši neliels un būtu jāveic būtisks izdevumu apjoma kāpinājums turpmākajos gados atbilstoši DPP izstrādātajiem SAM laika grafikam, lai izpildītu DP "Izaugsme un nodarbinātība" noteiktos finanšu mērķus – snieguma ietvaru un ievērotu noteikto N+3 principu, novēršot risku daļēji zaudēt plānošanas perioda ES fondu piešķirumu.

Transporta jomā turpina īstenot 2014.gada ātrāk uzsākamās valsts galveno un reģionālo ceļu projektus. Valsts galveno un reģionālo ceļu projektos ir noslēgti iepirkuma līgumi 162,4 milj. *euro* vērtībā. Līdz pārskata perioda beigām izvērtēšanai un apstiprināšanai ir iesniegti pirmie trīs valsts galveno autoceļu segu pārbūves projekti 47,9 milj. *euro* vērtībā. Lai nodrošinātu noslēgto līgumu ietvaros paredzēto avansa maksājumu un paveikto būvdarbu maksājumu veikšanu, SM pieprasījusi 39,4 milj. *euro* valsts galveno autoceļu segu pārbūves un reģionālo ceļu projektiem no 80.00.00 programmas papildus 2015.gada budžeta bāzē esošajiem 24,5 milj. *euro*. Ņemot vērā, ka atbilstoši MK 2010.gada 18.maija noteikumu Nr. 464 "Noteikumi par 74.resora "Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" 80.00.00 programmā plānoto līdzekļu pārdalē kārtību Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai" regulējumam attiecīgo SAM projektu īstenošanai finansējumu var pārdalīt tikai apstiprinātu projektu ieviešanai, no 80.00.00 programmas var pārdalīt tikai apstiprinātiem projektiem, vēl neapstiprinātu „ātrāk uzsākamo” projektu 2014.gada izdevumiem un atsevišķu neapstiprinātu projektu 2015.gada izdevumiem.²⁷ No 80.00.00 programmas, nepieciešamais finansējums visiem pārējiem projektiem var tikt nodrošināts SI apstiprinātajiem valsts galveno autoceļu segu pārbūves projektiem. SM nekavējoties jārisina jautājums par iztrūkstošo finansējumu reģionālo ceļu projektiem, kuru ietvaros saskaņā ar SM informāciju LVC jau ir noslēguši iepirkumu līgumus 33,6 milj. *euro* apmērā²⁸.

²⁷ MK 2010.gada 18.maija noteikumu Nr. 464 39¹. punkts nosaka, ka finansējumu no 80.00.00 programmas līdzekļiem 2015. gadam pirms normatīvā regulējuma par SAM atbalstāmo darbību īstenošanai un projektu apstiprināšanas var pārdalīt uz atbildīgās ministrijas ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanas budžeta programmām (apakšprogrammām) Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas periodā 7.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam" atbalstāmo darbību īstenošanai, 9.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū" pasākumam "Subsidētās nodarbinātības pasākumi nelabvēlīgākā situācijā esošajiem bezdarbniekiem" un 9.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai" atbalstāmo darbību īstenošanai, ja par to ir lēmis Ministru kabinets.

²⁸ MK 2010.gada 18.maija noteikumu Nr. 464 39¹. punkts nosaka, ka finansējumu no 80.00.00 programmas līdzekļiem 2015. gadam pirms normatīvā regulējuma par SAM atbalstāmo darbību īstenošanai un projektu apstiprināšanas var pārdalīt uz atbildīgās ministrijas ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanas budžeta programmām (apakšprogrammām) Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas periodā 7.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam" atbalstāmo darbību īstenošanai, 9.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū" pasākumam "Subsidētās nodarbinātības pasākumi nelabvēlīgākā situācijā esošajiem bezdarbniekiem" un 9.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Atbalstīt prioritāro (sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes un garīgās veselības) veselības jomu veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu, jo īpaši sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju veselības uzlabošanai" atbalstāmo darbību īstenošanai, ja par to ir lēmis Ministru kabinets. FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

Ņemot vērā valsts budžeta bāzes apjomu 2016.gadam, pastāv iespējamība, ka līdzīgi kā 2014. un 2015. gada otrajā pusē būs nepieciešams apropriācijas palielinājums 80.00.00 programmā. Tomēr jau šobrīd redzamas SAM ieviešanas laika grafiku nobīdes, kas norāda uz pastāvošu risku nesasniegt DP "Izaugsme un nodarbinātība" noteiktos finanšu rādītāju mērķus 2018.gadam, kā rezultātā pastāv risks daļēji zaudēt ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas periodā pieejamo finansējumu.

7.3. Virssaistību finansējuma plānošana

Lai nodrošinātu fondu finansējuma izlietojumu pilnā apmērā 2014.-2020.gada plānošanas periodā, **KDG 2015.gada 7.janvāra** sēdē FM tika uzdots organizēt diskusiju ar EM, VARAM un Pārresoru koordinācijas centru par Eiropas Savienības 2014.-2020.gada plānošanas perioda virssaistību finansējuma plānošanas jautājumiem.

2014.-2020.gada plānošanas perioda vadības likuma 7.pants nosaka, ka virssaistības nepārsniedz 5% no DP „Izaugsme un nodarbinātība” plānotā ES fondu finansējuma (220,9 milj. *euro*).

Minētā diskusija tika organizēta 2015.gada 5.maijā, kuras laikā tika pārrunāti jautājumi par valsts budžeta virssaistību piešķiršanas būtību un principiem. EM un VARAM diskusijas laikā izvirzīja dažus valsts budžeta virssaistību piešķiršanas kritērijus – darbavietu radīšana, kas cita starpā palielina arī algas nodokļu ieņēmumus, eksporta proporcijas un produktivitātes pieaugums, privāto investīciju piesaiste.

FM minētajā diskusijā prezentēja šādus kritērijus virssaistību piešķiršanai:

- “Neatbilstības un lauztie līgumi >15%” - tiek atbalstītas 2007.-2013.gada plānošanas perioda aktivitātes, kuru ietvaros ir augsts neatbilstību un atbirumu apjoms, kas pie 2014.-2020.gada plānošanas perioda nosacījumiem varētu ietekmēt snieguma rezerves zaudējumu, kas draud, ja rezultāti sasniegti zem 85%.
- “Vai virssaistības ir dzēstas >50% un vai ir/nav bijuši glābšanas pasākumi” – tiek vērtēta spēja dzēst piešķirtās virssaistības vai spēja apgūt papildus finansējumu, kas samazināja neapguves risku vai potenciālo ietekmi uz budžetu
- “Finanšu disciplīnas ievērošana (ir ievērota/nav ievērota)” – tiek vērtēta spēja laicīgi apgūt piešķirto finansējumu, kas pie 2014.-2020.gada plānošanas perioda nosacījumiem varētu ietekmēt snieguma rezerves zaudējumu, kas draud pie vidusposma izvērtējuma 2019.gadā
- “Vai plānošanas dokumentos ir identificētas papildus vajadzības” – tiek vērtēts, vai nozaru plānošanas dokumentos identificētais finansējums rezultātu sasniegšanai, ir nosedzams ar plānoto SAM finansējumu
- “Ietekme uz snieguma ietvaru” – tiek vērtēts vai snieguma ietvarā ir iekļauti attiecīga SAM rādītāji, kuru izpilde var ietekmēt snieguma rezerves zaudējumu
- “Vai SAM ieviešana notiek atbilstoši DPP laika grafikam” – tiek vērtēta SAM ieviešanas atbilstība DPP grafikam, ņemot vērā, ka aizkavējumi var ietekmēt snieguma ietvara izpildi
- “Neatbilstības nav jāsedz no valsts budžeta” – tiek vērtēts, vai SAM finansējuma saņēmējiem neatbilstības “sedz” valsts budžets.

Minētās diskusijas laikā vienojās, ka VARAM sagatavos piedāvājumu/analīzi par 3.3.1.SAM “Palielināt privāto investīciju apjomu nacionālas un reģionālas nozīmes centros, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbībai nozīmīgā infrastruktūrā atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām” (turpmāk – 3.3.1.SAM) un 5.6.2.SAM “Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām” (turpmāk – 5.6.2.SAM) plānoto virsraistību ietekmi uz tautsaimniecību.

KDG 2015.gada 7.maija sēdē pieņēma zināšanai FM sniegto informāciju/priekšlikumus diskusijai par 2014.–2020.gada plānošanas perioda ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda valsts budžeta virsraistību izmantošanas principiem, tai skaitā FM piedāvājumu sākt ar virsraistību sadalīšanu 3% apmērā (132,5 milj. *euro*) no ES fondu finansējuma atbilstoši kritērijiem un nosacījumiem par disciplīnu (2% rezerve (88,4 milj. *euro*). Minētā rezerve ir atkārtoti pārskatāma kopā ar vidusposma izvērtējuma rezultātiem 2019.gadā, vadoties pēc snieguma ietvara izpildes rezultātiem.

VARAM izstrādāja ziņojumu “Par nepieciešamo virsraistību apjomu 9 republikas pilsētām un 3.3.1.SAM un 5.6.2.SAM plānoto virsraistību ietekmi uz tautsaimniecību”, kuru iesniedza izskatīšanai **KDG 2015.gada 12.jūnija** sēdē, piedāvājot šādus kritērijus virsraistību piešķiršanas izvērtēšanai:

- Radītas jaunās darba vietas un darbaspēka nodokļu ieņēmumi;
- Piesaistītās papildus privātās investīcijas (*leverage effect*);
- Ietekme uz eksporta apjoma palielināšanu;
- Produktivitātes palielināšana;
- Pozitīva ietekme uz valsts budžetu.

KDG 2015.gada 12.jūnija sēdē tika panākta vienošanās, ka FM sadarbībā ar nozaru ministrijām un Pārresoru koordinācijas centru (PKC), papildus 2015.gada 7.maijā prezentētajiem kritērijiem virsraistību piešķiršanai no 2016.gada, veiks analīzi par investīciju atdevi uz tautsaimniecības izaugsmi arī citiem SAM, kas pretendē uz virsraistību finansējumu atbilstoši VARAM aprobētajiem kritērijiem un iekļaus to informatīvajā ziņojumā “Par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 31.decembrim”.

8. ES fondu ieviešanas, vadības, kontroles un uzraudzības sistēmas darbība un pasākumi tās pilnveidošanai ES fondu 2007.-2013. un 2014.-2020.gada plānošanas periodiem

Attiecībā uz ES fondu 2007.2013.gada plānošanas periodu veiktie pasākumi ES fondu vadības un kontroles sistēmas pilnveidošanai:

1. Normatīvās bāzes stiprināšana ES fondu ieviešanā

Grozījumi MK 2010.gada 9.novembra noteikumos Nr.1041 „Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanas un izdevumu deklarācijas sagatavošanas kārtība”

Pamatojoties uz MK 2015.gada 31.marta protokollēmuma Nr.17 (43.§) 4.punktu izstrādāts un 2015.gada 15.maijā kā MK lieta nosūtīts saskaņošanai MK noteikumu projekts “Grozījumi

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

Ministru kabineta 2010.gada 9.novembra noteikumos Nr.1041 "Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanas un izdevumu deklarācijas sagatavošanas kārtība". Minētais MK noteikumu projekts pieņemts MK 2015.gada 7.jūlijā un stājas spēkā 2015.gada 10.jūlijā.

2. VI kontroļu un virsuzraudzības stiprināšana

Pārskata periodā VI ir turpinājusi veikt deleģēto funkciju pārbaudes, kā arī pārbaudes projektu īstenošanas vietās. Uz informatīvā ziņojuma sagatavošanas brīdi 2014.gada pārbaudžu cikla ietvaros ir noslēgušās visas plānotās deleģēto funkciju pārbaudes, t.i., pārbaudes veiktas LM, Nodarbinātības valsts aģentūrā, VKanc, SIF, VIAA, IZM, VRAA LIAA, VARAM, EM, SM un CFLA.

Par 2014.gada VI pārbaudžu rezultātiem 2015.gada 26.martā ir sagatavots un iesniegts Valsts kasei un RI ES fondu VI izvērtējuma ziņojums par 2007.-2013.gada plānošanas periodā AI un SI deleģēto funkciju uzraudzību (periods no 01.01.2014. līdz 31.12.2014.), kurā atspoguļota analītiska informācija par ES fondu uzraudzības pasākumu ietvaros veiktajām kontrolēm, uzraudzības pasākumiem, secinājumiem un veiktajām darbībām ES fondu vadības un kontroles sistēmas pilnveidošanai.

Šī ziņojuma ietvaros VI ir veikusi izvērtējumu par problemātiskajām jomām un nepieciešamajiem uzlabojumiem katrā iestādē un sistēmā kopumā:

- Iepirkumu pārbaudes/pirmspārbaudes – vēl joprojām visbūtiskākie trūkumi gan apjoma ziņā, gan pēc to būtiskuma ir konstatēti iepirkumu pārbaudžu/iepirkumu pirmspārbaudžu jomā. Bez izņēmuma vairāk vai mazāk būtiski trūkumi šajā jomā ir konstatēti katrā iestādē, kas veic pārbaudes finansējuma saņēmēju veiktajiem iepirkumiem.
- Pārbaudes projektu īstenošanas vietās (turpmāk – PPĪV) – lai arī vēl joprojām tiek konstatēti trūkumi PPĪV veikšanas jomā, konstatējumi pēc būtības neliecina par to, ka PPĪV tiktu veiktas neatbilstošā kvalitātē.
- Atsevišķi trūkumi ir konstatēti arī:
 - neatbilstību administrēšanas procesā (nebūtiski precizējumi procedūrās, datu kvalitāte VIS),
 - uzraudzības nodrošināšanas procesā (nebūtiski precizējumi procedūrās, projektu uzraudzība pēcuzraudzības periodā),
 - publicitātes prasību neatbilstošā ievērošanā un kontrolē (vienā iestādē bez sistēmiskām pazīmēm),
 - maksājumu pieprasījumu administrēšanā (nepilnības pārbaudes lapās, kavēts maksājumu pieprasījumu izskatīšanas un apstiprināšanas termiņš),
 - VIS datu kvalitātē,
 - projektu iesniegumu vērtēšanas procesā,
 - dokumentācijas uzglabāšanā,

bet konstatētajiem trūkumiem nav sistēmisks raksturs un tiem nav ietekmes uz atbilstošu deleģēto funkciju izpildes kvalitāti. Minētie procesi no VI puses tiek uzraudzīti un

kontrolēti un VI nodrošina, lai konstatēto trūkumu rezultātā izteiktie ieteikumi tiktu novērsti saskaņotajos termiņos.

Pārskata periodā VI ir uzsākusi deleģēto funkciju pārbaudes pie AI/SI 2015.gada pārbaudžu cikla ietvaros. Līdz šim ir veikta pārbaude Veselības ministrijā (trūkumi nav konstatēti attiecībā uz AI funkciju izpildi), šobrīd procesā ir pārbaudes VAAA, VRAA un LIAA.

Ņemot vērā gan auditos (RI, EK), gan pārbaudēs konstatētos trūkumus, gan AI/SI jautājumus vai neskaidrības par atsevišķu procesu nodrošināšanu vai konkrētu gadījumu risinājumiem, VI turpina aktualizēt un apstiprināt virkni metodisko un skaidrojošo materiālu ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm, kas izstrādāti un regulāri tiek precizēti un papildināti ar mērķi nodrošināt vienotu praksi starp iestādēm un mazināt neatbilstoši veikto izdevumu rašanās risku. Nepieciešamības gadījumā tiek precizēts arī normatīvais regulējums.

Ievērojot šajā periodā pabeigto pārbaudžu rezultātus, VI ir guvusi pārliecību, ka kopumā AI un SI 2007.-2013.gada plānošanas periodā saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr.1083/2006 59.panta otro punktu un 60.pantu deleģētās funkcijas pilda atbilstošā kvalitātē, vadības un kontroles sistēma darbojas atbilstoši – atsevišķos gadījumos konstatēti trūkumi, kuriem nav būtiskas ietekmes uz deleģēto funkciju izpildes kopējo kvalitāti. Par konstatēto trūkumu novēršanu ir sagatavoti un ar AI/SI saskaņoti rīcības plāni, kas tiek pildīti ievērojot saskaņotos termiņus.

Veikto pārbaudžu ietvaros nav konstatēti būtiski trūkumi ar sistēmiskām pazīmēm, kas varētu ietekmēt atbilstošu vadības un kontroles sistēmas darbību.

Pārskata periodā turpinājās darbs pie ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda vadības un kontroles sistēmas jautājumiem:

1) Pārskata periodā sadarbībā ar ES fondu administrēšanā iesaistītajām institūcijām ir izstrādāts un apstiprināts VI un Sertifikācijas iestādes funkciju un procedūru apraksts. Tas 2015.gada februārī (papildinātā versija 2015.gada jūnija sākumā) iesniegts RI sākotnējā atbildības novērtējuma regulas Nr.1303/2013 XIII pielikumā minētajiem kritērijiem.

2) Pārskata periodā atbilstoši Vadības likuma 19.panta pirmajai daļai, pamatojoties uz RI sniegto informāciju, audita atzinumu un ziņojumu MK apstiprināta FM kā ES fondu 2014.—2020.gada plānošanas perioda VI un Valsts kase kā sertifikācijas iestāde un tās atbilst regulas Nr. 1303/2013 XIII pielikumā noteiktajiem kritērijiem. Attiecīgi MK 2015.gada 30.jūnija sēdē ir izskatīts Informatīvais ziņojums "Par revīzijas iestādes audita atzinumu un ziņojumu par vadošās iestādes un sertifikācijas iestādes sākotnējo atbilstības novērtējumu" (MK 2015.gada 30.jūnija sēdes protokola Nr.30 69§, TA-1249).

3) Pārskata periodā MK apstiprinājis šādus MK noteikumus:

a. 2015.gada 10.februārī MK noteikumus Nr.77 "Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaudžu veikšanas kārtība 2014.–2020.gada plānošanas periodā", kas stājas spēkā 2015.gada 4.martā <https://www.vestnesis.lv/op/2015/44.1>.

b. 2015.gada 17.februārī MK noteikumus Nr.87 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā 2014.–2020.gada plānošanas periodā

nodrošināma komunikācijas un vizuālās identitātes prasību ievērošana”, kas stājās spēkā 2015.gada 5.martā <https://www.vestnesis.lv/op/2015/45.2>.

c. 2015.gada 24.februārī MK noteikumus Nr.108 “Kārtība, kādā uzrauga un izvērtē Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanu, kā arī izveido un izmanto Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmu 2014.–2020.gadam”, kas stājās spēkā 2015.gada 17.martā <https://www.vestnesis.lv/op/2015/53.1>.

d. 2015.gada 17.martā MK noteikumus Nr.130 “Noteikumi par valsts budžeta līdzekļu plānošanu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu īstenošanai un maksājumu veikšanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā”, kas stājās spēkā 2015.gada 28.martā <https://www.vestnesis.lv/op/2015/62.3>.

4) Turpinās darbs pie šādu MK noteikumu izstrādes:

a) 2015.gada 14.maijā VSS tika izsludināts MK noteikumu projekts “Konstatēto neatbilstību ziņošanas un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas kārtība Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā 2014.–2020.gada plānošanas periodā” (2015.gada 14.maija, VSS-507, Nr.19 10.§), kuru plānots apstiprināt MK 2015.gada III ceturksnī.

b) Pārskata periodā ir izstrādāts MK noteikumu projekts ““Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.10. prioritārā virziena „Tehniskā palīdzība „Eiropas Sociālā fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai””, 2.11. prioritārā virziena „Tehniskā palīdzība „Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai”” un 2.12. prioritārā virziena „Tehniskā palīdzība „Kohēzijas fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai””, kuru plānots apstiprināt MK 2015.gada III. ceturksnī . Kā arī 2015.gada 4.jūnija VSS sanāksmē izskatīts informatīvais ziņojums "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.10. prioritārā virziena "Tehniskā palīdzība "Eiropas Sociālā fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai"", 2.11. prioritārā virziena "Tehniskā palīdzība "Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai"" un 2.12. prioritārā virziena "Tehniskā palīdzība "Kohēzijas fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai"" projektu iesniegumu atlases pirmajai kārtai maksimāli pieejamais finansējuma apmērs laikposmam no 2015.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 31.decembrim" (VSS-890, Nr.22 28.§).

5) Veikti pasākumi jaunā plānošanas perioda metodoloģiskā atbalsta sniegšanai. Pārskata periodā izstrādātas šādas vadlīnijas un metodikas:

- a. “Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda projektu iesniegumu atlases metodika 2014.–2020.gadam” (2015.gada 14.janvāris);
- b. “Vadlīnijas Ministru kabineta noteikumu par specifiskā atbalsta mērķa īstenošanu izstrādei” (2015.gada 27.marts);
- c. Metodikas vienkāršoto izmaksu piemērošanai (2015.gada 27.marts):
 - i. “Metodika par vienreizējā maksājuma piemērošanu 2014.-2020.gada plānošanas periodā”;
 - ii. “Metodika par netiešo izmaksu vienotās likmes piemērošanu projekta izmaksu atzīšanā 2014.-2020.gada plānošanas periodā”;

- iii. "Metodika par vienības izmaksas standarta likmes piemērošanu 2014.-2020.gada plānošanas periodā";
- d. "Eiropas Savienības fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda publicitātes vadlīnijas Eiropas Savienības fondu finansējuma saņēmējiem" (2015.gada 11.jūnijs);
- e. "Vadlīnijas par 2014.-2020.gada plānošanas perioda vadošās iestādes un sertifikācijas iestādes funkciju un procedūru apraksta aktualizāciju" (2015.gada 1.aprīlis);
- f. IUB ir izstrādājis "Metodiku par iepirkumu pirmspārbažu veikšanu sadarbības iestādei Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā" (2015.gada 22.aprīlis).
- g. "Metodiskie norādījumi specifisko krāpšanas un korupcijas risku novērtēšanai Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda projektu ieviešanā 2014.-2020.gada plānošanas periodā" (2015.gada 24.aprīlis);
- h. "Vadlīnijas par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta pārbaudēm 2014.-2020.gada plānošanas periodā" (2015.gada 24.aprīlis);
- i. Aktualizētas 2014.gada 18.jūlijā apstiprinātas "Vadlīnijas attiecināmo un neattiecināmo izmaksu noteikšanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā", ņemot vērā, ka apstiprinātos ES fondu regulējošos normatīvos aktus, kā arī ņemot vērā pētījuma rezultātus par vienkāršotajām izmaksām (2015.gada 2.jūnijs);
- j. "Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmas 2014.-2020.gadam Biznesa rokasgrāmata" (2015.gada 19.jūnijs).

Vadlīnijas un metodikas pieejamas ES fondu mājas lapā²⁹.

6) Turpinās darbs pie Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēmas 2014.-2020.gadam (turpmāk – KP VIS) izveides. Līdz 2015.gada 30.jūnijam KP VIS ir iestrādāti obligātie datu lauki atbilstoši deleģētās regulas nosacījumiem.

7) Turpinās darbs pie informatīvā ziņojuma sagatavošanas par nepieciešamajiem cilvēkresursiem ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā noteikto funkciju nodrošināšanai un atbildīgo iestāžu SAM uzraudzības mehānismiem.

8) Pārskata periodā izstrādātas un visām iesaistītajām pusēm nosūtītas saskaņošanai vadlīnijas, kas nosaka Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda uzraudzības sistēmas darbības pamatprincipus un kārtību 2014.-2020.gada plānošanas periodā.. Vadlīnijas apstiprinātas 31.jūlijā.

9. Turpmākā rīcība un nākamā pārskata perioda aktualitātes

Saskaņā ar Vadības likuma 19.panta trešo daļu paredzēts informēt EK par VI un sertifikācijas iestādes atbilstību regulas Nr.1303/2013 XIII pielikumā noteiktajiem kritērijiem. Nākamajā pārskata periodā plānots turpināt darbu pie pilnīgas ES fondu vadības un kontroles sistēmas izveides un akreditācijas procesā izteikto ieteikumu ieviešanas. Saskaņā ar MK 30.jūnija sēdes protokola Nr.30 69§ 3.punktu plānots nodrošināt informatīvā ziņojuma 2.pielikuma "Audita ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada

²⁹ <http://www.esfondi.lv/page.php?id=1196>

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam

plānošanas perioda VI un sertifikācijas iestādes atbilstību Regulas Nr.1303/2013 XIII pielikumā izklāstītajiem izraudzīšanās kritērijiem" 3.pielikuma "3.1.tabula. Sistēmas novērtējuma rezultāti" 10.kolonnā norādīto korektīvo pasākumu ieviešanu saskaņā ar noteikto termiņu.

MK noteikumu projektu „Kārtība, kādā ziņo par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā konstatētajām neatbilstībām, ietur, noraksta vai atgūst neatbilstoši veiktos izdevumus un piemēro proporcionālo finanšu korekciju 2014.-2020.gada plānošanas periodā” plānots izskatīt un apstiprināt MK 2015.gada III ceturksnī.

Papildus saistībā ar šiem MK noteikumiem par neatbilstībām plānots izstrādāt VI vadlīnijas par neatbilstību administrēšanu un proporcionālo finanšu korekciju piemērošanu jaunajā plānošanas periodā. Tāpat, līdzīgi kā ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā, arī jaunajā plānošanas periodā VI paredz izveidot starpinstitūciju darba grupu, kura tiek organizēta reizi ceturksnī, lai apspriestu attiecīgajā ceturksnī konstatētās neatbilstības un pieņemtu lēmumu, par kurām neatbilstībām jāziņo EK.

MK noteikumu projektu ““Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.10. prioritārā virziena „Tehniskā palīdzība „Eiropas Sociālā fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai””, 2.11. prioritārā virziena „Tehniskā palīdzība „Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai”” un 2.12. prioritārā virziena „Tehniskā palīdzība „Kohēzijas fonda atbalsts Kohēzijas politikas fondu ieviešanai un vadībai”” plānots izskatīt un apstiprināt MK 2015.gada III ceturksnī.

Paredzēts iesniegt izskatīšanai MK informatīvo ziņojumu par nepieciešamajiem cilvēkresursiem ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā noteikto funkciju nodrošināšanai un atbildīgo iestāžu SAM uzraudzības mehānismiem.

Paredzēts 2015.gada III ceturksnī apstiprināt “Pasākumu plānu krāpšanas un korupcijas risku mazināšanai Eiropas Sociālā fonda, Eiropas Reģionālā attīstības fonda un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas periodā”.

Plānots līdz 2015.gada beigām izstrādāt Izvērtēšanas vadlīnijas.

2015.gada III ceturksnī plānots noslēgt ar republikas nozīmes pilsētu pašvaldībām Deleģēšanas līgumus par integrētu teritoriālo investīciju projektu iesniegumu atlases nodrošināšanu.

Tāpat turpināsies darbs pie KP VIS pilnīgas izveides, t.sk., e-pieteikumu sistēmas un deleģētajā regulā definēto obligāto datu lauku izstrādes.

Finanšu ministrs

J.Reirs

25.08.2015 13:56

18 389

Ieva Ziepniece

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta

Uzņēmējdarbības un inovāciju uzraudzības nodaļas eksperte

Tāl. 67095614, fakss 67095697

Ieva.Ziepniece@fm.gov.lv

FMzino_250815_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas–Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 30.jūnijam